

LATVIJAS REPUBLIKAS ZEMKOPĪBAS MINISTRIJA

**2007.GADA
PUBLISKAIS PĀRSKATS**

SATURS

MINISTRA UZRUNA.....	3
VALSTS SEKRETĀRES UZRUNA.....	4
1. ZEMKOPĪBAS MINISTRIJAS DARBĪBAS VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS	5
1.1. Statuss un funkcijas	5
1.2. Politikas jomas un darbības virzieni	10
1.3. Izmaiņas iestādes darbībā	12
1.4. Padotībā esošās iestādes.....	12
2. ZEMKOPĪBAS MINISTRIJAS DARBĪBAS GALVENIE VIRZIENI UN 2007. GADA REZULTĀTI	13
2.1. Darbības prioritātes un rezultatīvo rādītāju izpildes analīze	13
2.2. Ministrijas sniegtie pakalpojumi.....	35
2.3. Īstenotās jaunās politikas iniciatīvas.....	36
2.4. Iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmas	38
3. ZEMKOPĪBAS MINISTRIJAS BUDŽETS UN TĀ IZLIETOJUMS.....	40
3.1. Valsts budžeta līdzekļu izlietojums	40
3.2. Valsts budžeta līdzekļu izlietojums valsts investīciju projektu īstenošanai, PHARE programmas projektiem un valsts atbalsts pētījumiem	41
4. ZEMKOPĪBAS MINISTRIJAS PERSONĀLS.....	46
5. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	48
5.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi, sabiedrības aptaujas	48
5.2. Sadarbība ar nevalstisko sektoru	51
5.3. Konsultatīvo padomju darbība	53
6. ZEMKOPĪBAS MINISTRIJAS PLĀNS 2008. GADAM.....	57
6.1. Budžeta prioritātes 2008. gadam	57
6.2. Ilgtermiņa finanšu saistības	58
6.3. Plānotie pētījumi.....	64
7. SAISINĀJUMI.....	66
8. KONTAKTINFORMĀCIJA.....	67

Ministra uzruna

Godātie lasītāji!

Šajā pārskatā jūs varat iepazīties ar nozīmīgāko, ko ministrija paveikusi 2007.gadā un kas vienlaikus ietekmējis nozares attīstību un nodrošinājis visplašākās iespējas lauksaimniekiem gan pilnveidot savas saimniecības, gan sākt pavisam jaunus biznesa veidus.

2007. gads nozarē ir bijis bagāts ar dažādiem notikumiem un jaunām iespējām. Tajā nav trūcis arī izaicinājumu un pārbaudījumu atsevišķām lauksaimniecības nozarēm.

Pagājušais gads lauksaimniecībā zīmīgs ar to, ka Zemkopības ministrija kļuva par vadošo iestādi Eiropas Savienības jauno fondu – Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un Eiropas Zivsaimniecības fonda - ieviešanā un administrēšanā. Tādējādi vissvarīgākais ieguvums lauksaimniekiem pērn ir Eiropas Komisijas Lauku attīstības komitejas pozitīvais atzinums un „zaļā gaisma” Lauku attīstības programmas 2007. – 2013.gadam apstiprināšanai. Realizējot Lauku attīstības programmas pasākumus, Latvijas laukos laika posmā līdz 2013.gadam ielādēti 1,4 miljardi eiro. Savukārt Eiropas Zivsaimniecības fonda pasākumu realizēšana ieguldīs nozarē 166,7 miljonus eiro. Esmu pārliecināts, ka šis atbalsts dos jaunu atspērienu attīstībai.

2007. gadā beidzās Latvijas lauksaimniecībai un lauku attīstībai nozīmīga pasākuma – Speciālās pirmsiestāšanās programmas lauksaimniecības un lauku attīstībai jeb SAPARD programmas - īstenošana, kuras gaitā realizēti projekti par 154,2 miljoniem latu. Šīs programmas atbalsts lielākoties novirzīts piena, gaļas un graudu ražošanas un pārstrādes sektoriem. Turklāt, realizējot programmu, Latvija ieguva ievērojamu pieredzi gan atbalsta administrēšanā, gan projektu sagatavošanā.

Par ļoti nozīmīgu es uzskatu koncepcijas apstiprināšanu par lauksaimniecības risku vadības politiku Latvijā, kam tagad sekos praktiska valsts pārvaldīta kompensāciju fonda izveide. Īpaši svarīgi tas ir pēdējos gados saistībā ar svārstīgajiem un neparedzamajiem laika apstākļiem, jo no tiem vistiešāk atkarīga ražas iegūšana.

Arī tādai Latvijai nozīmīgai tautsaimniecības nozarei kā zivsaimniecība pērn bija vairāki būtiski pozitīvi pavērsieni – valdība apstiprināja Zivsaimniecības nozares nacionālo stratēģisko plānu 2007. – 2013.gadam, pabeidza sarunas ar Eiropas Komisiju par Rīcības programmu Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2007. – 2013.gadam. Ir uzsākta arī programmas apstiprināšanas lēmuma pieņemšanas procedūra.

Pērn labvēlīgs lēmums Latvijas zvejniekiem panākts Eiropas Savienībā – Latvijai noteiktas izdevīgākas nozvejas kvotas Baltijas jūrā 2008.gadā.

Tomēr nozarei nācies izturēt arī lielākus un mazākus „triecienus” – piensaimniecībā inflācijas pieauguma dēļ kritās piena iepirkuma cena. Zemkopības ministrija izstrādāja Latvijas piensaimniecības nozares darbības uzlabošanas stratēģisko programmu, kura veiksmīgi tiek realizēta.

Turklāt 2007.gads arī ir nozīmīgs ar to, ka tas ir Eiropas Savienības Kopējās lauksaimniecības politikas vidēja termiņa pārskata jeb tā dēvētās „veselības pārbaudes” gads. „Veselības pārbaudes” uzdevums ir izvērtēt līdzšinējās reformas gaitu un labot tās „kļūdas”. Galvenais, ko Latvija vēlas panākt, ir Eiropas Savienības dalībvalstu vienlīdzība, tajā skaitā – vienādas atbalsta likmes visām dalībvalstīm par vienādu nosacījumu izpildi. Latvija vēlas panākt šo atbalsta maksājumu izlīdzināšanu, lai tādējādi tiktu novērsta atšķirības starp reģioniem. Lai to panāktu, Latvijas viedokli regulāri esmu paudis Eiropas Savienības Lauksaimniecības un zivsaimniecības ministru padomē, kā arī izklāstījis to Eiropas Savienības Lauksaimniecības komisārei un citām augstām Eiropas Komisijas amatpersonām. Vai mums to izdosies panākt, rādīs laiks un arī mūsu pašu neatlaidība.

Paveikts ir daudz, bet tikpat spraigs darba cēliens gaidāms arī turpmāk. Tas iedvesmo un motivē pierādīt, ka varam vēl labāk, vēl pārliecinotāk. Lai mums visiem veicas!

Mārtiņš Roze
zemkopības ministrs

Valsts sekretāres uzruna

Godātie lasītāji!

Jūsu priekšā ir kārtējais Zemkopības ministrijas gada publiskais pārskats, kas skaitļu un faktu valodā ataino ministrijas darbu 2007.gadā. Ar šo apkopojumu piedāvājam Jums iespēju ieskatīties mūsu iestādes darbībā, iepazīties ar paveiktā analīzi, līdztekus arī pašiem vērtējot un izdarot secinājumus.

Pērn daudz tika paveikts, lai optimizētu ministrijas darbību ar mērķi realizēt kā valdības deklarācijā, tā arī Zemkopības ministrijas stratēģijā noteikto darbības virzienu īstenošanā – pārtikas drošība un kvalitāte, dzīvnieku veselība, lauku uzņēmējdarbības attīstības veicināšana, cilvēkresursu attīstības veicināšana laukos, kā arī dabas resursu ilgtspējības saglabāšana.

2007.gada februārī ministrijā tika izveidots jauns valsts sekretāra vietnieka amats, kura darbības lokā iekļauti jautājumi par lauksaimniecības nozaru ražošanas ilgtermiņa un vidēja termiņa politikas mērķiem. Tāpat šī amatpersona pārzinās kopējo tirgus organizāciju instrumentu – intervences, ražošanas kvotu, importa – eksporta procedūras un iekšējā tirgus atbalsta pasākumu izstrādi un īstenošanu. Šis amats ir nozīmīgs arī saistībā ar tendencēm pasaules tirgū, kur šobrīd ir svarīgi pārstāvēt Latvijas intereses Eiropas Savienības lauksaimniecības produktu un to pārstrādes produktu tirdzniecības nosacījumu pilnveidošanas sarunās, kurās ir aktuāli tirdzniecības un sadarbības līgumi ar trešajām valstīm. Tāpat ar pārtikas drošības jomas aktualizēšanos Eiropas Savienības, Krievijas un trešo valstu tirgos tika izveidots Latvijas atašeja amats Eiropas Komisijā, lai risinātu veterinārijas un pārtikas jautājumus.

Pērn tika izvērtēta arī Zemkopības ministrijas struktūra, lai mainītu un uzlabotu dažu departamentu kapacitāti un darba efektivitāti. Uzskatu, ka šīs izmaiņas nākotnē veicinās nozarei nepieciešamu un nozīmīgu lēmumu kvalitatīvu pieņemšanu un realizāciju, ko dzīvē izjutīs arī lauksaimnieki un visi lauku iedzīvotāji.

Vērtējot ministrijas darbību, vēlos arī uzsvērt, ka ministrijas kolektīvs vidēji ir gados jauns, jo darbā stājušies daudzi jauni, perspektīvi, radoši un erudīti speciālisti. Viņi ir absolvējuši augstākās mācību iestādes vai studijas turpina, apgūstot maģistru un doktoru programmas. Tāpat ministrijas speciālisti regulāri papildina zināšanas arī Valsts administrācijas skolas piedāvātajās programmās. Esmu pārliecināta, ka šo speciālistu ieguldījums un profesionalitāte ministrijas pamatfunkcijas īstenošanā – normatīvo aktu sagatavošanā – aug ar katru dienu.

Vēlos aicināt ikvienu interesentu aktīvi sekot līdzi ministrijas darbam un izteikt savus priekšlikumus gan man personīgi, gan pa ministrijas „karsto tālruni”, gan arī paužot viedokli ministrijas mājas lapā internetā. Tādējādi mēs, Zemkopības ministrijas speciālisti, gūstam daudz vērtīgu ideju un priekšlikumu, ko ņemam vērā un „iedzīvinām” normatīvajos dokumentos. Jūsu līdzdalība ir nenovērtējama palīdzība un arī kā stimuls mūsu ikdienas darbā!

Ar cieņu
valsts sekretāre Dace Lucaua

1. Zemkopības ministrijas darbības vispārīgs raksturojums

1.1. Statuss un funkcijas

1.1.1. Zemkopības ministrijas statuss

Zemkopības ministrija (ZM) ir vadošā valsts pārvaldes iestāde lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozarē. Zemkopības ministrija ir izveidota 1993.gada 1.septembrī, un tās funkcijas ir:

- izstrādāt un īstenot lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības politiku;
- organizēt un koordinēt lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības politikas īstenošanu;
- veikt citas ārējos normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

Ministrijas darbību reglamentē Valsts pārvaldes iekārtas likums un Zemkopības ministrijas nolikums.

Lai nodrošinātu funkciju izpildi, Zemkopības ministrija:

- izstrādā nozaru politikas dokumentus un normatīvo aktu projektus;
- īsteno Zemkopības ministrijas darbības stratēģiju;
- koordinē Zemkopības ministrijas struktūrvienību darbu;
- nodrošina budžeta izstrādi un tā izpildes kontroli;
- savas kompetences ietvaros pārstāv valsts intereses citās institūcijās;
- pārzina Zemkopības ministrijas un tās padotībā esošo valsts pārvaldes iestāžu un valsts uzņēmēj sabiedrību (kapitālsabiedrību) darbu;
- nodrošina starptautisko sadarbību ministrijas kompetences ietvaros.

Zemkopības ministrs ir augstākā amatpersona ministrijā. Ministrs vada ministrijas darbu. Ministram konsultatīvu palīdzību sniedz ministra palīgs, ministra biroja personāls un ministra padomnieki, kuri ir tieši pakļauti ministram. Ministram tieši pakļauts ir arī parlamentārais sekretārs, kurš nodrošina saikni starp ministru un Saeimu, un valsts sekretārs.

Valsts sekretārs ir ministrijas administratīvais vadītājs. Valsts sekretārei Dacei Lucauai 2007.gadā bija pakļauti pieci vietnieki: Jānis Šnore (finansu un administratīvajos jautājumos), Aivars Lapiņš (starptautiskajos jautājumos), Arvīds Ozols (dabas resursu jautājumos), Aivars Bērziņš (pārtikas aprites un veterinārajos jautājumos) un Rigonda Lerhe (lauksaimniecības jautājumos).

Ministrijas ierēdņi un darbinieki darbojas vienotā hierarhiskā sistēmā, kur viena amatpersona ir padota citai amatpersonai. Valsts sekretāra tiešā pakļautībā ir Juridiskais departaments, Iekšējā audita departaments, Politikas koordinācijas departaments un Preses un sabiedrisko attiecību nodaļa.

Zemkopības ministrijas struktūrvienības ir departamenti, to nodaļas un patstāvīgās nodaļas. Departamenti un patstāvīgās nodaļas ir pakļautas valsts sekretāram vai viņa vietniekam saskaņā ar valsts sekretāra noteikto funkciju sadalījumu. Departamentu vada departamenta direktors. Departamenta direktoram ir vietnieki. Patstāvīgo nodaļu vada nodaļas vadītājs, kuram arī var būt vietnieks.

1.1.2. Struktūrvienību funkciju sadalījums

■ **Kopējās lauksaimniecības politikas departamenta funkcijas:**

- nodrošināt līdzdalību Eiropas Savienības (ES) Kopējās lauksaimniecības politikas izstrādē un tās īstenošanu Latvijā, veicinot efektīvu un ilgtspējīgu Latvijas lauksaimniecības attīstību;
- nodrošināt lauksaimniecības ilgtermiņa un vidēja termiņa politikas mērķu noteikšanu un īstenošanu saskaņā ar Lauksaimniecības un lauku attīstības likumu;
- nodrošināt lauksaimniecības ekonomiskās un statistiskās informācijas sistēmu darbību;
- nodrošināt novērtēšanas pasākumu īstenošanu attiecībā uz Eiropas Savienības atbalsta programmām lauksaimniecībai un lauku attīstībai;
- nodrošināt Latvijas intereses ES lauksaimniecības produktu un to pārstrādes produktu tirdzniecības nosacījumu pilnveidošanas sarunās ar trešajām valstīm noslēgto tirdzniecības un sadarbības līgumu ietvaros;
- nodrošināt ES ārējās tirdzniecības režīma piemērošanu, nosakot vienotus noteikumus attiecībā uz lauksaimniecības produktu un to pārstrādes produktu ieviešanu (importu) un izvešanu (eksportu) un reglamentētu šo procedūru uzraudzības un administrēšanas kārtību;
- nodrošināt Latvijas interešu pārstāvēšanu Pasaules Tirdzniecības organizācijā (PTO), starptautiskajās lauksaimniecības izejvielu produktu organizācijās un citās starptautiskajās organizācijās par lauksaimniecības un tirdzniecības politikas jautājumiem;
- nodrošināt lauksaimniecības produktu un tirgus veicināšanas pasākumu realizēšanas koordinēšanu un Latvijas līdzdalību ES produktu veicināšanas politikas izstrādē;
- uzraudzīt lauksaimniecības produktu cenu un tirdzniecības apjomu ziņošanas procesu uz Eiropas Komisiju.

■ **Starptautisko lietu departamenta funkcijas:**

- nodrošināt informācijas apriti starp Eiropas Savienības institūcijām un ministriju, kā arī uzraudzīt Latvijas nacionālo interešu pārstāvēšanu Eiropas Savienības un citās ārvalstu institūcijās ministrijas kompetences jomās;
- nodrošināt Eiropas Savienības tehniskās palīdzības (*Phare, Pārejas programmas u.c.*) un starptautisko projektu īstenošanu ministrijas kompetences jomās;
- koordinēt ministrijas un tās padotības iestāžu dalību starptautiskajās organizācijās ministrijas kompetences jomās;
- nodrošināt ministrijas augstāko amatpersonu starptautisko pasākumu un oficiālo ārzemju vizīšu norisi, kā arī oficiālo ārzemju delegāciju uzņemšanu.

■ **Lauksaimniecības departamenta funkcijas:**

- nodrošināt lauksaimniecības nozaru kopējā tirgus organizācijas instrumentu – intervences, ražošanas kvotu, importa – eksporta procedūras, atsevišķu tiešo maksājumu shēmu un iekšējā tirgus atbalsta pasākumu izstrādi;
- nodrošināt lauksaimniecības nozaru ražošanas attīstības politikas izstrādi;
- nodrošināt ciltsdarba, sēklkopības, stādāmā materiāla, selekcionāru tiesību aizsardzības, mēslošanas līdzekļu un lauksaimniecībā atjaunojamo enerģijas resursu ražošanas politikas izstrādi;
- nodrošināt dzīvnieku un augu ģenētisko resursu, ģenētiski modificētu kultūraugu audzēšanas politikas izstrādi;
- nodrošināt Eiropas Savienības likumdošanas ieviešanu sēklkopības, selekcionāru tiesību aizsardzības, mēslošanas līdzekļu aprites, pavairojamā materiāla, ģenētiski modificētu

kultūraugu līdzaspastāvēšanas, integrētās augu aizsardzības, ciltsdarba, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas, dzīvnieku apzīmēšanas un reģistrēšanas jomā;

- piedalīties Eiropas Savienības kopējās lauksaimniecības politikas, Eiropas Savienības finansēto lauku attīstības un valsts atbalsta pasākumu izstrādē un ar tiem saistīto normatīvo aktu projektu sagatavošanā;

- nodrošināt ciltsdarba, dzīvnieku un augu ģenētisko resursu saglabāšanas un sēklkopības pasākumu izstrādi.

■ **Lauku attīstības departamenta funkcijas:**

- piedalīties lauku attīstības politikas izstrādāšanā un ieviešanā ministrijas kompetencē esošajās jomās;

- piedalīties ministrijas darbības stratēģijas izstrādē un ieviešanā;

- veicināt lauku iedzīvotāju spēju, prasmju un zināšanu attīstību, nodrošinot augstākās izglītības ieguves iespējas laukiem nepieciešamajās specialitātēs, pielietojamās zinātnes attīstību, tālākizglītošanās iespēju, kā arī informācijas pieejamību un konsultēšanu;

- uzraudzīt izglītības un zinātnes politikas īstenošanu ministrijas pārraudzībā esošajā augstākās izglītības iestādē un zinātniskajās institūcijās;

- analizēt lauksaimniecības izglītības un tālākizglītības atbilstību darba tirgus prasībām un sabiedrības indivīdu vajadzībām un prognozēt tās attīstības tendences un kvalitātes nodrošinājumu;

- izstrādāt lauksaimniecības zemes izmantošanas un meliorācijas politiku un uzraudzīt tās īstenošanu, veicinot zemes resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu;

- izstrādāt jaunus un uzraudzīt ministrijas kompetencē esošos pasākumus lauksaimniecības radītā piesārņojuma samazināšanai un lauku vides aizsardzības politikas īstenošanai lauku attīstībā;

- izstrādāt normatīvo aktu projektus par lauksaimniecībā un mežsaimniecībā izmantojamās traktortehnikas un to piekabju atbilstības novērtēšanu;

- izstrādāt normatīvo aktu projektus par traktortehnikas pārbūvi, valsts tehnisko uzraudzību, kā arī traktortehnikas vadītāju sagatavošanu un kvalifikācijas piešķiršanu;

- izstrādāt normatīvo aktu projektus un uzraudzīt to ieviešanu lauksaimniecības pakalpojumu kooperācijas jomā;

- nodrošināt ministrijas sadarbību ar Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomi, Latvijas Pašvaldību savienību un citām sabiedriskajām organizācijām;

- organizēt ministrijas pārraudzībā esošo valsts aģentūru – muzeju un valsts aģentūras „Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras” darbības pārraudzību un kontrolēt budžeta līdzekļu izlietojumu.

■ **Veterinārā un pārtikas departamenta funkcijas:**

- nodrošināt pārtikas drošības un kvalitātes, dzīvnieku veselības politikas dokumentu izstrādi un aktualizāciju;

- izstrādāt politikas īstenošanai normatīvo aktu projektus pārtikas aprites, drošības un kvalitātes, dzīvnieku izcelsmes pārtikas, dzīvnieku veselības un labturības, veterināro zāļu, dzīvnieku barības, bioloģiskās lauksaimniecības, ģenētiski modificēto organismu un jaunās pārtikas aprites jomā;

- analizēt Eiropas Savienības tiesību aktus, to projektus, veikt atbilstības izvērtējumu un sagatavot priekšlikumus Eiropas Savienības tiesību aktu un Latvijas normatīvo aktu grozījumiem departamenta kompetences jomās;

- piedalīties Eiropas Savienības Padomes un Eiropas Komisijas darba grupās Eiropas Savienības tiesību aktu projektu izstrādē departamenta kompetences jomā;

- gatavot Latvijas pozīciju Eiropas Savienības Padomes un Eiropas Komisijas darba grupām departamenta kompetences jomā, sagatavot informāciju pozīcijas pamatošanai un citu darba grupām nepieciešamo informāciju;
- piedalīties starptautisko līgumu un sadarbības projektu sagatavošanā un realizācijā departamenta kompetences jomā;
- izstrādāt un koordinēt valsts atbalsta pasākumus departamenta kompetences jomā.

■ **Meža politikas departamenta funkcijas:**

- izstrādāt un aktualizēt Latvijas meža politiku saistīto nozaru un kopējā valsts tautsaimniecības attīstības kontekstā;
- izstrādāt meža nozares attīstības un atbalsta programmas un projektus, koordinēt to īstenošanu;
- analizēt un novērtēt meža nozares kopējo ekonomisko stāvokli, to ietekmējošo faktoru izmaiņu tendences;
- izstrādāt priekšlikumus likumdošanas optimizācijai par meža nozares attīstības jautājumiem meža politikas kopējo mērķu sasniegšanai;
- veicināt sabiedrisko attiecību veidošanu meža nozarē, pilnveidojot sabiedrības informētību un izpratni par meža nozari, veidojot pozitīvu nozares tēlu;
- veicināt starptautisko attiecību veidošanu un sadarbību meža nozarē.

■ **Meža resursu departamenta funkcijas:**

- veicināt meža nozares interešu grupu sadarbību koksnes resursu ilgtspējīgas pieejamības stabilizācijā, ekoloģisko vērtību saglabāšanā, medījamo dzīvnieku resursu saglabāšanā un vairošanā;
- nodrošināt valsts, privāto sektoru un starptautiskās institūcijas ar informāciju par meža resursu stāvokli, apsaimniekošanu, valsts meža zemes pārvaldību un kokmateriālu tirgu;
- izvērtēt darbības, kas saistītas ar valsts meža zemju pārvaldību atbilstoši meža politikas mērķiem;
- informēt valsts sekretāra vietnieku, valsts sekretāru un ministru par meža apsaimniekošanas, medību, valsts meža zemju pārvaldības un meža nozares informācijas aktuālajiem jautājumiem.

■ **Eiropas Savienības un valsts atbalsta departamenta funkcijas:**

- nodrošināt līdzdalību Eiropas Savienības atbalsta politikas lauksaimniecības, lauku un zivsaimniecības attīstības jomās izstrādē;
- izstrādāt un ieviest valsts atbalsta politiku lauksaimniecības, lauku un zivsaimniecības attīstības jomā;
- koordinēt nodokļu politikas piemērošanu lauksaimniecības, lauku un zivsaimniecības attīstības jomā;
- nodrošināt savas kompetences ietvaros nepieciešamo mobilizācijas pasākumu ieviešanu;
- pildīt Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un Eiropas Zivsaimniecības fonda Vadošo iestāžu sekretariāta funkcijas, koordinēt un pārraudzīt Vadošo iestāžu funkciju izpildi, kā arī pildīt Lauku attīstības programmas un Zivsaimniecības rīcības programmas uzraudzības komitejas sekretariāta funkcijas.

■ **Budžeta un finanšu departamenta funkcijas:**

- nodrošināt priekšlikumu sagatavošanu par papildu finanšu līdzekļu nepieciešamību lauksaimniecības, zivsaimniecības un mežsaimniecības nozarēm atbilstoši

valdības deklarācijas uzdevumiem un ministrijas darbības stratēģijā apstiprinātajām prioritātēm;

- nodrošināt ministrijas ikgadējā budžeta projekta sagatavošanu pa Zemkopības ministrijas valsts budžeta programmām, apakšprogrammām, iestādēm un pasākumiem atbilstoši valdības noteiktajiem vidēja termiņa mērķiem un prioritārajiem attīstības virzieniem;

- nodrošināt budžeta programmu un apakšprogrammu finansiālo vadību un finansiālo kontroli atbilstoši ikgadējam likumam par valsts budžetu, kontrolēt valsts budžeta līdzekļu izlietojuma lietderību un atbilstību;

- nodrošināt ministrijas Centrālā aparāta finanšu uzskaiti un pārskatu sagatavošanu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai Nr.501/2004 ;

- nodrošināt ministrijas amatpersonu izstrādāto un Ministru kabinetā iesniedzamo tiesību aktu projektu un politikas plānošanas dokumentu projektu finansiālo pamatotību;

- nodrošināt ministrijas valdījumā nodotā valsts nekustamā īpašuma uzskaiti un reģistrāciju, kā arī veikt darbības, kas saistītas ar valsts nekustamās mantas un neapdzīvojamo telpu iznomāšanu.

■ **Juridiskā departamenta funkcijas:**

- nodrošināt, lai ministrijas amatpersonu izstrādātie iekšējie normatīvo aktu projekti būtu profesionāli sagatavoti, saskaņoti, juridiski precīzi un pamatoti atbilstoši Satversmei, likumiem, Ministru kabineta normatīvajiem aktiem, valsts pārvaldes principiem un administratīvā procesa principiem;

- nodrošināt, lai ministrijas amatpersonu izstrādātie un Ministru kabinetā iesniedzamie tiesību aktu projekti un politikas plānošanas dokumentu projekti atbilstu ārējo normatīvo aktu prasībām, valsts pārvaldes principiem un būtu noformēti atbilstoši valsts valodas prasībām;

- nodrošināt personālvadības stratēģijas izstrādi, vienotas personālvadības un tās attīstības sistēmas ieviešanu un kontroli;

- veicināt ministrijas struktūrvienību savstarpējo sadarbību, palīdzot risināt radušās problēmas, kā arī operatīvi izpildot likumus, Ministru prezidenta, Valsts kancelejas direktora un ministrijas valsts sekretāra dotos uzdevumus;

- informēt valsts sekretāru un ministru par jebkuru juridiska rakstura problēmu, sagatavojot nepieciešamos materiālus;

- veicināt ministrijā noteiktās procesuālās kārtības ievērošanu, pieņemot ministra un valsts sekretāra lēmumus.

■ **Iekšējā audita departamenta funkcijas:**

- palīdzēt ministrijai, identificējot un novērtējot būtiskākās riska jomas un sniegt savu ieguldījumu risku vadības un kontroles sistēmas uzlabošanā;

- palīdzēt ministrijai efektīvas kontroles sistēmas uzturēšanā, novērtējot tās efektivitāti un lietderību un iesakot iespējamus uzlabojumus;

- dot pozitīvu ieguldījumu ministrijas pārvaldības procesa pilnveidē, izvērtējot procesus, ar kuru palīdzību tiek noteiktas ministrijas vērtības un mērķi, kā arī to izpratne ministrijā; tiek uzraudzīts mērķu sasniegšanas process; tiek saglabātas ministrijas vērtības;

- nodrošināt departamentam noteikto atbildību par Eiropas Zivsaimniecības fonda Audita iestādes funkciju izpildi;

- nodrošināt uzdevumi izpildi saskaņā ar Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai Kompetentās iestādes norādījumiem un rīkojumiem.

- **Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas funkcijas:**
 - nodrošināt ministrijas sabiedrisko attiecību stratēģijas izstrādi;
 - nodrošināt ministrijas amatpersonu izstrādāto un Ministru kabinetā iesniedzamo tiesību aktu projektu un politikas plānošanas dokumentu projektu skaidrošanu sabiedrībai;
 - veidot un nodrošināt labas savstarpējās attiecībās starp ministriju un mērķauditoriju;
 - informēt valsts sekretāru un ministru par jebkuru paredzamu ministrijas darbības krīzes situāciju, veicinot tās novēršanu.

- **Administratīvā departamenta funkcijas:**
 - nodrošināt iepirkuma procedūras atklātumu, piegādātāju brīvu konkurenci, kā arī vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi pret tiem;
 - nodrošināt ministrijas līdzekļu efektīvu izmantošanu, maksimāli samazinot pasūtītāja risku, veicot pamatstruktūrvienību administratīvās darbības nodrošināšanai nepieciešamo preču un pakalpojumu iepirkuma procedūras organizēšanu un realizēšanu;
 - nodrošināt spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem atbilstošu un kvalitatīvu ministrijas informācijas sistēmu darbību un attīstību;
 - attīstīt ministrijas informāciju tehnoloģiju infrastruktūru, kā arī risināt citus ar informācijas tehnoloģijām un sistēmām saistītus jautājumus;
 - nodrošināt ministrijas informācijas tehnoloģiju un informācijas sistēmu darbību regulējošo iekšējo normatīvo aktu izstrādi saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem (t.sk. datu drošības jomā);
 - nodrošināt kontroli par ministrijas padotībā esošo institūciju mājas lapu atbilstību spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem;
 - nodrošināt ministrijā saņemto un nosūtāmo dokumentu, tai skaitā elektronisko dokumentu, iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu aprites organizēšanu;
 - nodrošināt ministrijā slepenības režīma organizēšanu un veikt sevišķās lietvedības kārtos;
 - nodrošināt ministrijas arhīva veidošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām;
 - nodrošināt ar autotransporta pakalpojumiem ierēdņus un darbiniekus dienesta pienākumu veikšanai;
 - nodrošināt darba vides iekārtošanu atbilstoši darba aizsardzības prasībām šim pasākumam paredzēto ministrijas budžeta līdzekļu ietvaros;
 - savas kompetences ietvaros kontrolēt ministrijas administratīvās ēkas apsaimniekotāja darbību attiecībā uz ēkas apsaimniekošanu un ugunsdrošības prasību izpildi ēkā.

- **Politikas koordinācijas departamenta funkcijas:**
 - Ministru kabineta politisko vadlīniju ietvaros koordinēt vienotas valsts politikas plānošanu, izstrādi un īstenošanu lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības jomā;
 - organizēt politikas plānošanas dokumentu novērtējumu sagatavošanu;
 - sekmēt ministrijas stratēģisko mērķu sasniegšanu ar līdzsvarotās stratēģijas vadības, riska un kvalitātes vadības sistēmas palīdzību.

1.2. Politikas jomas un darbības virzieni

Lai nodrošinātu funkciju izpildi, ministrija izstrādā un īsteno politiku šādās jomās:

- valsts atbalsts un Eiropas Savienības atbalsts;
- augu aizsardzība un sēklu aprīte;

- mēslošanas līdzekļu aprīte;
- veterinārmedicīna un ciltsdarbs;
- meliorācija;
- lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozares produktu tirdzniecība;
- piedalās pārtikas aprītes un lauku attīstības politikas izstrādāšanā un īstenošanā;
- koordinē darbu ar Eiropas lauksaimniecības garantiju fondu, Eiropas lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas zivsaimniecības fondu;
- veicina zemes, lauksaimniecības dzīvnieku, kultūraugu, meža un zivju resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu un nodrošina to bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu;
- veicina lauku vides saglabāšanu;
- veic citus normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus.

Saskaņā ar Zemkopības ministrijas darbības stratēģiju 2007.–2009.gadam Zemkopības ministrijai ir noteikti šādi pieci darbības virzieni:

- pārtikas drošums un kvalitāte, dzīvnieku veselība;
- lauku uzņēmējdarbības attīstības veicināšana;
- cilvēkresursu attīstības veicināšana laukos;
- dabas resursu ilgtspējības saglabāšana;
- nozaru pārvaldība.

Darbības virzieni tika īstenoti ar deviņām budžeta programmām un tām pakārtotām apakšprogrammām:

- Pārtikas drošība un kvalitāte, dzīvnieku veselība.
- Valsts atbalsts lauksaimniecības un lauku attīstībai, sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā:
 - ≈ Valsts atbalsts lauksaimniecības un lauku attīstībai;
 - ≈ Sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā;
 - ≈ Atbalsts biodegvielas ražošanas veicināšanai;
- Eiropas Savienības fondu finansējums lauku, lauksaimniecības un zivsaimniecības attīstībai:
 - ≈ Eiropas Savienības fondu pasākumu finansēšana;
 - ≈ Atmaksas valsts pamatbudžetā par Eiropas Savienības fondu finansējumu.
- Cilvēkresursu attīstība:
 - ≈ Augstākā izglītība;
 - ≈ Kultūra;
 - ≈ Zinātne;
 - ≈ Dotācija sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" lauku konsultatīvai un informācijas apmaiņas sistēmai un tālākizglītībai;
- Meža resursu ilgtspējības saglabāšana:
 - ≈ Meža resursu valsts uzraudzība;
 - ≈ Valsts atbalsta pasākumi meža nozarē;
- Zivju resursu ilgtspējības saglabāšana:
 - ≈ Zivju izmantošanas regulēšana, atražošana un izpēte;
 - ≈ Zivju fonds;
- Zemes resursu ilgtspējības saglabāšana;
- Kultūraugu un lauksaimniecības dzīvnieku resursu aizsardzība, saglabāšana un aprītes uzraudzība;
- Politikas plānošana, īstenošana un uzraudzība.

1.3. Izmaiņas iestādes darbībā

2007.gada februārī ministrijā tika izveidots jauns valsts sekretāra vietnieka amats, kura kompetencē ietilpst definēt lauksaimniecības nozaru ražošanas ilgtermiņa un vidēja termiņa politikas mērķus, nodrošināt kopējo tirgus organizāciju instrumentu – intervences, ražošanas kvotu, importa – eksporta procedūras un iekšējā tirgus atbalsta pasākumu - izstrādi un īstenošanu, kā arī vadīt Latvijas interešu pārstāvēšanu Eiropas Savienības lauksaimniecības produktu un to pārstrādes produktu tirdzniecības nosacījumu pilnveidošanas sarunās ar trešajām valstīm noslēgto tirdzniecības un sadarbības līgumu ietvaros.

2007.gada februārī Starptautisko lietu departamentā tika izveidots atašeja amats, kura kompetencē ietilpst veterinārijas un pārtikas jautājumu risināšana.

1.4. Padotībā esošās iestādes

Zemkopības ministrijai ir padotas šādas iestādes:

- Ciltsdarba valsts inspekcija;
- Lauku atbalsta dienests;
- Pārtikas un veterinārais dienests;
- Valsts augu aizsardzības dienests;
- Valsts meža dienests;
- Valsts zivsaimniecības pārvalde;
- valsts aģentūra „K.Ulmaņa piemiņas muzejs „Pikšas””;
- valsts aģentūra „Latvijas Lauksaimniecības muzejs”;
- valsts aģentūra „Latvijas Zivju resursu aģentūra”;
- valsts aģentūra „Lauksaimniecības datu centrs”;
- valsts aģentūra „Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra”;
- Latvijas Lauksaimniecības universitāte;
- Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts;
- Latvijas Valsts augļkopības institūts;
- Valsts Stendes graudaugu selekcijas institūts;
- Valsts Priekuļu laukaugu selekcijas institūts;
- Latvijas Valsts mežzinātnes institūts „Silava”.
- Ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja šādās kapitālsabiedrībās:
- valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Agroķīmisko pētījumu centrs”;
- valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Latvijas Augu aizsardzības pētniecības centrs”;
- valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Meliorprojekts”;
- valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Sertifikācijas un testēšanas centrs”;
- valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi”;
- valsts akciju sabiedrībā „Latvijas valsts meži”;
- valsts akciju sabiedrībā „Lauku attīstības fonds”;
- sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”;
- sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Piensaimnieku laboratorija”;
- akciju sabiedrībā „Nagli”.

2. Zemkopības ministrijas darbības galvenie virzieni un 2007.gada rezultāti

2.1. Darbības prioritātes un rezultatīvo rādītāju izpildes analīze

2.1.1. Pārskats par galvenajiem izpildītajiem uzdevumiem un īstenotajiem pasākumiem

Lai īstenotu „Latvijas lauku attīstības programmu 2007.–2013.gadam”, izstrādāti normatīvie akti, kas reglamentē atbalsta administrēšanas, uzraudzības un piešķiršanas kārtību pasākumiem „Lauku saimniecību modernizācija” un „Atbalsts uzņēmuma radīšanai un attīstībai”. Izsludināta un noslēgta pirmā projektu iesniegšanas kārtā.

2007.gada 11.jūnijā Lauku atbalsta dienests ir akreditēts kā Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai maksājumu iestāde.

2007.gada 13.novembrī Ministru kabineta sēdē tika apstiprināta koncepcija „Par lauksaimniecības risku vadības politiku Latvijā”, kas paredz apdrošināšanas prēmiju subsidēšanu un lauksaimniecības risku fonda izveidi.

Izveidots un sabiedrībai atklāts portāls „Lauku reģistra ģeogrāfiskā informācija” (adrese: <http://www.karte.lad.gov.lv/>), kurā iespējams iegūt vispusīgu informāciju no Lauku reģistra ģeogrāfiskās informācijas sistēmas, kā arī nodrošināta iespēja pieteikties tiešajiem platību maksājumiem internetā.

Sekmīgi pildīti „Zivju resursu atražošanas programmas (2001.–2010.gadam)” uzdevumi zivju krājumu papildināšanai publiskajos ūdeņos, kā arī ar Zivju fonda atbalstu nodrošināta valsts un vietējas nozīmes projektu realizācija zivju resursu stāvokļa uzlabošanai un aizsardzībai. Atbilstoši Eiropas Komisijas (EK) prasībām īstenota Latvijas Nacionālā zivsaimniecības datu vākšanas programma 2007.gadam.

Valsts meža dienests nodrošinājis meža resursu pārvaldības uzraudzību, sabalansējot dabas aizsardzības prasības un meža resursu racionālu izmantošanu. Lai sekmīgi varētu realizēt meža apsaimniekošanu, izmantošanu un medības reglamentējošo normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību, pilnveidota Valsts meža dienesta administratīvā spēja un pabeigta struktūrvienību reorganizācija. Izveidota atsevišķa Valsts meža dienesta struktūrvienība „Konsultāciju pakalpojumu centrs” ar nodaļām 26 rajonos. Konsultāciju pakalpojumu centrs nodarbojas ar meža īpašnieku informēšanu, konsultēšanu, apmācību un sniedz ar meža apsaimniekošanu saistītus pakalpojumus. Ir izveidota vienota mācību sistēma Valsts meža dienesta mežniecību darbiniekiem.

2007.gada 17.aprīlī ar Ministru kabineta rīkojumu Nr.213 ir apstiprināta „Lauksaimniecībā un pārtikā izmantojamo augu un dzīvnieku, meža un zivju ģenētisko resursu ilgtermiņa saglabāšanas un ilgtspējīgas izmantošanas programma 2007.–2009.gadam”, šobrīd tā tiek arī sekmīgi īstenota.

Sagatavota un ar sociāli ekonomiskajiem partneriem saskaņota pozīcija „Par Eiropas Savienības Kopējās lauksaimniecības politikas vidēja termiņa pārskatu” (tiek izmantota par pamatu turpmākajām diskusijām par Kopējās lauksaimniecības politikas pārveidošanu, lai nodrošinātu maksājumu izlīdzināšanu starp dalībvalstīm). Saskaņota arī pozīcija „Priekšlikums Padomes regulai, ar kuru groza Regulu (EK) Nr.1698/2005 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un Regulu (EK) Nr.1782/2003, ar kuru savukārt radīti kopīgi tiešā atbalsta shēmu noteikumi saskaņā ar Kopējo lauksaimniecības politiku. Izveidotas dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem”.

Izstrādāts un Saeimā pieņemts Ģenētiski modificēto organismu aprites likums.

Izstrādāts Nacionālais kontroles plāns pārtikas aprites un veterinārajā valsts uzraudzībā (2007. – 2010.gadam) un izveidots informācijas tīkls.

Izstrādātas un īstenotas ikgadējās Dzīvnieku infekcijas slimību valsts uzraudzības un apkarošanas programmas (11 slimībām un slimību grupām), Pārtikas aprites valsts uzraudzības un kontroles programma, kā arī Dzīvnieku barības uzraudzības programma.

Nodrošināta lauku iedzīvotāju informēšana par aktualitātēm lauksaimniecības un lauku attīstības jomās, kā arī tiek atbalstīta lauku iedzīvotāju iniciatīvas veidošana, t.sk. nodrošināta konsultantu darbība vairāk nekā 500 pagastos.

2.1.2. Darbības virziens „Pārtikas drošība un kvalitāte, dzīvnieku veselība”

■ Budžeta programma „Pārtikas drošība un kvalitāte, dzīvnieku veselība”

Latvija pēc iestāšanās ES daļu no pārtikas drošības, kvalitātes un dzīvnieku veselības un labturības jautājumu risināšanas ir nodevusi Eiropas Kopienas kompetencē. Visas pārtikas drošības prasības ir jāievēro, gan produkciju izvedot uz citu valsti, gan produkciju izplatot izcelsmes valstī. Piemērojot pārtikas drošības, kvalitātes un dzīvnieku veselības un labturības tiesību aktu normas, patērētājam jebkurā ES valstī tiek nodrošināti vienlīdz droši un kvalitatīvi pārtikas produkti. Latvijā to nodrošina Pārtikas un veterinārais dienests (PVD) budžeta programmas „Pārtikas drošība un kvalitāte, dzīvnieku veselība” ietvaros.

■ Politikas rezultāti

Pārtikas higiēnas un veterinārajām prasībām atbilstošo uzņēmumu īpatsvars no visiem uzņēmumiem ir par 24% lielāks nekā plānots (plānots - 80%, izpilde - 98,9%). Atbilstošo uzņēmumu grupu veido uzņēmumi, kas pilnībā atbilst normatīvo aktu prasībām (27%), un uzņēmumi, kas atbilst normatīvo aktu prasībām, tomēr tajos ir konstatēti novērojumi, kas būtiski neietekmē pārtikas nekaitīgumu un drošumu.

PVD nodrošināja efektīvus infekcijas slimību valsts uzraudzības kontroles pasākumus, lai pasargātu valsti no šo slimību uzliesmojumiem un izplatības, kas apdraudētu dzīvnieku un arī cilvēku veselību, kā arī radītu ekonomiskus zaudējumus valsts tautsaimniecībai. Ņemot vērā sevišķi bīstamu slimību izplatības draudus Eiropā, īpaša uzmanība tiek pievērsta dzīvnieku infekcijas slimību uzraudzības un kontroles pasākumu pilnveidošanai. 2007.gadā nekonstatēja dzīvnieku saslimšanas ar sevišķi bīstamām infekcijas slimībām.

88% pārtikas uzņēmumu ir ieviesta paškontroles sistēma (uzņēmumu īpatsvars no visiem uzņēmumiem), kas par 10% pārsniedz plānoto.

■ Darbības rezultāti

Ņemot vērā aktualitātes pārtikas piesārņojuma jomā un EK rekomendācijas, 2007.gadā izstrādātas papildus laboratorisko izmeklējumu programmas (plānotas 12, izpilde 14, par 16% vairāk nekā plānots), lai, veicot valsts uzraudzību un kontroli, gūtu pierādījumus par pārtikas atbilstību nekaitīguma kritērijiem, savlaicīgi atklātu un nepieļautu piesārņotu pārtikas produktu izplatīšanu, ar korektīvajiem pasākumiem novēršot draudus patērētāju veselībai un dzīvībai. Kopumā ir izpildīti rādītāji par pārtikas laboratoriskajiem izmeklējumiem – uz atliekvielām, uz dioksīnu, uz radioaktīvo piesārņojumu u.c.

Veterinārās uzraudzības un kontroles jomā paaugstināta tās efektivitāte, izveidojot visaptverošu uzraudzības un kontroles mehānismu. Valsts uzraudzības kārtībā veiktas 266 pārbaudes (inspekcijas) bioloģiskās lauksaimniecības uzņēmumos. Ir pārbaudīti 6,5% saimniecību no kopējā skaita. Bez tam tika pārbaudītas 13419 dzīvnieku novietnes, sasniedzot 89% no plānotā. Tāpat tika veiktas 2244 inspekcijas dažādu kategoriju veterinārās uzraudzības objektos, plānoto pārsniedzot par 12%.

Starptautiskās tirdzniecības uzraudzības jomā ir nodrošināta normatīvajos aktos noteikto informācijas apmaiņas sistēmu piemērošana, dzīvnieku un dzīvnieku izcelsmes nepārtikas sertifikācija, veicināta tirdzniecība starp ES dalībvalstīm un eksports uz trešajām valstīm,

nodrošināti sakari ar citu valstu kompetentajām institūcijām, tādējādi samazinot infekcijas slimību izplatības risku un nodrošinot veterinārajām prasībām atbilstošu dzīvnieku un dzīvnieku izcelsmes produktu starptautisko apriti. No valsts izvesto un tranzītā pārvadāto veterināro kravu kontrole par 58% pārsniedz plānoto (plānots - 48050, izpilde - 75812). 2007.gadā ir pieaugusi tranzīta kravu plūsma. Piedalīšanās starptautisko starplaboratoriju testos pārsniedz plānoto par 68% (plānots - 60, izpilde - 101), jo notikuši neplānoti obligātie testi, kuros PVD Nacionālajam diagnostikas centram jāpiedalās. Sagatavoto un starplaboratoriju testiem nosūtīto paraugu skaits attiecīgi par 64% lielāks nekā plānots (plānots - 750, izpilde - 1230). Izmaiņas starptautisko starplaboratoriju testu skaitā saistītas ar jaunu metožu iekļaušanu testēšanas sfērā. Līdz ar to testēšanas shēmās iekļaujas jauni dalībnieki, kas palielina izsniegto paraugu skaitu.

Programmas faktiskie rezultātīvie rādītāji budžeta ietvaros ir izpildīti, sasniedzot noteiktos mērķus.

2.1.3. Darbības virziens „Lauku uzņēmējdarbības attīstības veicināšana”

■ Politikas rezultāti

2007.gadā turpinājās strauja Latvijas ekonomikas izaugsme. Iekšzemes kopprodukts (IKP) lauksaimniecības un medniecības pievienotā vērtība (2000.gada vidējās cenās) pret iepriekšējo gadu pieaugusi par 10,6%, plānoto izpildot par 105%.

Salīdzinot ar 2006.gadu, lauksaimnieku ienākumi pieauguši par 9,3%, sasniedzot Ls 2409 gadā uz vienu lauksaimniecībā nodarbināto. Bruto pievienotā vērtība uz vienu strādājošo gadā ir Ls 2492, pārsniedzot plānoto par 50%. Lauksaimniecības un medniecības pievienotās vērtības (faktiskajās cenās) īpatsvars kopējā IKP 2007.gadā sasniedz 2,2%, tādējādi izpildot plānoto par 92%.

Investīciju apjoms lauksaimniecībā par 11% pārsniedz plānoto (plānots - Ls 90 milj., izpilde - Ls 100 milj.).

■ Budžeta programma „Valsts atbalsts lauksaimniecības un lauku attīstībai, sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā”

Budžeta programma „Valsts atbalsts lauksaimniecības un lauku attīstībai, sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā” tiek realizēta ar vairākām apakšprogrammām.

■ Apakšprogramma „Valsts atbalsts lauksaimniecības un lauku attīstībai”

Lai uzlabotu lauksaimnieciskās ražošanas efektivitāti, veidojot konkurētspējīgu un daudzfunkcionālu lauksaimniecības nozari visaptverošas un integrētas lauku attīstības ietvaros, kā arī veicinātu lauksaimniecības ienākumu palielināšanos un paaugstinātu dzīves līmeni lauku teritorijas iedzīvotājiem, papildus ES atbalstam valsts nodrošina valsts atbalstu jeb subsīdijas. Lauku atbalsta dienests (LAD) veic valsts atbalsta administrēšanu budžeta apakšprogrammas ietvaros.

■ Darbības rezultāti

Piešķirto subsīdiju līdzekļu apjoms programmas ietvaros 2007.gadā bija Ls 32,3 milj.(sk. 1.tabulu).

1.tabula. **Kopsavilkums par valsts subsīdiju izmaksu rezultātiem 2007.gadā**

Nr. p.k.	Pasākums	Kopējā summa, milj.Ls	% no kopējās summas
1.	Atbalsts lauksaimniecības un meža zemes ielabošanai	1,55	4,8
2.	Atbalsts lopkopības attīstībai	11,03	34,2
3.	Atbalsts augkopības attīstībai	0,87	2,7
4.	Atbalsts izglītībai, zinātnei un informācijas izplatīšanai	2,88	8,9
5.	Atbalsts Latvijas un ārvalstu kopprojektu līdzfinansējumam	0,08	0,2
6.	Atbalsts investīciju veicināšanai lauksaimniecībā	10,84	33,6
7.	Atbalsts lauku un lauksaimniecības biedrību un nodibinājumu un lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību attīstība	0,70	2,2
8.	Atbalsts bioloģiskās lauksaimniecības attīstībai	0,21	0,6
9.	Atbalsts tirgus veicināšanai	1,37	4,2
10.	Atbalsts lauksaimniecības nozaru riska samazināšanai	0,49	1,5
11.	Atbalsts Eiropas Savienības nosacījumu ieviešanai	0,89	2,8
12.	2006.gada pārejošie maksājumi	1,39	4,3
	Kopā:	32,3	100

Avots: ZM

Kopumā 2007.gadā sekmīgi realizēti 12 atbalsta pasākumi, no kuriem vislielākais finansējums izlietots lopkopības atbalstam, izmaksājot subsīdijas Ls 11 milj. apmērā jeb 34,2% no kopējā subsīdiju programmas finansējuma, tai skaitā Ls 4,8 milj. izmaksāti ciltstārba pasākumiem piensaimniecībā.

Lai veicinātu racionālas un efektīvas lauksaimnieciskās ražošanas attīstību, samazinot produkcijas ražošanas izmaksas un ieviešot modernas ražošanas tehnoloģijas, atbalsta pasākuma „Atbalsts investīciju veicināšanai lauksaimniecībā” ietvaros tiek piešķirts atbalsts 2006.gada kredītprocentu daļējai dzēšanai, ieguldījumiem produktīvu ilggadīgu stādījumu ierīkošanai, atbalstam materiālās bāzes pilnveidošanai zemkopības zinātnisko pētījumu, lauksaimniecības specialitāšu studentu un profesionālo izglītības iestāžu audzēkņu mācību prakses nodrošināšanai. Kopumā atbalsta pasākuma ietvaros 2007.gadā piešķirts finansējums Ls 10,8 milj. apmērā jeb 33,6% no kopējās subsīdiju summas.

Ņemot vērā līdzšinējo pasākumu efektivitāti un valsts atbalsta pasākumu apjomu, subsīdiju nozīme lauksaimnieciskajā ražošanā saglabāsies.

■ **Apakšprogramma „Sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā”**

Valsts budžeta apakšprogrammas izpildi nodrošināja LAD, valsts aģentūra „Lauksaimniecības datu centrs” un valsts aģentūra „Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra”.

Apakšprogrammas mērķis ir nodrošināt priekšnoteikumus valsts atbalsta un ES fondu līdzekļu apguves iespēju radīšanai un KLP mehānismu darbībai Latvijā.

■ **Darbības rezultāti**

2.tabulā attēlots administrētā atbalsta apjoms un struktūra 2007.gadā.

2.tabula. Administrētā atbalsta apjoms un struktūra 2007.gadā, milj. Ls

Struktūra	Apjoms
Solidaritātes fonds, biodegviela, valsts atbalsts meža nozarei	5,7
Struktūrfondi	20,3
ELVGF/ELGF, LAP, PVTM	133,3
Nacionālās subsīdijas	32,3
	Kopā: 191,6

Avots: LAD

Viens no KLP reformas galvenajiem mērķiem ir Kopienas lauksaimniecības konkurētspējas palielināšana un pārtikas kvalitātes un vides standartu veicināšana. Līdz ar vienotā maksājuma shēmas ieviešanu Latvijai ir jānodrošina arī efektīvi sabiedriskā finansējuma administrēšanas pasākumi un valsts uzraudzība lauksaimniecībā. Šo pasākumu īstenošanu veic LAD. Viena izmaksātā valsts un ES atbalsta maksājuma lata administrēšanas izmaksas vairāk nekā 2 reizes pārsniedz plānoto (plānots - Ls 0,03, izpilde - Ls 0,07). Tas izskaidrojams ar to, ka 2007.gadā papildus budžetā piešķirti līdzekļi administratīvās kapacitātes stiprināšanai, lai nodrošinātu sagatavošanos ES KLP finansēšanas jaunajam periodam (2007.-2013.gads) un jaunu ES finanšu instrumentu ieviešanai Eiropas Lauksaimniecības Garantiju fondā (ELGF), Eiropas Lauksaimniecības fondā lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Zivsaimniecības fondā (EZF). Tā kā Lauku attīstības programma un Rīcības programma Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā netika apstiprināta, tad fondu ietvaros maksājumi atbalsta saņēmējiem netika veikti. Projektu pieteikumu pieņemšana ELFLA pasākumiem tika uzsākta tikai 2007.gada 3.septembrī, pieteikšanās uz EZF pasākumiem 2007.gadā netika izsludināta.

Valsts pārvaldes funkciju īstenošanu ciltsdarba uzraudzībā un kontrolē, kā arī piena kvotu kontrolē veic Valsts ciltsdarba inspekcija. Lai nodrošinātu valstī vienotu lopkopības informācijas datu bāzi uzraudzības un kontroles veikšanai, izveidota valsts aģentūra "Lauksaimniecības datu centrs". Tā nodrošina valsts pārvaldes funkciju veikšanai nepieciešamo informāciju lopkopības nozarē, īsteno valsts un starptautiskās programmas attiecībā uz ganāmpulkiem, novietnēm, lauksaimniecības dzīvniekiem, lauksaimniecības dzīvnieku turētājiem, ciltsdarbu un piena kvotām, ievieš vienotu ciltsdarba informācijas sistēmu piena un gaļas pārraudzībai un lauksaimniecības dzīvnieku ciltsvērtības noteikšanai. Reģistrēto un apzīmēto dzīvnieku īpatsvars no kopējā dzīvnieku skaita sasniedz 100%. Piena kvotu sistēmas izveide saskaņā ar Eiropas Savienības prasībām – piensaimniecības nozares uzraudzība (piena ražotāju uzskaitē) izpildīts par 72% (plānots - 30000, izpilde - 21731). Piena ražotāju skaita samazinājums saistīts ar to, ka ir samazinājies slaucamo govju skaits, jo daudzas naturālās saimniecības, kuras turēja vienu, divas govīs, ir likvidējušas savus dzīvniekus un pārtraukušas piena ražošanu.

Pieteiktā piegādes kvota (t) izpildīta par 82% (plānots - 631856, izpilde - 520868). Pieteiktā piegādes kvota uz pirmo janvāri ir izpildīta par 73% , bet šis rezultāts ir par periodu no 1.aprīļa līdz 1.janvārim, jo kvotas gads sākas katra gada 1.aprīlī un beidzas nākamā gada 31.martā.

Valsts tehniskās uzraudzības procesa efektīvu attīstību un uzturēšanu nodrošina valsts aģentūra „Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra”, veicot ikgadējās valsts tehniskās apskates, traktortehnikas un to piekabju reģistrāciju, traktortehnikas vadītāju atestāciju, traktortehnikas braukšanas instruktoru atestāciju, mazumtirdzniecības licencēšanu un tirgus uzraudzību. 2007.gadā veiktas 15588 traktortehnikas reģistrācijas, 48945 valsts tehniskās apskates, kontroles.

Saskaņā ar ES normatīvajiem aktiem katrai dalībvalstij ir jāvāc informācija par noteiktu lauksaimniecības produktu cenām un tirdzniecības apjomiem un jāziņo par tiem EK. Šī informācija tiek izmantota KLP veidošanai, lauksaimniecības produktu ražošanas un tirgus stāvokļa novērtēšanai, intervences pasākumu pamatošanai un muitas vērtības noteikšanai. Ziņojumu skaits EK un Latvijas lauksaimniecības nozarē iesaistītajām institūcijām par lauksaimniecības produktu cenām un apjomu pārsniegts par 5% (plānoti - 376, nosūtīti - 396). 2007.gadā sagatavoti 4 lauksaimniecības ekonomiskā kopaprēķina novērtējumi par lauksaimniecības produkcijas ražošanas apjomiem un lauksaimniecības ekonomisko attīstību, kā arī sagatavoti un nosūtīti 3 lauksaimniecības ekonomiskā kopaprēķina dati ES Statistikas birojam.

Lauku saimniecību uzskaites datu tīkls (SUDAT) ir viens no instrumentiem, kā valsts novērtē saimniecību optimālo lielumu, iegūst informāciju par ražošanas rādītājiem, ieņēmumiem, izmaksām, saimnieciskās darbības rezultātiem, kā arī izvērtē atbalsta maksājumu ietekmi un saimniecību ekonomiku. SUDAT ietvaros apsekoti 99% saimniecību no plānotā (plānots - 1000, izpilde - 987) un ES kopējai datu bāzei nosūtīts 1 ziņojums.

■ Apakšprogramma „Atbalsts biodegvielas ražošanas veicināšanai”

Biodegviela ir alternatīvās enerģijas veids. Par biodegvielu sauc galvenokārt no augu biomasas vai organiskas dabas atkritumiem iegūtas enerģijas nesējus šķidrā vai gāzveida stāvoklī.

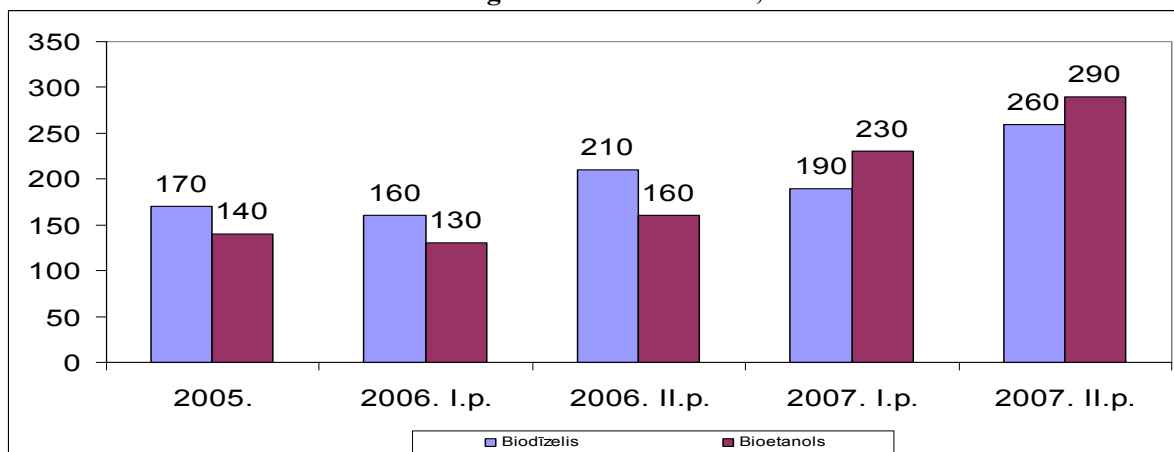
Atbilstoši ES direktīvai un Biodegvielas likumam (spēkā no 15.04.2005.) līdz 2010.gada beigām biodegvielas īpatsvaram degvielas tirgū jāsasniedz vismaz 5,75%.

■ Darbības rezultāti

Lai veicinātu biodegvielas apriti, ir noteikts valsts atbalsts ikgadējā minimāli nepieciešamā biodegvielas daudzuma ražošanai – biodīzeļdegvielai 25 milj. litru apmērā un bioetanolam 17,5 milj. litru apmērā. Līdzekļu administrēšanu apakšprogrammas ietvaros nodrošina LAD.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem „Kārtība, kādā piešķir valsts atbalstu ikgadēji minimāli nepieciešamā biodegvielas daudzuma ražošanai un nosaka finansiāli atbalstāmas kvotas biodegvielai” ir noteikti nosacījumi finansiāli atbalstāmas kvotas saņemšanai un atbalsta likmes biodegvielas ražotājam, kas 2007.gada 1.pusgadā ir 190 latu par 1000 litriem saražotas biodīzeļdegvielas un 230 latu par 1000 litriem saražota bioetanolā, bet 2.pusgadā – 260 latu par 1000 litriem saražotas biodīzeļdegvielas un 290 latu par 1000 litriem saražota bioetanolā (sk.1.attēlu).

1.attēls. Biodegvielas atbalsta likme, Ls/tonna

Avots: ZM

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem „Kārtība, kādā uzrauga un administrē tiešo valsts atbalstu ikgadējā minimāli nepieciešamā biodegvielas daudzuma ražošanai” par 2007.gadā saražoto biodegvielu piešķirts atbalsts Ls 5,9 milj. apmērā (2007.gadā biodīzeļdegvielu saražoja 10 148 070 litru apmērā un bioetanolu 14 166 150 litru apmērā).

■ Budžeta programma „Eiropas Savienības fondu finansējums lauku, lauksaimniecības un zivsaimniecības attīstībai”

Budžeta programma „Eiropas Savienības fondu finansējums lauku, lauksaimniecības un zivsaimniecības attīstībai” tiek realizēta ar šādām apakšprogrammām:

■ Apakšprogramma „Atmaksas valsts pamatbudžetā par Eiropas Savienības fondu finansējumu”

Šajā valsts budžeta apakšprogrammā tiek uzrādīta atmaksa valsts budžetā par Zemkopības ministrijas un Lauku atbalsta dienesta kā finansējuma saņēmēja veiktajiem pasākumiem. Tā kā šī ir konsolidējama budžeta pozīcija, tā nerada ietekmi uz kopējo budžeta izpildi.

■ Apakšprogramma „Eiropas Savienības fondu pasākumu finansēšana”

LAD, realizējot budžeta programmu, 2007.gadā īstenojis pasākumus ES fondu līdzekļu izmantošanā, lai veicinātu ilgtermiņā konkurētspējīgas (ekonomiski efektīvas un uz tirgu orientētas) uzņēmējdarbības attīstību laukos, lauksaimniecības un zivsaimniecības attīstību.

■ Darbības rezultāti

Dalība ES rada plašas tirgus attīstības iespējas lauksaimniecībai un finansiālā atbalsta iespējas lauku, lauksaimniecības un zivsaimniecības attīstībai. Šajās jomās ES līdzekļi Latvijai pieejami dažādās formās:

- ≈ Kopējā tirgus organizācijas un tiešā atbalsta pasākumiem;
- ≈ strukturālo fondu mērķu sasniegšanai lauksaimniecībā un zivsaimniecībā;
- ≈ lauku attīstības plāna īstenošanai.

Latvija tiešo maksājumu politikas realizācijai piemēro vienotais platību maksājumu (VPM) par lauksaimniecībā izmantojamo zemi, kas ir bijusi labā lauksaimniecības stāvoklī uz 2003.gada 30.jūniju un atbilst laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumiem. VPM pilnībā tiek finansēts no ES budžeta. Šī maksājuma īstenošana sekmē lauksaimniecībā izmantojamo zemju kopšanu, jo, lai saņemtu maksājumu, lauksaimniekiem ir jāievēro laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumi. Laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumi ietver gan lauksaimniecībā izmantojamās zemes kopšanu atbilstoši agrotehnikajām prasībām, gan pastāvīgo pļavu un ganību uzturēšanu un kopšanu. Par pozitīvu tendenci liecina fakts, ka apmaksāto platību skaits vienotajam platību maksājumam par 2% pārsniedz plānoto (plānots - 1,50 milj.ha, izpilde - 1,53 milj.ha). Atbalsta apgūšanas intensitāte par 11% pārsniedz plānoto (plānots 90% no kopējās paredzētās summas tiešajiem atbalsta maksājumiem, izpilde - 100% no kopējās paredzētās summas tiešajiem atbalsta maksājumiem), un visi budžetā paredzētie līdzekļi tika apgūti.

Prognozējamais izmaksājamo eksporta kompensāciju pieaugums (pret iepriekšējo gadu plānots - 14%, izpilde - 42%) izpildīts par 300%. Pieteikušies jauni eksportētāji, kuri piena produktus piegādā jaunajam tirgum – Ziemeļāfrikai -, un eksporta apjoms pieaug straujāk nekā gaidīts.

Tirgus stabilizācijas nolūkos Latvijā ir nepieciešams veikt ES tiesību aktos paredzētos intervences un iekšējā tirgus pasākumus (intervenci jeb iepirkšanu un atbalsta piešķiršanu šo produktu privātai uzglabāšanai). Pašlaik Latvijā intervence notiek:

- ≈ graudu sektorā (kviešiem un miežiem);

- ≈ piena produktu sektorā (sviestam un vājpiena pulverim);
- ≈ siera sektorā ilgi uzglabājamo siera veidu privātai uzglabāšanai.

Ņemot vērā to, ka piena un piena produktu, graudu tirgū 2007.gadā nav bijusi nepieciešamība pēc intervences iepirkuma, pasākumi intervences nodrošināšanai nav veikti. Intervences iepirkumi cukura rūpniecības restrukturizācijas ietvaros netika paredzēti.

Kopš 2004.gada Zemkopības ministrija piešķir valsts atbalstu piena piegādei vispārējās izglītības iestādēs Latvijā. Atbalsta mērķis ir nodrošināt glāzi bezmaksas piena dienā to vispārējās izglītības iestāžu audzēkņiem, kuras iesaistījušās „Skolas piens” programmā.

Valsts atbalsta likme 2007.gadam ir Ls 0,25 par litru piens (iepakojumā, kas nav mazāks par 1l) ar mērķi 100% kompensēt atbalsta pretendenta starpību starp produkta pašizmaksu (realizācijas cenu, ieskaitot piegādes izmaksas) un ES atbalstu konkrētam piens produktam. Kopējais valsts atbalsta apjoms – Ls 559 930. 2006./2007.mācību gadā par piegādāto piens daudzumu „Skolas piens” programmas ietvaros izmaksātais valsts atbalsta apjoms – Ls 393 718,09, no tā Ls 25 000 tika izmaksāts reklāmas pasākumiem.

2006./2007.mācību gadā „Skolas piens” programmā iesaistījās 725 izglītības iestādes un tika piegādātas 3447 t piens. Salīdzinot ar 2005./2006.mācību gadu, „Skolas piens” programmā iesaistīto izglītības iestāžu skaits ir nedaudz samazinājies (786 izglītības iestādes), bet piegādātā piens daudzums palielinājies (2005./2006.mācību gadā 954 t piens). Galvenais piegādātā piens daudzuma palielināšanās iemesls bija 2006. un 2007.gadā veiktie reklāmas un mārketinga pasākumi un valsts atbalsta saņēmēju loka paplašināšana ar 5.-9.klašu skolēniem

2007.gadā turpinājās pieteikumu administrēšana Lauku attīstības plāna (2004.–2006) un Vienotā programmdokumenta ietvaros.

Pamatojoties uz Latvijas lauku attīstības valsts stratēģijas plānu 2007.–2013.gadam, 2007.gadā noritēja darbs pie Latvijas lauku attīstības programmas 2007.–2013.gadam izstrādes. Tās ietvaros paredzēts nodrošināt atbalstu trijās asīs:

- ≈ lauksaimniecības un mežsaimniecības sektora konkurētspējas paaugstināšanā;
- ≈ vides un lauku ainavas uzlabošanā;
- ≈ lauku dzīves kvalitātes un ekonomikas dažādošanas veicināšanā.

Tā kā projektu pieņemšana tika uzsākta 2007.gada 3.septembrī un Lauku attīstības plāns vēl nebija apstiprināts, tad iesniegtie pieteikumi 2007.gadā netika atbalstīti.

Pamatojoties uz Zivsaimniecības nozares stratēģisko plānu 2007.–2013.gadam, 2007.gadā tika izstrādāta un apstiprināta Rīcības programma Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2007. – 2013.gadam. Tās ietvaros paredzēts:

1. Kopienas zvejas flotes pielāgošanas ietvaros sniegt atbalstu kuģu īpašniekiem, kurus skar zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana (ko izraisa zvejas kuģu nodošana sagriešanai vai izmantošanai citiem mērķiem ārpus zvejniecības) vai zvejas aktivitāšu pagaidu pārtraukšana (zvejas liegumu gadījumos), atbalstu ieguldījumiem zvejas kuģu ierīču un selektīvāku zvejas rīku iegādei un atbalstu zvejnieku profesionālo iemaņu uzlabošanai, pārkvalificēšanai un aiziešanai agrīnajā pensijā;

2. Akvakultūras, iekšējo ūdeņu un zivsaimniecības un akvakultūras produktu pārstrādes un realizācijas pasākumu ietvaros sniegt atbalstu ieguldījumiem akvakultūras attīstībā, zvejas apstākļu uzlabošanai iekšējos ūdeņos, kā arī ieguldījumiem zivsaimniecības un akvakultūras produktu realizācijas jomā;

3. Kopējo rīcību pasākumu ietvaros atbalstīt aktivitātes, kas saistītas ar ilgtspējīgu resursu apsaimniekošanu, darba apstākļu un drošības uzlabošanu, ražotāju organizāciju veidošanu un pārstrukturēšanu, ūdens faunas un floras aizsargāšanu, ostu sniegto pakalpojumu uzlabošanu, jaunu zivsaimniecības un akvakultūras noieta tirgu sekmēšanu un attīstīšanu;

4. Nodrošināt zivsaimniecības reģionu ilgtspējīgu attīstību.

2.1.4. Darbības virziens „Cilvēkresursu attīstības veicināšana laukos”

■ Budžeta programma „Cilvēkresursu attīstība”

■ Politikas rezultāti

Lauku uzņēmēju skaits, kas izmanto valsts atbalstu lauksaimniecībai un lauku attīstībai, par 24% pārsniedz plānoto (plānots – 49000, izpilde – 61064).

2007.gadā zinātnisko publikāciju skaits par 65% lielāks par plānoto (plāns - 480, izpilde – 794).

Vairāk nekā 3 reizes pieaudzis to lauku iedzīvotāju skaits, kas saņēmuši profesionālās pilnveides apliecības (plāns – 300, izpilde – 989).

Budžeta programma „Cilvēkresursu attīstība” tiek realizēta ar vairākām apakšprogrammām.

■ Apakšprogramma „Augstākā izglītība”

Apakšprogrammu īsteno ZM padotībā esošā Latvijas Lauksaimniecības Universitāte. (LLU). LLU studējošo skaita ziņā ir trešā lielākā augstskola Latvijā. Visas LLU studiju programmas ir licencētas un akreditētas (sk. 3.tabulu).

LLU nodrošina augstāko akadēmisko un profesionālo izglītību šādās kompetences jomās: lauksaimniecība, veterinārmedicīna, pārtikas tehnoloģijas, inženierzinātnes, meža zinātnes, lauku sociāli ekonomiskā attīstība, informācijas tehnoloģijas un vides apsaimniekošana.

LLU īsteno 79 visu veidu un studiju līmeņu augstākās izglītības studiju programmas, t.sk.13 doktora studiju programmas. Pārskata gadā izveidotas 3 jaunas studiju programmas:

- ≈ profesionālā maģistra programma “ Sabiedrības pārvalde”;
- ≈ profesionālā bakalaura studiju programma “ Sabiedrības pārvalde”;
- ≈ profesionālā maģistra studiju programma “ Lauksaimniecība”.

3.tabula. LLU piedāvātās studiju programmas

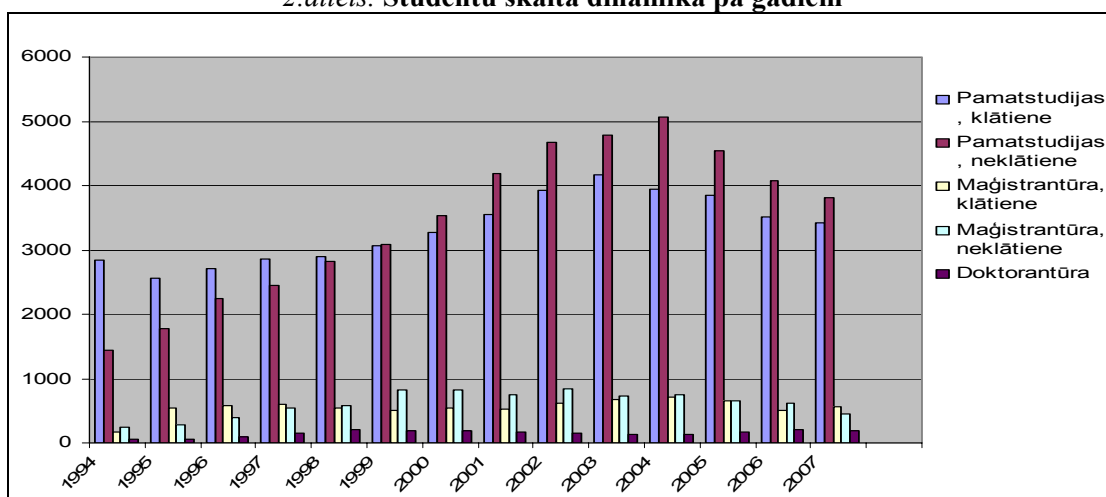
Studiju programmas	Skaitis
Akadēmiskās izglītības bakalaura studiju programmas	10
2.līmeņa profesionālās augstākās izglītības un profesionālās augstākās izglītības bakalaura studiju programmas	23
1.līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmas	9
Akadēmiskās izglītības maģistra studiju programmas	17
Profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programmas	7
Doktora studiju programmas	13

Avots: LLU

Kopējam studentu skaitam ir tendence samazināties (sk. 2.attēlu). Kopējais studentu skaits ir 8426, un plāns (9300) izpildīts par 91%. No dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem finansēto absolventu skaits doktorantūrā 2007.gadā bija 36 (90% no plānotā).

2007.gadā no dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem finansēto uzņemto studentu skaits (1005) pamatstudijās un maģistrantūrā atbilst plānotajam līmenim. Savukārt no dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem finansēto uzņemto doktorantu skaits ir 34% no plānotā (plānots – 105, izpilde – 36).

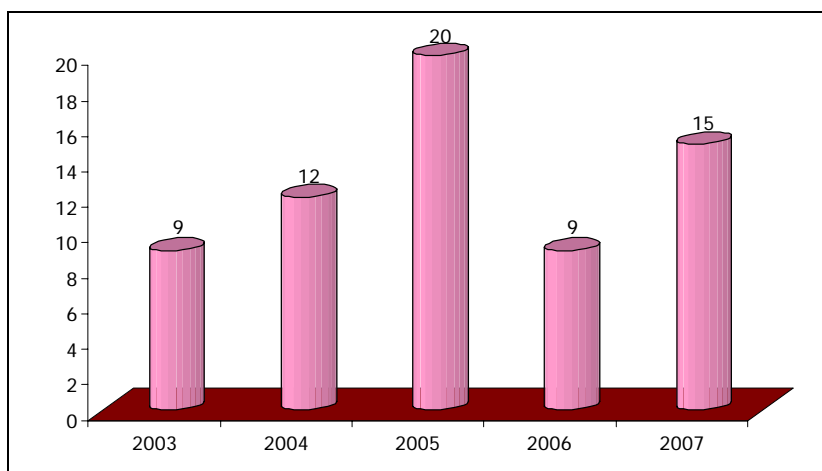
2.attēls. Studentu skaita dinamika pa gadiem

Avots: LLU

Nacionālās programmas projekta „Atbalsts doktorantūras studijām un pēcdoktorantūras pētījumiem inženierzinātnēs, lauksaimniecības inženierzinātnēs un mežzinātnē” realizācijas gaitā vērojama doktorantu un aizstāvēto promocijas darbu skaita palielināšanās inženierzinātnēs. 2007.gadā aizstāvēti 15 promocijas darbi (sk. 3.attēlu).

3.attēls. Aizstāvēto promocijas darbu dinamika 2003.-2007.gadā

Avots: LLU

Zinātņu doktoru īpatsvars akadēmiskajā personālā ir 67,5%, kas augstskolai nodrošina universitātes statusu.

2007.gadā izveidots “ Mūžizglītības centrs”, kas piedāvā:

- ≈ 17 tālmācības un e- studiju priekšmetus;
- ≈ 77 tālākizglītības programmas LLU kompetences jomās, no kurām 2007.gadā

jau realizētas 10 programmas.

Tālākizglītības programmu īstenošanā iesaistīti 30 mācībspēki. Starptautiskās sadarbības ietvaros organizēti 19 maģistrantu un doktorantu kursi, kuros piedalījās 71 students un 25 mācībspēki. Kopējais zinātnisko projektu skaits, kuros iesaistījušies LLU zinātnieki, ir 156 ar kopējo finansējumu Ls 1 281 176. Finansējums pētnieciskās aparatūras modernizēšanai

48% apjomā piesaistīts no ES struktūrfondiem, tādējādi pārsniedzot plānoto finansējumu (plānotais – Ls 460 000, faktiskais – Ls 757 000).

■ **Apakšprogramma „Kultūra”**

ZM padotībā ir divi muzeji – valsts aģentūra „Latvijas Lauksaimniecības muzejs” un valsts aģentūra „K.Ulmaņa piemiņas muzejs „Pikšas”. Galvenais darba virziens 2007.gadā bija kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un lauksaimniecības nozares vēstures materiālo liecību popularizēšana sabiedrībā.

■ **Darbības rezultāti**

2007.gadā muzejus apmeklēja 12348 interesenti, plānoto pārsniedzot par 7%.

■ **Apakšprogramma „Zinātne”**

Zinātne un pētniecība ir konkurētspējīgas augstākās izglītības un zināšanu sabiedrības pamats. Pētniecību ZM kompetences nozarēs nodrošina 6 atvasinātās publiskās personas – valsts zinātniskās institūcijas. ZM ir kapitāldaļu turētāja 2 zinātniskajās institūcijās. Bez tam pētījumu veikšanu (t.sk. ZM finansētus) lauksaimniecības nozarē nodrošina arī 2 sabiedrības ar ierobežotu atbildību.

■ **Darbības rezultāti**

Lai sekmētu Latvijas lauksaimnieku nodrošināšanu ar konkurētspējīgām zinātnes izstrādātnēm un to ieviešanu praksē, ZM 2007.gadā saskaņā ar 2007.gada 23.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.78 “Noteikumi par valsts atbalstu lauksaimniecībai 2007.gadā un tā piešķiršanas kārtību” 4.pielikumu “Atbalsts izglītībai, zinātnei un informācijas izplatīšanai” finansēja 28 pētījumus Ls 1013979 apmērā.

■ **Apakšprogramma „Dotācija SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” lauku konsultatīvai un informācijas apmaiņas sistēmai un tālākizglītībai”**

Lauksaimnieku un lauku iedzīvotāju izglītošanu, konsultēšanu un informēšanu veic Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (LLKC) ar 26 lauku konsultāciju birojiem – filiālēm rajonos. Pieaugušo tālākizglītība aptver iedzīvotājus ar dažādu sākotnējo izglītību (pamata, vidējo, speciālo, augstāko nelauksaimniecisko, kā arī lauksaimniecisko), piedāvājot viņiem mūžizglītības iespējas ar mērķi paaugstināt produkcijas konkurētspēju ES tirgū un aktivizēt nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības attīstību.

■ **Darbības rezultāti**

Lai nodrošinātu informācijas un konsultāciju pieejamību tuvāk dzīves vietai, 2005.gadā tika ieviesta Lauku konsultatīvās un informācijas apmaiņas sistēma, kas 2007.gadā darbojās 510 pašvaldībās. Sistēmas galvenais uzdevums ir informēt mērķauditoriju (lauku iedzīvotājus) par ES, valsts un rajona līmeņa aktuālo informāciju lauksaimniecības nozarē, lai nodrošinātu ES tiesību aktos noteiktās pārvaldības prasības, labas lauksaimniecības prakses un vides prasību ievērošanu saimniecībās, kā arī informētu par iespējamo atbalsta saņemšanu un nodrošinātu nepieciešamo atgriezenisko saikni, apkopojot informāciju par lauksaimniecības un lauku attīstības indikatoriem Latvijas lauku teritorijā. 2007.gadā realizēti 863 informatīvie semināri un lauku attīstības speciālistu tālākizglītības pasākumi (23795 klausītārstundas). Par sistēmas darbības nodrošināšanu ar LLKC noslēgts dotāciju līgums Ls 2585242 apmērā.

Lai veicinātu lauku attīstību un paaugstinātu lauku uzņēmēju profesionālās un ekonomiskās zināšanas, LLKC 2007.gadā:

• organizēja 1481 mācību seminārus zemniekiem un lauku uzņēmējiem, kuros piedalījās 23 104 klausītāji;

- ≈ sniedza 88 001 bezmaksas konsultācijas lopkopības, augkopības, augu aizsardzības, kopdarbības, nodokļu, grāmatvedības, ES un valsts atbalsta saņemšanas un citos aktuālos jautājumos;
- ≈ turpināja darbu 52 pagastu iniciatīvas grupās;
- ≈ nodrošināja profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanu 2851 Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu speciālistam.

2.1.5. Darbības virziens „Dabas resursu ilgtspējības saglabāšana”

■ Budžeta programma „Meža resursu ilgtspējības saglabāšana”

Salīdzinājumā ar citām Eiropas valstīm Latvija pieskaitāma pie valstīm, kas bagāta ar mežiem, jo Eiropā meži vidēji aizņem 33% no sauszemes teritorijas. Valsts apsaimniekošanā atrodas 1,49 milj. ha (50,4%) meža, savukārt pārējie meži veido 1,47 milj. ha (49,6%). Pēc Valsts meža dienesta (VMD) datiem, kas apkopoti Valsts meža reģistrā, mežainums Latvijā ir 50,2%.

■ Politikas rezultāti

Meža zemju platība palielinājusies par nepilnu procentu pret plānoto (plānots – 2,94 milj.ha, izpilde – 2,96 milj.ha), jo turpinās lauksaimniecībā neizmantoto zemju dabiska aizaugšana, kā arī to mākslīga apmežošana.

Koksnes krājas vidējais kārtējais pieaugums 2007.gadā bija 5,8 m³/ha. 2007.gadā turpināja samazināties nelikumīgi, bez ciršanas apliecinājumiem nocirstās koksnes apjoms (0,18%) un tās īpatsvars attiecībā pret visu valstī iegūto koksnes apjomu. Meža ugunsgrēkos vidējā izdegusī platība (0,77 ha) ir mazāka salīdzinājumā ar prognozēto par 49%. Medījamo pārnadžu populācijas saglabātas atbilstoši plānotajam apjomam, kas ļauj medīt aļņus (plānots– 90, izpilde – 90), mežacūkas un stirnas (plānots – 100, izpilde – 100) un staltbrīžus (plānots – 75, izpilde – 75). Uzlabojies darbs ar meža īpašniekiem meža atjaunošanas jautājumos, palielinājusies īpašnieku interese par meža mākslīgo atjaunošanu kā drošāku un efektīvāku atjaunošanas veidu. Samazinās termiņā neatjaunoto platību apjoms (plānots – 37 tūkst.ha, izpilde 22 – tūkst.ha). Kopš 2003.gada Meža attīstības fonda finansējums ir pieaudzis, 2007.gadā sasniedzot Ls 1712500, t.sk. zinātniskiem pētījumiem Ls 887883. ZM 2007.gadā kopējais finansējums no Medību saimniecības attīstības fonda bija Ls 170000.

Budžeta programma „Meža resursu saglabāšana un ilgtspējīga izmantošana” tiek realizēta ar vairākām apakšprogrammām.

■ Apakšprogramma „Meža resursu valsts uzraudzība”

Valsts budžeta apakšprogrammas izpildē nodrošināja VMD un Latvijas Valsts mežzinātnes institūts „Silava”.

Meža un meža zemju ilgtspējīga apsaimniekošana nozīmē meža un meža zemju pārvaldīšanu un izmantošanu tādā veidā un pakāpē, lai saglabātos to bioloģiskā daudzveidība, produktivitāte, atjaunošanās spēja, vitalitāte un potenciālā spēja veikt nozīmīgas ekoloģiskas, ekonomiskas un sociālas funkcijas vietējā, nacionālā un globālā līmenī tagad un nākotnē un lai neizraisītu draudus citām ekosistēmām.

■ Darbības rezultāti

2007.gadā valstī kopā atjaunoti 36,2 tūkst. ha meža. Salīdzinot ar 2006.gadu, 2007.gadā atjaunotās meža platības valstī kopā pieaugušas par 6,7 tūkst. ha jeb par 22% uz dabiskās atjaunošanās apjomu pieauguma rēķina. Mežu atjaunošanas apjoma pieaugums 2007.gadā pamatā sasniegts uz privāto īpašnieku mežu rēķina, kuros atjaunots turpat vai 3 reizes vairāk nekā valsts mežos. 2007.gadā valsts mežos atjaunošanas apjoms faktiski ir saglabājies 2006. gada līmenī. Ieadzēto mežaudžu inventarizācija plānota 3000 ha, inventarizēti 2200 ha jeb

par 27% mazāk nekā plānots. Inventarizācija tiek veikta atbilstoši īpašnieku iesniegtajai informācijai par ieaudzētām mežaudzēm. Meža inventarizācijas datu kvalitātes lauka pārbaudes plānotas 50000 ha platībā, izpilde – 114979 ha. Apjoms palielinājies vairāk nekā 2 reizes, salīdzinot ar plānoto. Aptverti par 64979 ha vairāk nekā plānots. Pārbaudes veiktas atbilstoši iesniegtajām meža inventarizācijām.

Meža reproduktīvā materiāla ražošanas un tirdzniecības kontroles un uzraudzības sistēma ir izveidota saskaņā ar normatīvo aktu prasībām un mērķi nodrošināt mežaudžu atjaunošanu ar kvalitatīvu un ģenētiski piemērotu reproduktīvo materiālu. Par 65% vairāk kā plānots ir izsniegti meža reproduktīvā materiālu ieguves apliecinājumi (plānots – 250, izpilde– 412). Sertificētas par 28% vairāk nekā plānots meža reproduktīvā materiāla partijas (plānots - 300, izpilde - 385). Sertifikāti izsniegti atbilstoši iesniegumu skaitam. Ražošanas un sertifikācijas apjomi ir tieši atkarīgi no meža koku sēkļu ražas konkrētajā gadā.

2007.gadā Latvijā tika nocirsti 10,12 miljoni kubikmetru koksnes (3,42 m³/ha). 2007.gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir nocirsts par 0,31 miljonu kubikmetru vairāk. To parāda arī izsniegto koku ciršanas apliecinājumu skaita pieaugums par 16% (plānots-60000, izpildīts - 69393). Koku ciršanas apliecinājumi izsniegti atbilstoši iesniegumu skaitam.

Valsts meža dienests veic meža patoloģiskā stāvokļa uzraudzību visos Latvijas mežos, lai savlaicīgi konstatētu kaitēkļu un slimību savairošanos, kas var radīt būtiskus mežsaimnieciskus zaudējumus. Lai uzraudzītu meža veselību, VMD veic Mežaudžu apsekošanu un kaitēkļu monitoringu.

Aizvadītais gads meža ugunsdzēsībai bija labvēlīgs. Tika atklāts un likvidēts 421 meža ugunsgrēks, un tajos cietusī platība bija 236,2 hektāri.

2007.gadā ekspluatācijā nodoti 2 metāla torņi, kas būvēti par ES finansējumu. Trīs koka torņi norakstīti, jo nolietojušies.

Tika veikta meža transformācija citos zemes lietošanas veidos – apbūvei, elektrolīniju, sakaru līniju, cauruļvadu būvei, ūdenskrātuvju ierīkošanai, citu objektu būvei, karjeru ierīkošanai, ceļu būvei, kā arī lauksaimniecības vajadzībām. 2007.gadā izsniegtas 433 meža zemju transformācijas atļaujas, kas ir par 24% vairāk salīdzinājumā ar plānoto. Tas ir saistīts ar valsts ekonomisko attīstību, un šis pieaugums nav tik straujš kā 2006.gadā (faktiskā izpilde par 85% pārsniedza plānoto).

VMD Latvijā veic medību saimniecības stāvokļa kontroli un medību reglamentējošo normatīvo aktu uzraudzību, nosaka pieļaujamās nomedīšanas apjomus, lai veidotos ekoloģiski pamatots īpatņu skaits medijamo dzīvnieku populācijās. Savas kompetences ietvaros dienests optimizē medību iecirkņu lielumu, samērojot to platību ar lielo medijamo dzīvnieku populācijām nepieciešamo teritoriju, kā arī izstrādā un ievieš vienotu medijamo dzīvnieku populāciju monitoringu. Lai novērstu medības reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumus un stingrāk kontrolētu drošības noteikumu ievērošanu medībās, medību formējumu uzraudzība pieaugusi par 33% (plānots – 2000, izpilde – 2654).

Konsultāciju pakalpojumu centrs darbu pilnā apjomā visas valsts teritorijā uzsāka 2007.gada 1.maijā. 2007.gadā vēl nebija pieejams ES atbalsta finansējums meža apsaimniekošanai, kas noteica arī zemo meža īpašnieku interesi par konsultācijām. 2007.gadā notikuši 47 semināri par meža apsaimniekošanas un normatīvo aktu prasību jautājumiem, kas ir 23% no plānotā. Konsultēti 2706 meža īpašnieki, kas ir 7% no plānotā. Konsultāciju darbs netieši tika veikts arī laikā, kad meža īpašniekiem tika sniegti maksas pakalpojumi.

■ Apakšprogramma „Valsts atbalsta pasākumi meža nozarē”

■ Darbības rezultāti

Zemkopības ministrija īsteno valsts atbalstu meža ilglaicīgo funkciju stabilizācijai un meža nozares attīstībai ar divu fondu starpniecību.

Meža attīstības fonda līdzekļi paredzēti meža nozares atbalsta un attīstības programmu finansēšanai, meža zinātniskajai izpētei, meža īpašnieku izglītošanai un apmācībai. 2007.gadā Meža attīstības fondā finansēti 64 projekti, no kuriem 31 ir zinātniskās izpētes pētījuma projekts, 33 meža nozares atbalsta un attīstības projekti.

Finansējumu projektiem 2007.gadā ieguva: valsts a/s „Latvijas valsts meži”, Latvijas Amatniecības kameras Amatu apmācības skola, Pasaules Dabas fonds, VMD Konsultāciju pakalpojumu centrs, reklāmas aģentūra „Balti”, Meža īpašnieku biedrība, biedrība „Zaļās mājas”, Latvijas Pašvaldību savienība, Latvijas Kokrūpniecības federācija, LLU, Latvijas Valsts mežzinātnes institūts „Silva”, Rīgas Tehniskā universitāte, SIA „Dd Studio”, SIA „Senču meži”, SIA „Baltijas konsultācijas”, Latvijas Meža darbinieku vīru koris „Silvicola”, Latvijas Koksnes ķīmijas institūts, Daugavpils Universitāte, Latvijas Universitātes Bioloģijas institūts, SIA „Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts”, SIA „Labvakar”, SIA „Tēls PR”, SIA „Sabiedrības informēšanas centrs”, SIA „S.P.”, Latvijas Valsts augļkopības institūts.

Informācija par projektiem atrodama ZM mājas lapas sadaļā „Meža nozare”/Meža attīstības fonds”.

Medību saimniecības attīstības fonds ir izveidots atbalsta un attīstības programmas finansēšanai medijamo dzīvnieku populāciju zinātniskajai izpētei un monitoringam, kā arī mednieku izglītošanai.

ZM 2007.gadā no Medību saimniecības attīstības fonda saskaņā ar Medību likumā noteikto tika finansēti 19 projekti.

Informācija par projektiem atrodama ZM mājas lapas sadaļā „Meža nozare”/„Medību saimniecības attīstības fonds”.

■ **Budžeta programma „Zivju resursu ilgtspējības saglabāšana”**

Valsts budžeta programmas ietvaros 2007.gadā Valsts zivsaimniecības pārvalde nodrošināja stabilas zvejas un maksšķerēšanas iespējas Baltijas jūrā, Rīgas jūras līcī, piekrastē un iekšējos ūdeņos, kā arī pieeju zvejai starptautiskajos ūdeņos, vienlaikus saglabājot Latvijas ūdeņu dzīvo resursu bioloģisko daudzveidību.

■ **Politikas rezultāti**

Zvejniecības produkcijas eksporta apjoms 2007.gadā izpildīts par 55% (plānots - Ls 15,1 milj., izpilde – Ls 8,3 milj.). Samazinājās zivju produkcijas eksports no kuģiem, kuri zvejoja Mauritānijas zvejas rajonā. Daļa no nozvejotām zivīm tika apmainītas, izmantojot bartera darījumus par sagādāto degvielu un citiem zvejai nepieciešamiem materiāliem. Līdz ar to šī nozvejoto zivju daļa vairs nav ietverta kopējā eksporta apjomā, kaut gan nozvejas apjomi Mauritānijas zvejas zonā nav kritušies.

Zivju produkcijas ārējās tirdzniecības bilances rādītāji par 2007.gadu izpildīti par 85% pret plānoto (plānots - Ls 35,1 milj., izpilde - Ls 29,8 milj.). 2007.gadā samazinājās sagatavoto un konservēto zivju eksporta apjomi. Krievijas Federācijas Veterinārais un fitosanitārais dienests aizliedza atsevišķiem Latvijas zivju apstrādes uzņēmumiem eksportēt zivju konservus, galvenokārt „Šprotes eļļā” uz Krieviju, pamatojoties uz konstatēto paaugstināto benzopirēna saturu kūpināto zivju produkcijā. Šogad turpina augt zivju konservu eksports uz ES valstīm. Bez tam 2007.gadā palielinājās zivju produkcijas (izejvielas) imports, jo zivju apstrādē intensīvāk tika izmantotas okeāna izejvielas.

Papildinot zivju krājumus, paaugstinājusies iekšējo ūdeņu izmantošanas efektivitāte. Ūdenstilpju skaits, kurās notiek licencēta maksšķerēšana, par 13% pārsniedz plānoto (plānots – 47, izpilde – 53). Skaita palielinājums izskaidrojams ar apsaimniekotāju lielāku aktivitāti. Ūdenstilpes, kurās notiek licencētā maksšķerēšana, ir 42, licencētā vēžošana notiek 7, bet licencētās zemūdens medības – 4 ūdenstilpēs.

Nozares attīstība ir atkarīga no starptautisko organizāciju pieņemtajiem noteikumiem zvejas regulēšanā, kā arī ES Kopējās zivsaimniecības politikas principu un prasību ieviešanas zivju resursu pārvaldībā. Latvija tiek pārstāvēta šādās organizācijās: NAFO, NEAFC, ICES, FAO, Starptautiskajā organizācijā zivsaimniecības attīstībai Austrumu un Centrālajā Eiropā (EUROFISH), kā arī starpvalstu sarunās par zivju produkcijas tirdzniecību.

Balstoties uz pētījumiem par zivju krājumu stāvokli, katru gadu dalībvalstīm tiek piešķirtas nozvejas kvotas un noteikta kopējā pieļaujamā to zivju nozveja, kuru nozvejai ir paredzēti ierobežojumi. Zvejas iespējas pārsniedza plānotās, jo Baltijas jūras nozvejas kvotas tika noteiktas, ne tikai pamatojoties uz zinātnes izstrādātām rekomendācijām, bet arī pielietojot EK izstrādātās formulas nozvejas kvotu sadalījumā starp valstīm (sk. 4.tabulu).

4.tabula. **Latvijai pieejamās zvejas iespējas**

Latvijai pieejamās ikgadējās zvejas iespējas, % no kopējās Baltijas jūras pieļaujamās nozvejas:	Plāns	Izpilde	% no plānotā
rietumu menca	3,61	3,61	100,0
austrumu menca	7,87	8,54	108,5
lasis	12,93	13,18	101,9
brētliņa	12,44	13,83	111,2
reņģe Rīgas jūras līcī	53,82	53,82	100,0
reņģe atklātā jūrā	2,51	2,77	110,4

Avots: Valsts zivsaimniecības pārvalde

Dreifējošo tīklu pakāpenisks aizliegums ietekmējis lašu nozvejas apjomu samazināšanos, bet reņģu nozvejas apjoms Baltijas jūrā ir noteikts tikai kā piezveja brētliņu zvejā. Šie apstākļi ietekmēja kopējās nozvejas kvotas izmantošanas līmeni. Nozvejas kvotu izmantošanas līmenis (no pieejamā kopējā nozvejas apjoma) veido 95,29%.

Budžeta programma „Zivju resursu ilgtspējības saglabāšana” tiek realizēta ar vairākām apakšprogrammām.

■ **Apakšprogramma „Zivju izmantošanas regulēšana, atražošana un izpēte”**

Arvien pieaug iekšējo ūdeņu izmantošana atpūtas un maksšķerēšanas vajadzībām, kas ietekmē šo ūdeņu zivju krājumu stabilitāti. Zivju resursu atražošana tika īstenota valsts aģentūras „Latvijas Zivju resursu aģentūra” valsts zivju audzētavās „Tome”, „Dole”, „Kārļi”, „Ķegums”, „Brasla”, „Pelči” un „Sērene”.

■ **Darbības rezultāti**

Valsts zivju audzētavas 2007.gadā publiskajās ūdenstilpēs ielaidušas 16,3 miljonus zivju mazuļu un kāpuru, kas, salīdzinot ar plānoto (12,3 milj.), ir par 33% vairāk sakarā ar nēģu ikru un kāpuru labo dzīvotspēju inkubēšanas periodā. Gaujā, Ventā un Daugavā izlaisto nēģu kāpuru skaits radīs lielāku resursu pieaugumu šajās upēs.

ES Kopējā zivsaimniecības politika kā būtisku prioritāti izvirza zvejas kapacitātes samazināšanu, līdzsvarojot to ar pieejamajiem zivju resursiem. Šīs politikas īstenošanai jābalstās uz attiecīgiem pētījumiem un zinātniskajām rekomendācijām. Šim nolūkam Latvija nodrošina ikgadējus datus par Eiropas Kopienas kopējās zvejas zonas un Latvijas jurisdikcijas ūdeņu zivju resursiem, zveju un tās ekonomiskajiem rādītājiem, kas tiek apkopoti atbilstoši dalībvalstu izstrādātām un EK apstiprinātām zivsaimniecības datu vākšanas programmām. Šos pētījumus veic valsts aģentūra „Latvijas Zivju resursu aģentūra”.

Iekšējās ūdenstilpēs valsts aģentūra „Latvijas Zivju resursu aģentūra” veic vides apstākļu, zivju barības bāzes, zivju krājumu struktūras un stāvokļa novērtējumu. Iegūtie dati tiek apkopoti Latvijas ūdenstilpju zivsaimniecisko resursu datu bāzē, kā arī izmantoti rūpnieciskās zvejas rīku limitu noteikšanā iekšējos ūdeņos. Tāpat tiek veikti pētījumi par

ekoloģisko situāciju, zivju resursiem, hidroloģiju, dažādu zvejas rīku ietekmi uz noteiktiem biotopiem u.tml. 2007.gadā 20 ūdenstilpēs veikti ihtioloģiskie pētījumi, izstrādāti zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumi 10 ūdenstilpēm, veikti 9 zivju krājumu novērtējumi Baltijas jūrā, Rīgas jūras līcī un piekrastē, kā arī novērtēti zivju krājumi iekšējos ūdeņos. Resursu stāvokļa novērtēšanas rezultātā sagatavotas 36 rekomendācijas zivju resursu stāvokļa pārzināšanai. Skaitis ir atbilstošs pieprasījumam no valsts institūcijām – Valsts zivsaimniecības pārvaldes, Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldes, Vides ministrijas, zvejniecības un maksšķerēšanas sabiedriskajām organizācijām un piekrastes pašvaldībām.

Pamatojoties uz iedalītajām nozvejas kvotām, Valsts zivsaimniecības pārvalde Latvijas zvejniekiem katru gadu nosaka nozvejas limitu un zvejas rīku skaita ierobežojumus starptautiski un nacionāli regulētajām rūpnieciski nozīmīgajām zivju sugām gan Latvijas Republikas iekšējos ūdeņos, teritoriālajos un ekonomiskās zonas ūdeņos Baltijas jūrā un Rīgas jūras līcī, gan ES dalībvalstu ūdeņos un starptautiskajos ūdeņos, kuros Latvijas Republikai ir iedalītas nozvejas kvotas, vai trešo valstu ūdeņos, ar kurām Latvijai ir noslēgti līgumi zivsaimniecības jomā.

Noslēgto zvejas tiesību nomas līgumu skaits sasniedz 38% no plānotā (plānots – 50, izpilde – 19). Daļai zvejniecības komercsabiedrību zvejas tiesību nomas līgumu termiņi beidzās 2006.gadā un tie vairs netika atjaunoti. Sakarā ar atsevišķu komercsabiedrību visu zvejas kuģu sagriešanu tika laužti attiecīgie zvejas tiesību nomas līgumi. Tomēr kopumā tika noslēgti un ir spēkā 78 zvejas nomas līgumi. Ar visām komercsabiedrībām tika parakstīti kārtējā gada zvejas tiesību nomas līgumu protokoli.

Parakstīti 8 vienošanās protokoli ar pašvaldībām, kas veido 20% no plānotā (plānots – 10, izpilde – 2). Ar pašvaldībām no jauna parakstīto vienošanās protokolu skaits sāk samazināties sakarā ar vairāku pašvaldību apvienošanas novados. Kopumā ar pašvaldībām ir parakstīti un ir spēkā 226 vienošanās protokoli.

Izsniegto zvejniecības komercdarbības licenču kopējais skaits ir 241 (3 reizes lielāks nekā plānotais), bet tas svārstās atkarībā no komercdarbības licencēšanas iesniegto pieteikumu skaita.

■ Apakšprogramma „Zivju fonds”

Valsts budžeta apakšprogrammas izpildi nodrošināja Valsts zivsaimniecības pārvalde. Zivju fonds ir valsts budžetā ZM apakšprogrammai „Zivju fonds” kārtējam gadam piešķirtā dotācija no vispārējiem ieņēmumiem.

■ Darbības rezultāti

Zivju fonda padome no tās sēdēs izskatītajiem 79 projektiem atbalstīja un piešķīra finanšu līdzekļus 73 projektu realizācijai par kopējo summu Ls 374038, tai skaitā Vides ministrijai ar valsts budžeta grozījumiem tika pārdaļīti finanšu līdzekļi Ls 15258 apmērā pārkāpumus atklājušo inspektoru materiālajai stimulēšanai (sk. 5.tabulu).

5.tabula. Zivju fonda piešķirto finanšu līdzekļu apjoms 2007.gadā sadalījumā pa finansējuma virzieniem

Finansējuma virziens	Finansējuma apjoms, Ls	% no kopējās summas
Zivju resursu atražošana un pavairošana	45551	13
Zivsaimniecības zinātniski pētnieciskie darbi	23883	7
Reģionālās zivsaimniecības attīstība (pašvaldību projekti)	69066	18
Zivju resursu aizsardzība, t.sk. Vides ministrijai ar valsts budžeta grozījumiem pārdaļītais finanšu apjoms pārkāpumu atklājušo inspektoru materiālajai stimulēšanai	67591	17
Profesionālā orientācija, izglītošana, mācību un uzskates	154409	41

līdzekļu izgatavošana un citi pasākumi, kas saistīti ar zivsaimniecības un amatierzvejas attīstību		
Starptautiskā sadarbība zivsaimniecības jomā	13538	4
Kopā:	374038	100

Avots: Valsts zivsaimniecības pārvalde

Iespiesto makšķerēšanas karšu skaits par 20% pārsniedz plānoto (plānots – 100000 gab., izpilde – 120000 gab.). 2007.gadā pieauga pieprasījums pēc makšķerēšanas kartēm un bija nepieciešams nodrošināt to papildus realizāciju visā valsts teritorijā.

■ Budžeta programma „Zemes resursu ilgtspējības saglabāšana”

Valsts budžeta programmas ietvaros 2007.gadā ir veicināta zemes resursu ilgtspējības saglabāšana. Tās izpildi nodrošināja Lauku atbalsta dienests.

■ Politikas rezultāti

Latvijas dabas un klimatiskajos apstākļos nokrišņu daudzums pārsniedz summāro iztvaikošanu gadā vidēji par 250 mm, bet nokrišņiem bagātos gados pat par 500 mm un vairāk. Tādējādi viens no svarīgākajiem zemes ražotspēju ietekmējošiem faktoriem ir augsnes mitruma regulēšana. 2007.gadā ir nodrošināti augsnes mitruma apstākļi lauksaimnieciskai ražošanai 1 milj.ha platībā (plāna izpilde 100%), mazinot klimatisko apstākļu negatīvo ietekmi uz lauksaimniecisko ražošanu un paaugstinot lauksaimnieciskās ražošanas konkurētspēju.

■ Darbības rezultāti

Pēc zemes uzskaites datiem zemes lietošanas veidu sadalījums ir stabils un 2007.gadā nav būtiski mainījies. Saglabājas pēdējos gados novērojamā tendence samazināties lauksaimniecībā izmantojamās zemes platībai un palielināties mežu platībai. Salīdzinot ar 2006.gadu, pērn samazinājusies lauksaimniecībā izmantojamā zeme par vairāk nekā 5300 ha un īpatsvars par 0,1% no Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistra informatīvajā sistēmā reģistrētās platības. Tajā pašā laikā mežu platība palielinājusies par vairāk nekā 9100 ha jeb par 0,1% no Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistra informatīvajā sistēmā reģistrētās mežu platības (sk. 6. tabulu).

6.tabula. Zemes sadalījums zemes lietošanas veidos (uz 01.01.2008.)

Zemes lietošanas veids	Platība, ha	% no NĪVK IS
Lauksaimniecībā izmantojamā zeme (LIZ)	2 443 110,7	37,9
Meži	2 938 180,9	45,5
Krūmāji	114 843,4	1,8
Purvi	251 221,8	3,9
Zem ūdeņiem	236 264,9	3,7
Pagalmi	92 940,4	1,4
Ceļi	134 587,2	2,1
Pārējās zemes	239 275,0	3,7
Valstī kopā:	6 450 424,3	100

Avots: Valsts zemes dienests

Lai nodrošinātu liekā ūdens novadīšanu no meliorētajām platībām, 2007.gadā valsts atbalsta programmas pasākumā “Atbalsts lauksaimniecības un meža zemes ielabošanai” veikti valsts nozīmes meliorācijas sistēmu rekonstrukcijas un renovācijas darbi 67 km garumā. 2007.gadā izmantots Eiropas Savienības atbalsts meliorācijas sistēmu rekonstrukcijai un

renovācijai – veikti valsts nozīmes meliorācijas sistēmu rekonstrukcijas un renovācijas darbi 66 km garumā. 2007.gadā ir nodrošināta 39 polderu sūkņu staciju darbība, 390 km polderu aizsargdambju uzturēšana, kā arī veikts ūdensteču un ūdenstilpju stāvokļa un režīma novērošanas darbs 88 postešos. Valsts nozīmes ūdensnoteku uzturēšanas plānotais apjoms (plānots - 4 tūkst. km, izpilde - 3 tūkst.km, salīdzinot ar plānoto - 75%) nav sasniegts sakarā ar nepietiekamo finansējumu pieaugušo darbu izmaksu dēļ.

2007.gadā valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Meliorprojekts” izstrādāja zinātnisko pamatojumu meliorācijas sistēmu inventarizācijas metodikai. ZM izveidotā darba grupa izmēģinājumu projekta ietvaros izvēlējās Tukuma rajona Sēmes pagasta teritoriju, kurā veicama meliorācijas sistēmu inventarizācija. Ņemot par pamatu izmēģinājumu projekta rezultātus, tiek gatavota meliorācijas sistēmu inventarizācijas metodika.

Meliorācijas kadastra digitālajā datu bāzē saskaņā ar 27.07.2004. Ministru kabineta noteikumiem Nr.629 "Meliorācijas kadastra noteikumi" veikta datu konvertācija un topoloģiskā pārbaude. Pabeigta valsts meliorācijas sistēmu un valsts nozīmes meliorācijas sistēmu kadastra datu bāzes grafiskās un teksta daļas izveidošana. Tiek veikta va/s "Latvijas valsts meži" meža meliorācijas sistēmu reģistrācija meliorācijas kadastrā un izgatavotas meža iecirkņu meliorācijas sistēmu pases.

Piešķirtie valsts budžeta līdzekļi ir izlietoti efektīvi, pamatā sasniedzot 2007.gadā plānotos rezultātīvos rādītājus.

■ **Budžeta programma „Kultūraugu un lauksaimniecības dzīvnieku resursu aizsardzība, saglabāšana un aprites uzraudzība”**

Valsts budžeta programmas ietvaros Valsts augu aizsardzības dienests un Ciltsdarba valsts inspekcija nodrošināja kultūraugu un lauksaimniecības dzīvnieku resursu ilgtspējīgu izmantošanu, aizsardzību un aprites uzraudzību, lai saglabātu to bioloģisko daudzveidību, uzlabotu lauksaimniecības produktu kvalitāti, veicinātu sabiedrības drošību un pasargātu vidi no iespējamā augu aizsardzības un mēslošanas līdzekļu radītā piesārņojuma, kā arī lai palielinātu produktivitāti un lauksaimniecības konkurētspēju.

■ **Politikas rezultāti**

Fitosanitārajā jomā Latvijā ir izveidota Eiropas Savienībai un starptautiskajām prasībām atbilstoša sistēma, kas Latvijai dod iespēju iesaistīties augu un augu produktu tirdzniecībā ar Eiropas Savienības un citām pasaules valstīm. Latvijā pašlaik ir sastopami 17 dažādu sugu augu karantīnas organismi, kuru izplatības ierobežošanai tiek veikti dažāda veida fitosanitārie pasākumi. 2007.gadā Latvijā konstatēts jauns karantīnas organisms – bakteriālās iedegas (*Erwinia amylovora*). Svarīga ir savlaicīga augu karantīnas organismu atklāšana, kas rada iespēju efektīvi ar tiem cīnīties un ierobežot to izplatību. Lai sasniegtu šo mērķi, tiek veikta regulāra mūsu valsts teritorijas apsekošana, pavairojamā materiāla saimniecību uzraudzība.

Tika plānots, ka par eksportējamās augu valsts izcelsmes produkcijas neatbilstību fitosanitārajām normām tiks saņemtas notifikācijas 1% apmērā no eksportēto kravu skaita, bet saņemti 0,4% no plānotā. Saņemto notifikāciju skaits mazāks par 60% nekā plānots, jo Valsts augu aizsardzības dienests veica pastiprinātu kravu kontroli pirms fitosanitāro sertifikātu izsniegšanas un kravu nosūtīšanas.

Aprītē esošo augu aizsardzības līdzekļu atbilstība normatīvo aktu prasībām tika plānota 97% apmērā no pārbaudītā, izpilde ir 99% no plānotā jeb 102% pret plānoto. Veicot aprītē esošo augu aizsardzības līdzekļu atbilstību normatīvo aktu prasībām, tika konstatēts, ka pārbaudīto augu aizsardzības līdzekļu darbīgo vielu sastāvs atbilst normatīvo aktu prasībām.

Plānots sagatavot sertificēto sēklas materiālu 35% apmērā no nepieciešamā daudzuma, sagatavoti 15%. 2007.gadā bija plānots ar sertificētu sēklu apsēt 35% no kopējās sējumu platības, izpilde ir tikai 15%. Neizpilde ir saistīta ar sēklaudzētāju un sēklu tirgotāju reģistrā iekļauto personu skaita strauju samazināšanos. 2007.gada sākumā bija 778 sēklaudzētāji, bet

gada beigās tikai 669 sēklaudzētāji.

Ar aizsargātām augu šķirnēm tika plānots apsēt 20% no apsētās platības. Latvijā pēc veiktajiem aprēķiniem 55% no platībām, kuru saimniecību lielums pārsniedz 20 ha, apsētas ar aizsargātām šķirnēm. Aprēķinā izmantota informācija tikai par platībām, kuras apsētas ar labībām un apstādītas ar kartupeļiem, pākšaugiem un rapsi, neiekļaujot platības, kuras apsētas ar aizsargātām dārzeņu, ogulāju un augļu koku šķirnēm.

Augu aizsardzības līdzekļu izplatītāju un lietotāju darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām plānota 97% apmērā, atbilst 99% (102% pret plānoto) no pārbaudītā. Valsts augu aizsardzības dienests ir veicis plašu informatīvo darbu augu aizsardzības līdzekļu aprites normatīvo aktu prasību ievērošanā, kā arī administratīvo sodu piemērošanā augu aizsardzības līdzekļu izplatītājiem un augu aizsardzības līdzekļu lietotājiem, kā rezultātā ir nodrošināta augu aizsardzības līdzekļu izplatītāju un lietotāju darbība atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Plānots, ka 95% no aprītē esošajiem mēslošanas līdzekļiem jāatbilst kvalitātes prasībām, taču kvalitātes prasībām atbilda tikai 84% no testētajiem mēslošanas līdzekļiem. Tomēr, analizējot situāciju atsevišķi pa mēslošanas līdzekļu grupām (ar EK marķējumu un bez tā) vērojamas būtiskas atšķirības. Kvalitātes prasībām atbilda 102 no 110 mēslošanas līdzekļiem bez EK marķējuma jeb 93%. Ņemot vērā apstākli, ka no testētajiem 110 mēslošanas līdzekļiem divi nebija reģistrēti, var secināt, ka reģistrēto mēslošanas līdzekļu politikas rezultāts 95% praktiski ir sasniegts: 102 no 108 jeb 94,4% no pārbaudītajiem mēslošanas līdzekļiem atbilda kvalitātes prasībām. Tas liecina, ka mēslošanas līdzekļu reģistrācija kopš 2003.gada un attiecīgie uzraudzības pasākumi dod rezultātus un reģistrēto mēslošanas līdzekļu grupā salīdzinoši maz ir tādu, kuru ķīmiskais sastāvs neatbilst to identifikācijas prasībām vai arī marķējumā deklarētie elementi neatbilst to faktiskajam saturam.

Citāda situācija ir ar mēslošanas līdzekļiem ar EK marķējumu, kur kvalitātes prasībām (saskaņā ar etiķetēs un marķējumā deklarēto) atbilda tikai 20 no 35 jeb 57% no pārbaudītajiem mēslošanas līdzekļiem. Neatbilstību regulas Nr.2003/2003 prasībām galvenokārt veidoja mēslošanas līdzekļu marķējumā deklarēto rādītāju un to formas neatbilstība faktiskajam saturam, ko radīja neprecizitātes un kļūdas marķējumu tulkojumā latviešu valodā. Lai izvairītos no situācijām, kad neapzināti vai apzināti tiek maldināti patērētāji, arī mēslošanas līdzekļi ar EK marķējumu būtu jādeklarē (jāuzskaita), kas ļautu savlaicīgi identificēt neprecizitātes un neatbilstības mēslošanas līdzekļu sastāvā un marķējumā.

Eksportējamais lauksaimniecības dzīvnieku vaislas materiāls atbilst ES zootehniskās likumdošanas prasībām (plānots - 100%, izpilde - 100%).

■ **Darbības rezultāti**

Kultūraugu un lauksaimniecības dzīvnieku resursu saglabāšanā centrālā koordinējošā institūcija ir Ģenētisko resursu centrs, kas ir Latvijas Valsts mežzinātnes institūta „Silva” struktūrvienība.

2007.gadā ir uzsākta normatīvo aktu bāzes sakārtošana lauksaimniecības ģenētisko resursu ilgtspējīgas izmantošanas un aizsardzības jomā. Startējusi lauksaimniecībā un pārtikā izmantojamo augu ģenētisko resursu aprakstīšana pēc deskriptoriem 24 sugu 703 genotīpiem.

Izstrādāta molekulārās pasportizācijas metodika bastarda āboliņam, rudziem, zirņiem un auzām un veikta molekulārā pasportizācija kartupeļiem, sarkanajam āboliņam un kviešiem.

Lauksaimniecības dzīvnieku ģenētisko resursu saglabāšana sekmē augstāzīgu ganāmpulku izaudzēšanu un efektīvu lopkopības produkcijas ražošanu. Lauksaimniecības dzīvnieku ģenētisko resursu saglabāšanā ir iesaistīti dzīvnieku turētāji, šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijas, mākslīgās apsēklošanas stacijas un valsts aģentūra „Lauksaimniecības datu centrs”, kur izveidota ģenētisko resursu dzīvnieku datu bāze. 2007.gadā sertificētas 114 personas, kuras sniedz ar ciltsdarbiem saistītus pakalpojumus, kas ir par 75% vairāk nekā plānots.

Piena kvotas sistēmas ietvaros tika realizēta piena kvotas kontrole. Kontrolēti tika gan ražotāji, kam ir piegādes kvota, gan tiešās tirdzniecības kvotas izpilde, gan piena pārstrādes uzņēmumi, piena laboratorijas un piena pircēji. Ciltsdarba valsts inspekcija veikusi 3742 kontroles. Kontrolēti 40% no piegādes kvotas (plānotas - 252742 piena t, izpilde – 252803 piena t). Kontrolēti 5% no tiešās tirdzniecības kvotas (plānots - 3177 piena t, izpilde - 3184 piena t).

Izsniegti fitosanitārie sertifikāti (plānoti - 15000, izsniegti – 24794), kas ir par 65% vairāk nekā plānots. Valstī palielinājies atsevišķu augu un augu produktu (graudu un graudu produktu, sojas spraukumu, kūdras) eksports un reeksports no Latvijas uz trešajām valstīm.

Fitosanitārajai kontrolei pakļauto augu un augu produktu aprītē iesaistīto personu uzraudzībā plānotas 2100 pārbaudes, izpilde – 2301 (109 % pret plānoto). Palielinājies reģistrēto kartupeļu audzētāju un fitosanitārajai kontrolei pakļauto augu produktu importētāju skaits.

Valsts uzraudzībā pār fitosanitāro stāvokli Latvijā bija plānotas 1100 pārbaudes, izpilde– 1165 (106% pret plānoto). Lai noteiktu fitosanitāro stāvokli (augu karantīnas organismu izplatību), palielinājies pārbaudīto skaitu, jo, palielinoties meža reproduktīvā materiāla ražošanai un tirdzniecībai, tika veiktas papildus meža reproduktīvā materiāla pārbaudes.

Ieviesta kartupeļu gaišās gredzenpuves apkarošanas programma 2006.–2008.gadam, un plānotas 300 pārbaudes, izpilde – 632 (210% pret plānoto). Pārbaudīto skaitu kartupeļu audzēšanas saimniecībās palielinājies sakarā ar dienestā reģistrēto kartupeļu audzētāju skaitu. Lai novērstu risku kartupeļu gaišās gredzenpuves izplatībai, pārbaudes veiktas arī neregistrētajās kartupeļu audzēšanas saimniecībās.

Ieviesta kartupeļu gaišās gredzenpuves apkarošanas programma 2006.–2008.gadam, plānotas 500 analīzes, veiktas 1683 (337% pret plānoto). Analīžu skaits kartupeļu gaišās gredzenpuves noteikšanai palielinājies, jo palielinājies pārbaudīto kartupeļu audzēšanas saimniecību skaits un līdz ar to tajās ņemto un laboratorijā analizēto paraugu skaits.

Valsts uzraudzībai karantīnas organismu (*priežu koksnes nematodes*, *Diabrotica virgifera le Conte*, *Phytophthora ramorum Werres De Cock&Man in t Veldsp.Nov.*, *Pepino mosaic virus*) klātbūtnes noteikšanā Latvijas teritorijā plānotas 100 pārbaudes, veiktas 240 (240% pret plānoto). Pārbaudīto skaitu pārskata gadā bija nepieciešams palielināt, jo Latvijā pirmo reizi tika konstatēts īpaši bīstamais kaitīgais organisms *Phytophthora ramorum*. Papildus pārbaudes nepieciešamas šī bīstamā kaitīgā organisma izplatības noteikšanai.

Uzturēts un saglabāts aizsargzonas statuss – plānotas 250 pārbaudes, veiktas 3022. Pārbaudīto skaitu palielinājies 12 reizes, jo 2007.gadā Latvijā tika konstatēts augu karantīnas organisms – bakteriālās iedegas (*Erwinia amylovora*), uz kuru Latvijai ir piešķirts aizsargājamās zonas statuss. Līdz ar to tika veiktas papildus ļoti intensīvas pārbaudes šī augu karantīnas organisma izplatības areāla noteikšanai visā Latvijas teritorijā. Bakteriālo iedegu izplatības ierobežošanas pasākumu īstenošanai papildus tika piešķirti līdzekļi no Finanšu ministrijas pamatbudžeta apakšprogrammas 41.02.00 „Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”.

Laboratoriskā testēšanā karantīnas organismu atklāšanai plānotas 11000 analīzes, veiktas 15700 (143% pret plānoto). Veikto analīžu skaits pārsniedz plānoto, jo tika veiktas papildus pārbaudes un ņemti un analizēti papildu paraugi bakteriālo iedegu izplatības noteikšanai Latvijā.

Plānota 150 augu aizsardzības līdzekļu novērtēšana to iekļaušanai Augu aizsardzības līdzekļu reģistrā, iekļauti 15, izpilde – 19 (127% pret plānoto). Rezultāts tika sasniegts, efektīvi plānojot reģistrācijas darbu, kā arī pielietojot ES dalībvalstu augu aizsardzības līdzekļu reģistrācijas savstarpējās atzīšanas procedūru.

Augu aizsardzības līdzekļu reģistrācijai noteikto efektivitātes pārbaudes izmēģinājumu uzraudzībā plānotas 20 pārbaudes, veiktas 9 (45% no plānotā). Veikto pārbaudīto skaits ir

mazāks, nekā tika plānots, jo sertificēšanai pieteica mazāk augu aizsardzības līdzekļu izmēģinājumu veidus.

Latvijas interešu pārstāvēšanai ES komitejas un darba grupas sēdēs tika plānota līdzdalība 24 sēdēs un 2 novērtējuma aizstāvēšanās par divām darbīgām vielām. Latvijas intereses tika pārstāvētas ES komitejas un darba grupas 21 sēdē, jo tika veiktas izmaiņas arī ES komiteju darba grupu kalendārā. Novērtējuma ziņojums par tējas koka eļļu nosūtīts 2007.gada 23.oktobrī Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādei un Eiropas Komisijai, bet par koku ekstraktu pieteicējs gada sākumā iesniedza iesniegumu, ka nevēlas turpināt procedūru darbīgās vielas iekļaušanai Eiropā reģistrēto darbīgo vielu sarakstā.

Augu aizsardzības līdzekļu lietošanas prasību izpildes kontrolei plānotas 2500 pārbaudes, veiktas 2355 (94% no plānotā). Sakarā ar to, ka 2007.gada otrajā pusē Valsts augu aizsardzības dienestā par prioritāru tika izvirzīta bakteriālo iedegu izplatības noteikšana un ierobežošana, izvērtējot risku, netika veiktas plānotās augu aizsardzības līdzekļu lietošanas prasību pārbaudes.

Augu aizsardzības līdzekļu izplatīšanas prasību izpildes kontrolei plānotas 600 pārbaudes, veiktas 643 (107% pret plānoto). Sakarā ar to, ka bija saņemtas sūdzības par augu aizsardzības līdzekļu izplatīšanu, kā arī lai noskaidrotu patiesos apstākļus konstatēto pārkāpumu gadījumos, bija nepieciešams veikt papildu pārbaudes.

Mēslošanas līdzekļu reģistrācijā plānots izsniegt 30 apliecības, izdotas 83 (276% pret plānoto). Tik liels reģistrēto mēslošanas līdzekļu skaits izskaidrojams ar vairākiem apstākļiem. Pirmkārt, kā bija prognozēts, Latvijā arvien vairāk apritē parādās Eiropas Kopienas dalībvalstīs ražoti mēslošanas līdzekļi, bet ne visi no tiem tiek ražoti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 13.oktobra Regulu Nr.2003/2003 par mēslošanas līdzekļu prasībām, līdz ar to tie ir jāreģistrē Otrkārt, no trešajām valstīm (Krievijas, Baltkrievijas u.c.) pārsvarā mēslošanas līdzekļus ievie lielos (50 un 500 kg) iepakojumos. Tā kā šie mēslošanas līdzekļi joprojām ir pieprasīti izmantošanai mazdārziņos, Latvijā tiek veikta to pārpakošana mazākos (1, 2, 5 kg u.c.) iepakojumos, un iepakotājiem saskaņā ar normatīvajiem aktiem mēslošanas līdzekļi ir jāreģistrē. Treškārt, salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem mēslošanas līdzekļu apritē arvien vairāk ienāk organiskie mēslošanas līdzekļi.

Mēslošanas līdzekļu ieviešanai un tirdzniecībai plānotas 30 atļaujas, izsniegta 31 (103% pret plānoto). Lielāko atļauju īpatsvaru veido atļaujas, kas izsniegtas mēslošanas līdzekļu ieviešanai testēšanai un reģistrācijai, t.i., trešajās valstīs ražoto mēslošanas līdzekļu ieviešanai pirms mēslošanas līdzekļu reģistrācijas jāveic to testēšana un kvalitātes atbilstības pārbaude akreditētā laboratorijā.

Mēslošanas līdzekļu aprites vietu kontrolei plānotas 300 pārbaudes EK mēslošanas līdzekļu kvalitātes laboratoriskai testēšanai – plānoti 50 paraugi, bet veiktas 317 pārbaudes un paņemti 46 paraugi. Kopā veiktas 363 pārbaudes, kurās pārsvarā bija mēslošanas līdzekļi bez EK marķējuma, un 46 (plānots 50) vietās, kurās tirdzniecībā pārsvarā bija mēslošanas līdzekļi ar EK marķējumu. Pārbaužu skaits ir lielāks nekā plānots tāpēc, ka to skaitā ietilpst arī operatīvās pārbaudes, kas veiktas, lai uzraudzītu ar atļaujām testēšanai un reģistrācijai ieviestos mēslošanas līdzekļus. Tā kā ar atļaujām tiek ievesti mēslošanas līdzekļi bez EK marķējuma, tad plāna pārpilde ir tieši šīnī grupā.

Mēslošanas līdzekļu kvalitātes laboratoriskai testēšanai plānoti 115 un EK mēslošanas līdzekļu kvalitātes laboratoriskai testēšanai - 35 paraugi, noņemti attiecīgi 110 un 35 paraugi. Paraugi paņemti no 110 mēslošanas līdzekļiem bez EK marķējuma un 35 mēslošanas līdzekļiem ar EK marķējumu. Paraugu ņemšanas plāna neizpilde saistīta ar dienesta inspektoru papildus noslodzi bakteriālo iedegu (*Erwinia amylovora*) ierobežošanas pasākumos.

Lai nodrošinātu patērētājus ar kvalitatīvu sēklu, svarīgs instruments ir sēklu sertificēšana. Sēklaudzētāju un sēklu tirgotāju uzraudzībai plānotas 1660 pārbaudes, veiktas 1726 (104% pret plānoto). Regulāri tiek veikta uzraudzība pār sēklaudzēšanu. Plānoti 900 sertifikāti, izsniegti 1314 (146% pret plānoto). Sēklas kvalitatīvo īpašību pārbaūžu rezultātā no 1519 sēklu sertifikācijai noņemtajiem paraugiem 1314 ir izsniegti sēklas sertifikāti, kas par 46% pārsniedz plānoto rādītāju.

Laboratoriskai sēklu kvalitātes novērtēšanai plānoti 6800 paraugi, noņemti 5566 (82% no plānotā). Plāns nav izpildīts sakarā ar sēklaudzētāju skaita samazināšanos.

Lauka pēcpārbaudē no pārbaudītām sēklu partijām plānoti 6% noraidīto sēklu partiju, noraidīti 7%. Lai pārliecinātos par sēklu sertifikācijas procesa kvalitatīvu norisi, lauka pēcpārbaudē izvērtētas 286 vasarāju, 221 ziemāju labību, 265 lopbarības augu sagatavoto sertificēto sēklu partijas. No izvērtētajām vasarāju sēklu partijām kā neatbilstošas atzītas 7 sēklu partijas jeb 2,4% no kopskaita, no izvērtētajām ziemāju sēklu partijām tikai 0,9% neatbilda sēklaudzēšanas normatīvo aktu prasībām. Iegūtie rezultāti liecina par adekvātu sēklu sertifikācijas procesa norisi, jo bija plānots, ka 6% sēklu partiju neatbildīs noteiktajām prasībām.

Jauno augu šķirņu saimniecisko īpašību novērtēšanai plānoti 500 izmēģinājumu, veikti 612 (122% pret plānoto). Iekārtoti un veikti par 112 augu šķirņu izmēģinājumiem vairāk nekā plānots. Šis rādītājs ir atkarīgs no ārzemju un Latvijas selekcionāru vēlmes novērtēt augu šķirņu saimniecisko īpašību atbilstību Latvijas apstākļiem, tajā skaitā bioloģiskajā lauksaimniecībā.

Jauno augu šķirņu iekļaušanai Latvijas augu šķirņu katalogā plānotas 50 šķirnes, iekļautas 29 (58% no plānotā). Plānotais šķirņu skaits netika iekļauts Latvijas augu šķirņu katalogā, jo iesniedzēji atsauca 4 šķirņu iesniegumus, vienas šķirnes iekļaušanu atlika, 20 šķirņu iesniegumi tika noraidīti, jo netika iegūti pozitīvi saimniecisko īpašību novērtēšanas rezultāti, 5 šķirnēm ieteikts turpināt saimniecisko īpašību novērtēšanas izmēģinājumus.

Ar selekcionāra tiesībām aizsargāto jauno augu šķirņu iekļaušanai Latvijas aizsargāto augu šķirņu valsts reģistrā plānotas 30 šķirnes, iekļautas 11 (37% no plānotā). Plāns netika izpildīts sakarā ar to, ka daļai no plānotajām šķirnēm netika iesniegti visi nepieciešamie dokumenti, 45 šķirnēm, kuras atrodas reģistrā, tika pagarināts selekcionāru tiesību spēkā esības periods.

Sakarā ar Latvijā pirmo reizi konstatēto karantīnas organismu *Erwinia amylovora*, bakteriālo iedegu izplatības ierobežošanas pasākumu īstenošanai tika veiktas papildus pārbaudes un paraugu analīzes, pārsniedzot plānotos rādītājus. Ievērojot piešķirtos budžeta līdzekļus un izvērtējot risku, daži plānotie rādītāji netika izpildīti, jo resursus bija nepieciešams novirzīt, lai valstī iespēju robežās nodrošinātu karantīnas organismu izplatības ierobežošanu.

Plānotais rezultāts politikas un darbības rezultatīvo rādītāju izpildē ir sasniegts, neskatoties uz to, ka dažu rādītāju izpildi ietekmēja ārējie faktori. Budžeta līdzekļi ir izlietoti lietderīgi.

2.1.6. Darbības virziens „Nozaru pārvaldība”

■ Budžeta programma „Politikas plānošana, īstenošana un uzraudzība”

Programmā noteikto rezultatīvo rādītāju izpildi realizēja Zemkopības ministrija, nodrošinot tiesību aktu izstrādi ar nevalstisko organizāciju iesaistīšanu politikas veidošanas procesā un aktīvi pārstāvējot Latvijas intereses starptautiskajās organizācijās un ES lēmumu pieņemšanas institūcijās.

■ **Politikas rezultāti**

2007.gadā ZM amatu vietu skaits tika aizpildīts par 86% no plānotā (plānots 306, izpilde 264). Personāla rotācijas koeficients 2007.gadā bija 23 %, kas nedaudz mazāks par gadā pieļaujamo (25%). Viens no svarīgākajiem faktoriem, kas nodrošina plānotā darba rezultāta sasniegšanu, ir patstāvīga zināšanu papildināšana. No kopējā darbinieku skaita 93% darbinieku apmeklējuši mācības, kas 3 reizes pārsniedz plānoto.

Lai nodrošinātu koordinētu valsts un sabiedrisko organizāciju darbību ministrijas kompetencē esošo nozaru attīstības veicināšanā, sagatavotu un izvērtētu priekšlikumus un nozares regulējošo normatīvo aktu projektus, analizētu starptautisko un starpvalstu normatīvo aktu un līgumu ietekmi, nodrošinātu atklātumu lauksaimniecības, zivsaimniecības un mežu nozarēm būtiskāko problēmu risināšanā, ministrija ir izveidojusi ciešu sadarbību ar sociālajiem partneriem un nevalstiskajām organizācijām (Pārtikas uzņēmumu federāciju, Meža konsultatīvo padomi, Zivsaimniecības konsultatīvo pārvaldi u.c.).

Katru gadu ministrija slēdz sadarbības līgumu arī ar Latvijas Pašvaldību savienību un LOSP.

■ **Darbības rezultāti**

2007.gadā sagatavoti 325 tiesību aktu projekti (tie ir likumprojekti, Ministru kabineta noteikumi, Ministru kabineta rīkojumi), kas ir par 14% vairāk nekā plānots. Sniegti 339 atzinumi par citu valsts institūciju sagatavotajiem dokumentu projektiem (9% vairāk nekā plānots).

Nozīmīgs ZM darbības aspekts ir ZM pārstāvniecība 16 starptautiskajās organizācijās. 4 reizes ZM ir piedalījies PTO lauksaimniecības politikas reformu sarunu raunda sesijās, kā arī 217 reizes Latvijas intereses pārstāvētas ES Ministru Padomes komitejās un darba grupās, tādējādi plānoto rādītāju pārsniedzot 2 reizes. Darba intensitāti šajā jomā raksturo tas, ka uz lauksaimniecību attiecas ap 50 % Eiropas normatīvo aktu. Sekmīga ekspertu darbība ES lēmumu izstrādes un pieņemšanas struktūrās ļauj ietekmēt ES lēmumus jau to tapšanas procesā, rada iespēju sagatavot kvalitatīvas nacionālās pozīcijas un pārstāvēt Latvijas lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības sektora intereses ES.

Lai nodrošinātu sekmīgāku sabiedrības informēšanu par ES finanšu apguves iespējām (īpaši ņemot vērā, ka tieši zemkopības nozarē tiek apgūta gandrīz puse no visa ES finansējuma, kas domāts Latvijai), kā arī ņemot vērā sabiedrības pieaugošo interesi par valsts pārvaldes iestāžu darbību, ministrija ir īstenojusi 481 sabiedrības informēšanas pasākumu, kas 2,8 reizes pārsniedz plānoto.

Programmas rezultatīvie rādītāji, salīdzinot ar plānotajiem, faktiski izpildīti, nodrošinot budžeta līdzekļu pārskatāmu un efektīvu izlietojumu.

2.2. Ministrijas sniegtie pakalpojumi

Regulāri tiek aktualizēta informācija ministrijas interneta mājas lapā. Aktuāli temati tiek ievietoti mājas lapas sadaļā „Sabiedrības viedoklis”, kur jebkuram interesentam interaktīvi ir iespēja izteikt savu viedokli vai uzdot jautājumu ministrijas speciālistiem.

Ministrijas mājas lapas sadaļā „Valsts iepirkumi” tiek ievietota informācija par ZM organizētajiem un realizētajiem iepirkumiem, kas nodrošina atklātības principu ievērošanu un uzņēmējus ar savlaicīgu informāciju par plānotajiem un organizētajiem iepirkumiem.

Ņemot vērā to, ka Latvijā ir izveidota E-iepirkumu sistēma, kuru administrē Elektronisko iepirkumu valsts aģentūra (EIVA), Zemkopības ministrija ir pieteikusi dalību EIVA organizētajās centralizētās iepirkumu procedūrās par standarta preču piegādi, izmantojot elektronisko iepirkumu sistēmu (piem., datortehnikas iepirkums, drukas iekārtu piederumi, biroja papīra piegāde, kancelejas preces u.c.).

Ministrijas mājas lapā tiek piedāvātas vairākas jaunas interaktīvas sadarbības iespējas:

- ≈ iespēja saņemt pa e-pastu regulārus paziņojumus par nozīmīgiem notikumiem lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozarēs kalendāra formā;
- ≈ iespēja paust viedokli par nozarei aktuāliem jautājumiem;
- ≈ iespēja sniegt komentārus.

Līdz 2007. gada beigām Zemkopības ministrijas mājas lapā uzdoti 5 aktuālie jautājumi, uz kuriem saņemtas 248 atbildes.

Fiziskās vai juridiskās personas iesūtījušas kopā 231 jautājumu, izmantojot mājas lapas sadaļu „Jautājumi un atbildes”, uz kuriem 74% gadījumu saņēmuši atbildes, savukārt 26% atlikušo gadījumu nozīmē, ka jautājums nav bijis Zemkopības ministrijas kompetencē. Sabiedrības viedoklim piedāvāti 5 ministrijas izstrādātie tiesību aktu projekti, uz kuriem saņemti 37 komentāri.

ZM mājas lapu nedēļas laikā vidēji ir apmeklējuši 3437 interesenti, no tiem aptuveni 1206 mājas lapu ir apmeklējuši vairāk nekā vienu reizi. Vidēji mājas lapu dienā apmeklē 587 interesenti. Mājas lapā tiek piedāvāta arī iespēja iesūtīt savus jautājumus, uz kuriem atbild ministrijas speciālisti.

2007.gadā ZM saņemti 296 iesniegumi. Bez tam 2007.gadā tika organizētas reģionālās konferences „Attīstās lauki – attīstās Latvija”, uz kuru tika uzaicināti lauksaimnieki, konsultanti, lauku uzņēmēji un pašvaldību aktīvistu.

2.3. Īstenotās jaunās politikas iniciatīvas

Zemkopības ministrija atbilstoši likumā „Par valsts budžetu 2007.gadam” paredzētajam finansējumam nodrošināja jauno politikas iniciatīvu/ prioritāšu īstenošanu (7.tabula).

7.tabula. 2007.gada prioritārie pasākumi un to finansējuma apjoms no valsts pamatbudžeta

Programmas/ apakšprogrammas nosaukums	Prioritārie pasākumi	Finansējums, Ls
Zemkopības ministrija		10 313 073
Pārtikas drošība un kvalitāte, dzīvnieku veselība		
	Valsts uzraudzības programmu kontroles un izpildes nodrošināšana	2 692 146
	Microsoft programmatūras licenču pirkšana, noma un atjaunošana	44 263
Sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā		
	ES finanšu plānošanas perioda „Finanšu perspektīvas 2007-2013” jauno fondu ieviešanas un administrēšanas nodrošināšana kopējā lauksaimniecības un zivsaimniecības politiku jomā, paaugstinot administratīvo kapacitāti, uzlabojot informācijas sistēmu darbību, kā arī nodrošinot ES prasību ieviešanu un izpildi	2 810 673
	Kopējās lauksaimniecības politikas pasākumu pieejamības nodrošināšana iedzīvotājiem un kopējās lauksaimniecības un zivsaimniecības politikas ieviešanas instrumentu vadības funkciju nodrošināšana 2007.g.-2013.g. ES finanšu plānošanas periodā	142 444

	Microsoft programmatūras licenču pirkšana, noma un atjaunošana	158 427
Augstākā izglītība		
	Latvijas Lauksaimniecības universitātes mācību procesa tehniskās bāzes un muzeju administratīvās kapacitātes nodrošināšana	351 150
	Microsoft programmatūras licenču pirkšana, noma un atjaunošana	20 974
Kultūra		
	Latvijas Lauksaimniecības universitātes mācību procesa tehniskās bāzes un muzeju administratīvās kapacitātes nodrošināšana	66 850
Zinātne		
	Microsoft programmatūras licenču pirkšana, noma un atjaunošana	11 654
Dotācija SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” lauku konsultatīvajai un informācijas apmaiņas sistēmai un tālākizglītībai		
	ES finanšu plānošanas perioda „Finanšu perspektīvas 2007-2013” jauno fondu ieviešanas un administrēšanas nodrošināšana kopējā lauksaimniecības un zivsaimniecības politiku jomā, paaugstinot administratīvo kapacitāti, uzlabojot informācijas sistēmu darbību, kā arī nodrošinot ES prasību ieviešanu un izpildi	244 800
Meža resursu valsts uzraudzība		
	Valsts meža uzraudzības sistēmas ieviešana un īpašuma apsaimniekošanas pilnveidošana	680 000
	Microsoft programmatūras licenču pirkšana, noma un atjaunošana	13 795
Valsts atbalsta pasākumi meža nozarē		
	Valsts uzraudzības programmu kontroles un izpildes nodrošināšana	235 595
Zivju izmantošanas regulēšana, atražošana un izpēte		
	ES finanšu plānošanas perioda „Finanšu perspektīvas 2007-2013” jauno fondu ieviešanas un administrēšanas nodrošināšana kopējā lauksaimniecības un zivsaimniecības politiku jomā, paaugstinot administratīvo kapacitāti, uzlabojot informācijas sistēmu darbību, kā arī nodrošinot ES prasību ieviešanu un izpildi	195 618
	Microsoft programmatūras licenču pirkšana, noma un atjaunošana	25 694
Zemes resursu ilgtspējības saglabāšana		
	Meliorācijas kadastra uzturēšana, modernizācija un sistēmu invertizācija	360 000
Kultūraugu un lauksaimniecības dzīvnieku resursu aizsardzība, saglabāšana un aprites uzraudzība		
	Valsts uzraudzības programmu kontroles un izpildes nodrošināšana	706 251
	Microsoft programmatūras licenču pirkšana, noma un atjaunošana	45 360
Politikas plānošana, īstenošana un uzraudzība		
	Kopējās lauksaimniecības politikas pasākumu pieejamības nodrošināšana iedzīvotājiem un	452 370

	kopējās lauksaimniecības un zivsaimniecības politikas ieviešanas instrumentu vadības funkciju nodrošināšana 2007.g.-2013.g. ES finanšu plānošanas periodā	
	ZM vadījumā esošās administratīvās ēkas „Augstceltnes” Rīga, Republikas laukumā 2 renovācijas darbi	900 000
	<i>Microsoft</i> programmatūras licenču pirkšana, noma un atjaunošana	155 009

Avots: Likums par valsts budžetu

2.4. Iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmas

2.4.1. Iekšējā kontrole

Zemkopības ministrijā un padotības iestādēs ir izveidotas iekšējā audita struktūrvienības, kuras veic iestādes vadības izveidotās iekšējās kontroles sistēmas novērtējumu saskaņā ar valsts sekretāra vai iestādes vadītāja apstiprinātu audita stratēģiju. Pamatojoties uz apstiprinātajiem iekšējā audita ieteikumiem, pastāvīgi tiek pilnveidoti kontroles mehānismi, kas nodrošina sistēmas nepārtrauktu attīstību. Zemkopības ministrijā un padotības iestādēs izveidotā iekšējās kontroles sistēma kopumā atbilst Ministru kabineta 2003.gada 19.augusta noteikumiem Nr.466 „Par iekšējās kontroles sistēmas izveidošanas pamatprasībām”. Iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošanu ministrijā un Lauku atbalsta dienestā veicina integrētas vadības sistēmas ieviešana, kas ietver risku un kvalitātes vadības elementus.

Zemkopības ministrijas pārvaldībā esošo Eiropas Savienības fondu (EZF, ELFLA, ELGF) ieviešanai plānošanas periodā no 2007. līdz 2013.gadam ir uzsākta vadības un kontroles sistēmas izveide un novērtēšana, kas tiks turpināta nākamajos pārskata periodos.

2.4.2. Iekšējais audits

Zemkopības ministrijas Iekšējā audita departamenta audita apjomā 2007.gadā identificētas 96 sistēmas, kas sagrupētas 18 sistēmu blokos. Pārskata periodā ir veikti 14 sistēmu auditi 6 sistēmu blokos, no kuriem 3 – kopējās pārvaldes un vadības, 3 – finanšu vadības, 3 – darbības nodrošināšanas, 1 – dokumentu plūsmas, 2 – Eiropas Savienības finansēto programmu un projektu īstenošanas sistēmas, 2 – ministrijas specifisko sistēmu auditi.

Pārskata periodā veikti arī citi Iekšējā audita departamenta darbības plānā paredzētie pasākumi, kas saistīti ar jaunu funkciju pārņemšanu ministrijas pārvaldībā esošo Eiropas Savienības fondu ieviešanā no 2007.gada. Iekšējā audita departaments, pildot EZF Audita iestādes funkcijas, ir veicis nozīmīgu ieguldījumu, veidojot vadības un kontroles sistēmu, lai nodrošinātu ES tiesību aktos noteikto prasību ievērošanu (identificētas ELFLA, ELGF un EZF auditējamās sistēmas un novērtēti sistēmu riski; izstrādāts EZF Audita iestādes audita stratēģijas projekts; izstrādāts EZF Audita iestādes vadības un kontroles sistēmas apraksts; uzsākta EZF ieviešanā iesaistīto iestāžu akreditācijas pārbaude). Iekšējā audita departaments ir piedalījies arī ELFLA un ELGF maksājumu aģentūras akreditācijas procesā, lai tiktu nodrošināta savlaicīga minēto fondu maksājumu uzsākšana.

Būtiskākie 2007.gadā veiktajos iekšējos auditos konstatētie fakti un ieteikumi ir šādi:

1. Kopējās pārvaldes un vadības sistēmās ir izveidota iekšējā kontrole, taču atsevišķos sistēmas elementos kontrole ir nepietiekama. Nozīmīgākais šo sistēmu auditos – noteiktie rezultatīvie rādītāji nav piemēroti vai nav pietiekami pilnvērtīgai struktūrvienības darbības analīzei. Ārējo normatīvo aktu izstrādes un kontroles sistēmā izveidotie iekšējās kontroles

mehānismi pamatā ir noteikti, tomēr ministrijā izstrādātās iekšējās kārtības faktiskā izpilde nav pietiekama, kā arī iekšējā komunikācija iestādē nav efektīva. Auditori ir ieteikuši pārskatīt rezultatīvo rādītāju un darbības atskaišu sistēmu, lai nodrošinātu budžeta programmu vadītājus ar nepieciešamo informāciju lēmumu pieņemšanai par finanšu līdzekļu piešķiršanu.

2. Finanšu vadības sistēmas auditos tika secināts, ka atsevišķos gadījumos finanšu līdzekļu pieprasījuma pamatojums ir nepietiekams (finanšu analīze netiek veikta), noteiktie rezultatīvie rādītāji nepilnīgi atspoguļo iestādes/ struktūrvienības darbību. Lai nodrošinātu finanšu resursu procesa caurspīdīgumu, tika ieteikts budžeta programmu izpildītājiem budžeta projektus un atskaites par budžeta izpildi pamatot ar finanšu analīzes rezultātiem, kā arī pilnveidot rezultatīvo rādītāju sistēmu. Nepieciešams pārskatīt un aktualizēt iestādes darbības nodrošināšanai noteiktos iekšējos limitus. Jāaktualizē vairāki iekšējie normatīvie akti, jāprecizē vairāku atbildīgo darbinieku pienākumi un atbildība.

3. Valsts noslēpuma aizsardzības sistēmā iekšējā kontrole ir izveidota, taču netika savlaicīgi aktualizēta. Auditori iesaka pilnveidot iekšējo kontroli, t.sk. aktualizēt vairākus iekšējos normatīvos aktus, sertificēt telpas, ar nacionālās drošības iestādi saskaņot amatus, kuriem nepieciešamas atļaujas pieejai valsts noslēpumam, NATO un ES klasificētai informācijai u.c.

4. Eiropas Savienības finansēto programmu un projektu īstenošanas sistēmas „Phare/ pārejas programmas projektu ieviešana” audita rezultāti liecināja, ka iedibinātā iekšējā kontrole un projektu ieviešanu uzkrātā pieredze pamatā nodrošina projekta īstenošanas organizatorisko vadību un uzraudzību. Savukārt audita „Informācija un publicitāte Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai ieviešanā” rezultātā konstatēts, ka sistēmas kontroles pasākumi atrodas izstrādes procesā. Lai nodrošinātu to, ka Eiropas Savienības tiesību aktos noteiktās prasības par ELFLA finansēto pasākumu informāciju, publicitāti un reklāmas pasākumu īstenošanu tiek ievērotas no atbalsta saņēmēju puses, auditori ieteikuši minētās prasības pilnībā iestrādāt Latvijas Republikas ārējos un iekšējos normatīvajos aktos.

5. Veicot auditu par padotības iestāžu iekšējā audita struktūrvienību darbību, tika secināts, ka kopumā izveidotā iekšējā audita sistēma darbojas saskaņā ar ārējo normatīvo aktu prasībām, tomēr ir nepieciešami daži uzlabojumi attiecībā uz audita darbības dokumentēšanu, konsultāciju sniegšanu un audita procesa vadību. Tika ieteikts rast iespēju nodrošināt auditus ar informācijas tehnoloģiju sistēmām, uzlabot audita dokumentācijas kvalitāti saskaņā ar audita labākās prakses piemēriem un ārējiem normatīvajiem aktiem, pilnveidot iekšējā audita veikšanas kārtību, nosakot konsultāciju apjomu un raksturu, kā arī to dokumentēšanas kārtību, bet administratīvā procesa uzlabošanai – izveidot elektronisku darba laika uzskaites datu bāzi.

2.4.3. Iespējamās korupcijas novēršana

Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmas 2004.– 2008.gadam izpildes ietvaros tika apkopota un KNAB nosūtīta informācija par Zemkopības ministriju un visām tās padotībā esošajām iestādēm, informējot par šādiem organizatoriskajos pretkorupcijas pasākumu plānos iekļautajiem jautājumiem:

- par ministrijā un padotības iestādēs izstrādātajām un apstiprinātajām iekšējām kārtībām un izveidotajām procedūrām kontekstā ar korupcijas risku novēršanu;
- par veiktajām apmācībām pretkorupcijas jautājumos un darbinieku informētību;
- par valstij piederošā inventāra izmantošanas noteikto kārtību;
- par veiktajiem pasākumiem korupcijas risku novēršanā attiecībā uz komandējumiem un darba braucieniem;
- par preventīvajiem pasākumiem, lai novērstu darbinieku iespējamo atrašanos interešu konflikta situācijā.

3. Zemkopības ministrijas budžets un tā izlietojums

3.1. Valsts budžeta līdzekļu izlietojums

Zemkopības ministrijai no valsts pamatbudžeta līdzekļi tiek piešķirti saskaņā ar likumu par valsts budžetu kārtējam gadam un sastāv no:

- dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem;
- ieņēmumiem no maksas pakalpojumiem un citiem pašu ieņēmumiem;
- ārvalstu finanšu palīdzības iestādes ieņēmumos;
- transfertiem.

8.tabula. Zemkopības ministrijas pamatbudžeta ieņēmumu un izdevumu izpilde 2007.gadā

Budžetu klasifikāciju kodu nosaukumi/ programmu (apakšprogrammu) nosaukumi	2006.gada izpilde	2007.gadā	
		Apstiprinātais budžets	Izpilde
Resursi izdevumu segšanai	295 930	302 871	302 648
Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi	14 087	14 969	15 068
Ārvalstu finanšu palīdzība iestādes ieņēmumos	7 048	1 026	704
Transferti		2 437	2 437
Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	274 796	284 439	284 439
Izdevumi – kopā	290 880	304 002	297 733
Uzturēšanas izdevumi	277 672	292 402	287 100
Kārtējie izdevumi	62 352	92 517	91 606
Atlīdzība	30 244	64 232	64 132
Atalgojums	30 244	48 507	48 445
Preces un pakalpojumi		28 285	27 474
Procentu izdevumi	2	3	3
Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	215 317	197 819	193 860
Subsīdijas un dotācijas	214 681	197 068	193 110
Sociālie pabalsti	637	751	751
Kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība		276	275
Uzturēšanas izdevumu transferti		1 787	1 355
Kapitālie izdevumi	13 208	11 600	10 633
Pamatkapitāla veidošana	13 208	9 789	9 522
Kapitālo izdevumu transferti, mērķdotācijas		1 811	1 111

Avots: Likums par valsts budžetu un Zemkopības ministrijas padotības iestāžu bilance

Zemkopības ministrijas valsts pamatbudžeta izlietotie līdzekļi 2007.gadā ir Ls 297,7 milj., kas ir 97,9% no plānotā, tai skaitā Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda Virzības daļas atmaksa valsts pamatbudžeta ieņēmumos Ls 2,0 milj. (konsolidējamā pozīcija). Salīdzinot ar 2006.gada attiecīgo periodu, to apjoms ir pieaudzis par 6,9 milj. latu jeb 2,4%.

Izdevumu pieaugums saistīts ar papildu piešķirto un izmaksāto finansējumu prioritāro pasākumu un Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanu.

3.2. Valsts budžeta līdzekļu izlietojums valsts investīciju projektu īstenošanai, PHARE programmas projektiem un valsts atbalsts pētījumiem

3.2.1. Valsts investīciju programma, projekti un to īstenošanas rezultāti

2007.gadā valsts investīciju ietvaros Zemkopības ministrijai paredzētais kopējais finansējuma apjoms, pamatbudžeta dotācija no vispārējiem ieņēmumiem bija Ls 3,246 milj. apmērā. Piešķirtie valsts budžeta līdzekļi valsts investīciju projektu realizācijai 2007.gadā tika apgūti 99,85 % apmērā.

2007.gadā valsts investīcijas tika piešķirtas vairākiem Zemkopības ministrijas projektiem (9.tabula).

9.tabula. Zemkopības ministrijas valsts investīcijas 2007.gadā (izņemot ES politiku instrumentus un ārvalstu finanšu palīdzības programmu projektus), Ls

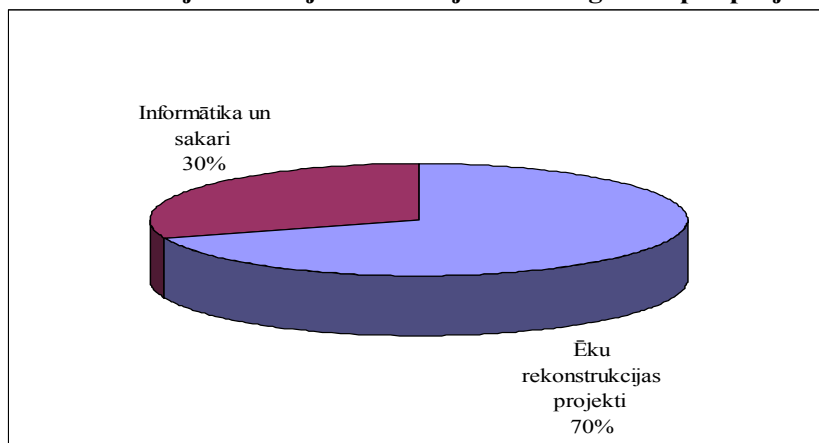
Kods	Projekta nosaukums	Investīcijas
Kopā		3 246 166
Ēku rekonstrukcijas projekti		
AG - 12	Dzīvnieku izcelsmes pārtikas valsts uzraudzības un kontroles sistēmas izveidošana un ieviešana atbilstoši ES prasībām. Pasākums: PVD CA un SR ēkas 11. novembra 31.a krastmalā rekonstrukcija 2005.-2007.gads	191 448
AG05-01	Latvijas Lauksaimniecības universitāte: Jelgavas pils rekonstrukcija, katlumāju un siltumtrašu rekonstrukcija, Veterinārmedicīnas fakultātes klīnikas telpu rekonstrukcija un modernizācija	351 150
AG 05-65	Valsts augu aizsardzības dienesta ēku kompleksa un laboratoriju remonta un rekonstrukcijas projekts	823 568
	ZM darbinieku darba apstākļu uzlabošanai un telpu atbilstībai darba aizsardzības prasībām	900 000
Informātika un sakari		
	Eiropas Savienības atbalsta maksājumu lauksaimniecībai, laukiem un zivsaimniecībai administrēšanas informācijas sistēmas un lauku reģistra ĢIS pilnveidošana	700 000
	Meža ģeogrāfiskās informācijas sistēma	280 000

Avots: Likums par valsts budžetu

Pēc projektu veidiem investīciju projekti tiek iedalīti:

- ēku rekonstrukcijas projektos;
- informātikas un sakaru projektos.

4.attēls. Valsts investīciju finansējuma sadalījums 2007.gadam pēc projektu veidiem

Avots: ZM valsts investīcijas 2007.gadā (izņemot ES politiku instrumentus un ārvalstu finanšu palīdzības programmu projektus), Ls

■ **Ēku rekonstrukcijai** paredzēto investīciju finansējumu apguva vairāku projektu ietvaros.

■ **Pārtikas un veterinārais dienests** – projektā „Dzīvnieku izcelsmes pārtikas valsts uzraudzības un kontroles sistēmas izveidošana un ieviešana atbilstoši ES prasībām”.

Projekta galvenais mērķis – pilnveidot pārtikas valsts uzraudzības un kontroles sistēmu. Projekts tika uzsākts 2005.gadā un pabeigts 2007.gadā. Projekta īstenošanas gaitā tika rekonstruēta ēka Rīgā, 11.novembra krastmalā 31a (Peldu iela 30). Šobrīd iepriekš minētā ēka ir Pārtikas centra un Pārtikas un veterinārā dienesta administratīvā ēka un tajā atrodas arī Sanitārā robežinspekcija.

2007.gadam piešķirtais finansējums Ls 0,192 milj. apmērā tika pilnībā apgūts, nodrošinot ēkas Rīgā, 11.novembra krastmalā 31a rekonstrukcijas darbu samaksu, kā arī citus ar projektu saistītos izdevumus, piemēram, rekonstrukcijas tehnisko uzraudzību atbilstoši noslēgtajiem līgumiem.

■ **Latvijas Lauksaimniecības universitāte** – projektā „Latvijas Lauksaimniecības universitāte: Jelgavas pils rekonstrukcija, katlumāju un siltumtrašu rekonstrukcija, Veterinārmedicīnas fakultātes klīnikas telpu rekonstrukcija un modernizācija”.

Projekts ir galvenokārt vērsts uz to, lai LLU varētu pilnvērtīgi veikt pētījumu iestādes funkcijas un nodrošinātu atbilstošu mācību un pētījumu bāzi, kurā studentu, maģistru un doktorantu apmācība un zinātniskā darbība risinātos atbilstošos, uz attīstību vērstos mācību un zinātniskās pētniecības apstākļos.

2007.gadam piešķirtais finansējums Ls 0,351 milj. apmērā pilnībā apgūts, un tā ietvaros pabeigti Jelgavas pils ziemeļu korpusa pagalma fasādes un dienvidu korpusa pagalma fasādes rekonstrukcijas darbi, apmaksāti pils Pārtikas tehnoloģiju fakultātes projektēšanas un rekonstrukcijas darbi un Sociālo zinātņu fakultātes rekonstrukcijas projektēšana, kā arī veikts maksājums par Jelgavas pils fasāžu rekonstrukcijas tehniskā projekta izstrādi.

■ **Valsts augu aizsardzības dienests** – projektā „Valsts augu aizsardzības dienesta ēku kompleksa remonta un rekonstrukcijas projekts”.

Projekta mērķis ir nodrošināt mūsdienīgu un efektīvu augkopības nozares attīstību fitosanitārajā, augu šķirņu attīstības, sēklas kvalitātes, augu aizsardzības un mēslošanas līdzekļu uzraudzības un kontroles jomā. Realizējot projektu, tiktu izveidots moderns,

piemērots un vienots ēku komplekss ar biroja telpām, divām laboratorijām, siltumnīcu un visām normatīvo tiesību aktu prasībām atbilstošu dokumentu glabātuvi.

Projekta finansējuma apjoms 2007.gadā salīdzinājumā ar 2006. gadu ir palielinājies par Ls 0,497 milj. Šī projekta īstenošanas gaitā tika veikta administratīvās ēkas (laboratoriju korpus) rekonstrukcija Lielvārdes ielā 36/38, Rīgā, un 2007.gada decembrī tā tika nodota ekspluatācijā.

■ **Zemkopības ministrija** – projektā „Zemkopības ministrijas valdījumā esošās administratīvās ēkas „Augstceltne” Rīgā, Republikas laukumā 2”.

Projekta mērķis ir nodrošināt drošu darba vidi, kas neapdraud ēkā esošo darbinieku dzīvību un veselību. Renovācijas gaitā tiks iegūta mūsdienu tehniskajām prasībām atbilstoša ēka, tādējādi samazinot ne tikai ar ēkas apsaimniekošanu saistītos izdevumus, bet arī nodrošinot drošu darba vidi. Projektu īsteno valsts SIA „Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” atbilstoši līgumam par renovācijas darbu veikšanu.

2007.gadam piešķirtais finansējums Ls 0,900 milj. apmērā tika pilnībā apgūts, nodrošinot šādu darbu izpildi:

- ~ uguns aizsardzības sistēmas 1.kārtas realizācija administratīvajā ēkā atbilstoši tehniskajam projektam;

- ~ administratīvās ēkas 17. stāva renovācija (demontāžas darbi, sienas un starpsienas, logu ailes, iekšējie apdares darbi, flīzēšanas darbi, iekšējā apkures sistēma, iekšējie elektrotīkli, apgaismojums, vēdināšana, gaisa kondicionēšana);

- ~ fasādes šuvju hidroizolācija (rietumu un ziemeļu fasādes šuvju hidroizolācijas darbi);

- ~ asfaltbetona seguma un hidroizolācijas atjaunošanas pirmās kārtas renovācija (būvlaukuma iekārtošana un esošā seguma izjaukšana, hidroizolācijas noņemšana, būvgružu iekraušana un izvešana, deformācijas šuvju hermetizācija, betona kārtas ierīkošana, hidroizolācijas ierīkošana, bortakmeņu uzstādīšana);

- ~ evakuācijas kāpņu ierīkošana ēkā (kāpņu laida ierīkošana, betonēšanas darbi, kolonnas ierīkošana, veidņu uzstādīšana un demontāža);

- ~ 23.stāva apspriežu zāles priekštelpas renovācija saskaņā ar interjera 1.kārtas projektu (demontāžas darbi, namdaru darbi, iekšējie apdares darbi, inženierkomunikāciju pārbūves darbi, elektromontāžas pārbūves darbi, vājstrāvu izbūves darbi, interjera darbi);

- ~ 16.stāva biroja telpu kosmētiskais remonts.

■ **Informātikai un sakariem** paredzēto investīciju finansējumu apguva vairākos projektos.

■ **Lauku atbalsta dienests** – projektā „Eiropas Savienības atbalsta maksājumu lauksaimniecībai, laukiem un zivsaimniecībai administrēšanas informācijas sistēmas un lauku reģistra ĢIS pilnveidošana”.

Projekta mērķis ir Lauku atbalsta dienesta Informācijas sistēmas (LAD IS), ar kuras palīdzību administrē Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Lauksaimniecības Garantiju fondu, papildināšana ar jauniem pasākumiem un esošo pasākumu papildināšana ar jaunām prasībām.

2007.gadā piešķirtā finansējuma Ls 0,700 milj. apmērā ietvaros tika īstenoti šādi darbi:

- ~ LAD IS papildināšana atbilstoši līguma Nr. 161205/L150 „IAKS papildināšana un uzturēšana” nosacījumiem, t.sk. jaunu pasākumu ieviešana, Lauku reģistra ĢIS uzlabošana, ES atbalsta administrēšanas gaitā iegūtās datu glabātavas papildināšana; uzsākts darbs pie savstarpējās atbilstības kontroles moduļa izstrādes;

= veikta datu glabātavas paplašināšana, servera un datu kasešu iegāde, lai nodrošinātu LAD IS darbību.

Projekta pasākumu īstenošanas ietvaros 2007.gadā no piešķirtā finansējuma netika apgūti līdzekļi Ls 0,005 milj. apmērā sakarā ar to, ka izsludinātā iepirkuma konkursa rezultātā iepirkuma cenas bija zemākas, nekā plānotas.

2007.gadā šī projekta īstenošanas gaitā nodrošināta ES atbalsta lauksaimniecībai un laukiem administrēšana un atbalsta izmaksas lauksaimniekiem.

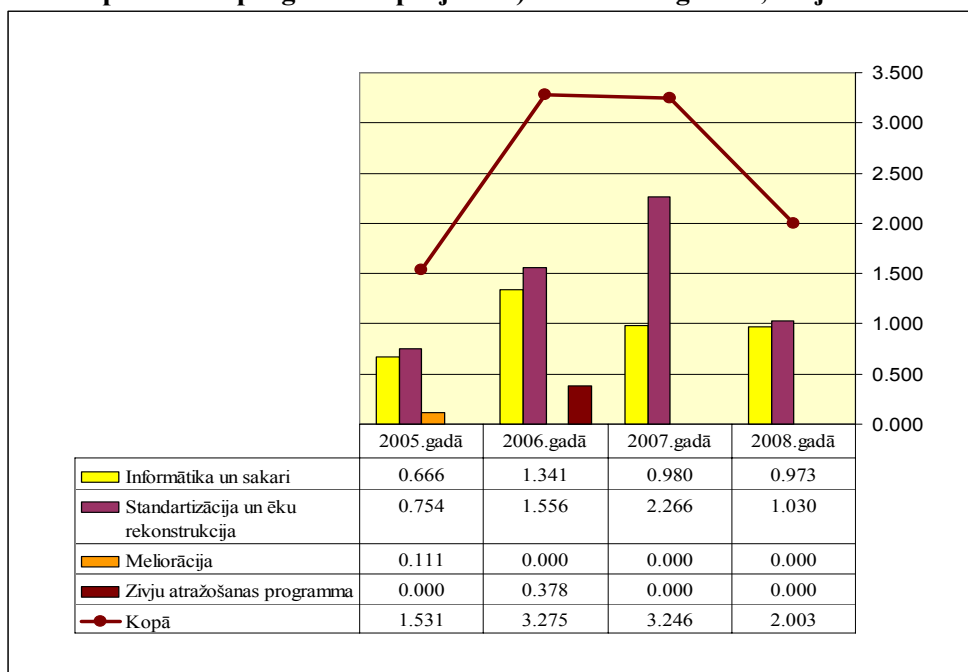
■ **Valsts meža dienests** – projektā „Meža ģeogrāfiskās informācijas sistēma”.

Projekta galvenais mērķis ir nodrošināt informācijas avotu, kas ļauj plānot meža ilgtspējīgu apsaimniekošanu, izvērtēt meža statistiskās inventarizācijas un Meža valsts reģistrā pielietojamās koku aktualizācijas metodikas efektivitāti, reģistrēt plānotos un faktiski izcirstos koksnes apjomus, kā arī meža atjaunošanas un ieaudzēšanas apjomus.

2007.gadā piešķirtā finansējuma (Ls 0,280 milj.) ietvaros tika veikta Meža ģeogrāfiskās informācijas sistēmas izstrāde ugunsgrēku, aizsardzības atzīmju, medijamo dzīvnieku un medību teritoriju uzskaitēi, kā arī pamatlīdzekļu – datortehnikas un mērinstrumentu komplekta (GPS, lāzera augstummēra, elektroniskā dastmēra, Biterliha relaskopa) - iegāde.

Valsts pamatbudžeta finansējums zemkopības nozares valsts investīciju projektu (izņemot ES politiku instrumentus un ārvalstu finanšu palīdzības programmu projektus) īstenošanai 2007.gadā tika piešķirti Ls 3,246 milj., kas ir par Ls 0,029 milj. jeb 0,8% mazāk, salīdzinot ar finansējuma apjomu 2006.gada budžetā. Plānotais finansējums 2008.gadam ir par Ls 1,244 milj. jeb 38% mazāks, salīdzinot ar finansējuma apjomu 2007.gada budžetā. Tas liecina, ka valsts budžeta finansiālais atbalsts šobrīd ir vairāk vērsts uz Eiropas Savienības fondu līdzfinansējuma nodrošināšanu valstī, līdz ar to ir ierobežota iespēja nodrošināt valsts investīcijas aktivitātēm, kurām nevar tikt piesaistīti ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļi.

5.attēls. Valsts investīciju finansējums (izņemot ES politiku instrumentus un ārvalstu finanšu palīdzības programmu projektus) 2005.-2008.gadam, milj. latu

Avots: Likums par valsts budžetu

Tādējādi netiek nodrošināta ne tikai zemkopības nozares, bet arī tautsaimniecības kopumā ilgtspējīga ekonomiskā attīstība un reālā vajadzība pēc valsts investīciju finansējuma.

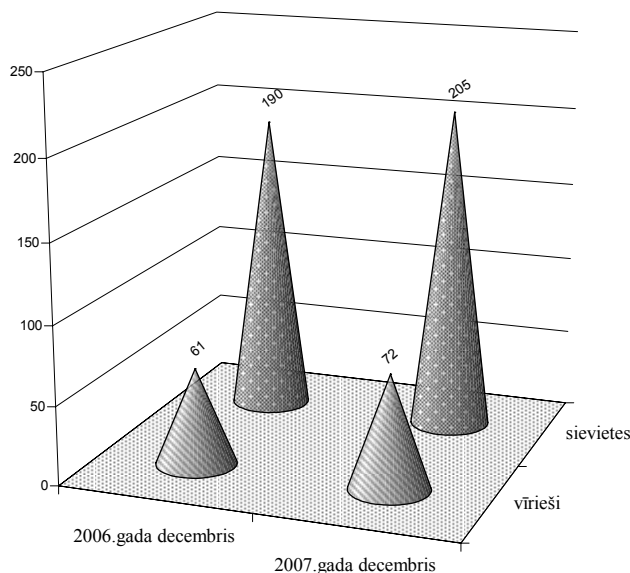
Pastāv ļoti cieša korelācija starp investīciju pieaugumu un IKP pieaugumu. Tāpēc, lai Latvijā nodrošinātu sabalansētu, stabilu un ilgtspējīgu tautsaimniecības izaugsmi, ir jāpieaug valsts investīciju apjomi.

Ņemot vērā to, ka valsts budžeta resursi ir ierobežoti, ir nepieciešams uzlabot valsts investīciju izmantošanas efektivitāti, veicot šo ieguldījumu atdeves novērtējumu un attiecinot to uz sasniedzamajiem rezultātiem, tādējādi iegūstot ieguldīto valsts investīciju ietekmi uz konkrētās nozares un tautsaimniecības attīstību kopumā.

4. Zemkopības ministrijas personāls

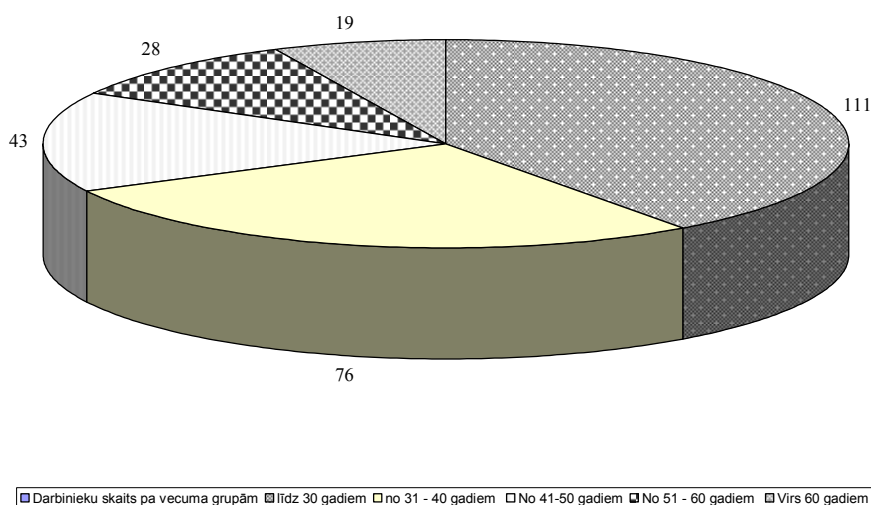
2007.gada beigās ministrijā bija nodarbinātas 277 personas – 227 ierēdņi un 50 darbinieki, no tiem 74% sievietes un 26% vīrieši. 2006.gadā strādāja 76% sieviešu un 24% vīriešu (6.attēls).

6.attēls. Darbinieku skaits pēc dzimuma

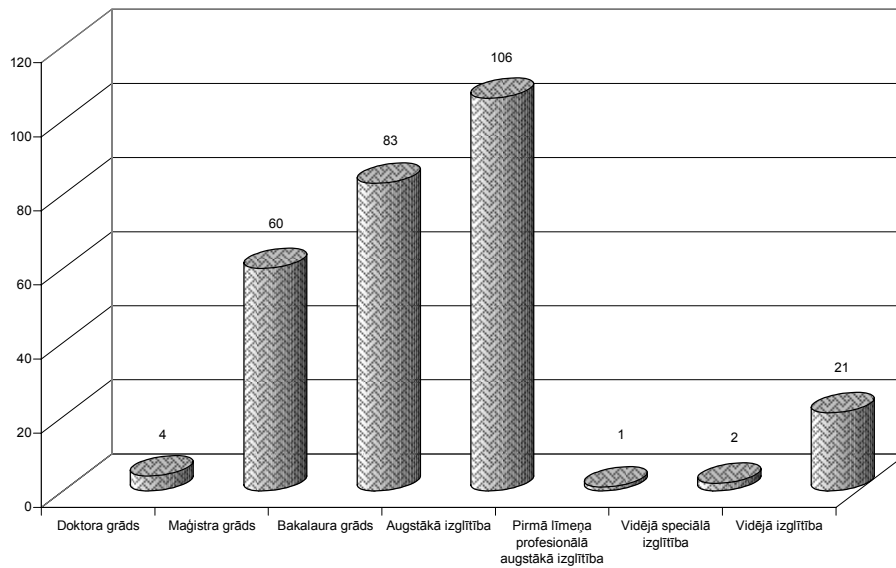
Personāla vidējais vecums ministrijā ir 37 gadi. Ministrijas personāla sadalījums pa vecuma grupām (7.attēls). Ministrijas personāls ir jauns, jo 39,71% ministrijas personāla ir vecumā līdz 30 gadiem, 27,43% personāla ir vecumā no 31 līdz 40 gadiem.

7. attēls. Darbinieku skaits pa vecuma grupām 2007.gada decembrī

Ministrijā strādā 4 ierēdņi ar doktora grādu un 60 ierēdņiem ir maģistra grāds, 83 ierēdņiem ir bakalaura grāds un 106 ierēdņiem ir profesionālā augstākā izglītība (8.attēls).

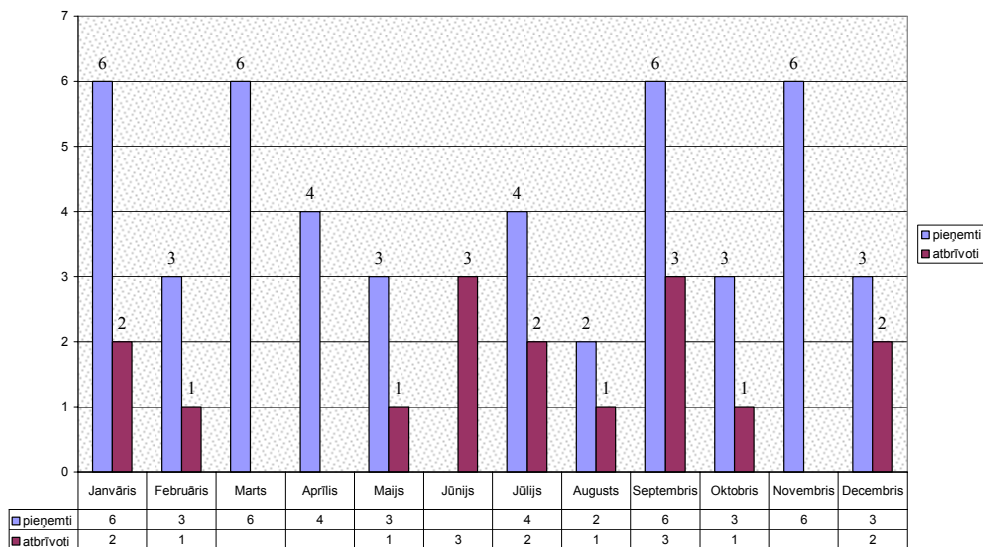
8.attēls. Ministrijas personāla izglītības līmenis

2007.gadā ministrijas ierēdņi mācījās Valsts administrācijas skolasursos. Gada laikā 108 ierēdņi apmeklēja Valsts administrācijas skolas piedāvātās mācības. Vidēji katrs ierēdnis gada laikā mācības apmeklēja 2 reizes. Kopā ministrijas ierēdņi Valsts administrācijas skolu apmeklēja 242 reizes. Visvairāk ministrijas ierēdņi apmeklēja mācības par likumdošanas jautājumiem – 29 un mācības par politikas jautājumiem – 27 ierēdņi. Mācības „Efektīva rakstiskā komunikācija” apmeklēja 21 ierēdnis, mācības „Administratīvais process iestādē” – 13 ierēdņi, 12 ministrijas struktūrvienību vadītāji apmeklēja kursu „Personālvadība”. Ministrijas ierēdņi un darbinieki apmeklēja mācības Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā („Klientorientēta saskarsme” – 10 ierēdņi un darbinieki, „Publiskā runa” – 8 ierēdņi un darbinieki), kā arī citos mācību centros par dažādiem ar amata pienākumiem saistītiem jautājumiem (pavisam 307 reizes). Ministrijas struktūrvienību vadītāji apmeklēja mācības „Attīstības plāns – stratēģiskā plānošana ar *Balnced Scorecard* metodi”, kurā piedalījās 55 ierēdņi.

2007.gadā ministrijai bija pozitīva bilance strādājošo skaita pieaugumā (9.attēls). Gada laikā atbrīvoti 16 ierēdņi un darbinieki, bet pieņemti 46 ierēdņi un darbinieki.

9.attēls. Darbinieku bilance 2007.gadā

5. Komunikācija ar sabiedrību

5.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi, sabiedrības aptaujas

5.1.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi

Par valsts politiku lauksaimniecībā, lauku attīstībā, mežsaimniecībā un zivsaimniecībā 2007.gadā lauksaimnieki regulāri saņēma aktuālu informāciju gan ar laikrakstu, gan televīzijas, gan radio starpniecību. Kā Latvijas centrālajos, tā arī reģionālajos laikrakstos publicētas plašas intervijas ar zemkopības ministru Mārtiņu Rozi. Intervijās pārrunāto tēmu loks skāra izmaiņas ES Kopējā lauksaimniecības politikā, dažādu atbalsta veidu pieejamību nozarē, Lauku attīstības programmas aktualitātes un citas lauksaimniekiem svarīgas tēmas.

Tāpat ministrija pērn turpināja lauksaimnieku informēšanu par aktualitātēm nozarē ar mobilā tālruņa īsziņu starpniecību. Mēnesī aptuveni divas reizes abonenti saņēma īsziņas ar informāciju par tuvākajiem iesniegumu pieņemšanas termiņiem uz dažādiem atbalsta veidiem nozarē, kopumā operatīvi iegūstot informāciju par 20 dažādām jomām. Šim pakalpojumam kopumā jau pieteikušies gandrīz 10 tūkstoši abonenti, un to skaits gada laikā palielinājies par 447 abonentiem.

Lauksaimniecības un ar to saistīto nozaru popularizēšanai, kā arī par ES atbalsta ieguves iespējām sagatavoti 16 TV raidījumu cikli, kā arī vairāki sižeti televīzijas raidījumu ciklam „Eirobusiņš”. Tāpat lauksaimnieki regulāri trīs reizes nedēļā saņēma aktuālu informāciju Latvijas Radio rīta ziņu apskatā „Eirotīts”, kā arī vairākos tematiskos sižetos radioraidījumā „Eiropas fondu atslēgas”.

Daudzveidīga un lauksaimniekiem nepieciešama informācija atspoguļota laikraksta „Latvijas Avīze” astoņos tematiskos pielikumos.

Zemkopības ministrs Latvijas rajonos regulāri tikās ar lauksaimniekiem, lauku uzņēmējiem, konsultantiem un speciālistiem, lai diskutētu par aktualitātēm nozarē. Tāpat zemkopības ministrs regulāri piedalījās telefonakcijās, ko organizēja ZM un reģionālie laikraksti.

Turpinājās arī tradicionālais ZM organizētais reģionālo konferenču cikls, kurā tiek skaidroti lauku attīstības virzieni tuvākā un tālākā laika posmā, ES Kopējās lauksaimniecības politikas mērķi šodien un turpmākajos gados. Šajās četrās konferencēs „Attīstās lauki – attīstās Latvija” arī tika veikta dalībnieku aptauja par ZM darbu un ieteikumiem turpmākai Latvijas lauku attīstības virzīšanai.

Īpaša semināru sērija tika veltīta Latvijas lauku attīstības programmas 2007.–2013.gadam skaidrošanai. Deviņos semināros, kas notika visos Latvijas reģionos, lauksaimniekiem detalizēti tika skaidroti programmas 25 pasākumu mērķi, pieteikšanās nosacījumi, projektu atlases kritēriji un atbalsta apjoms.

Lai veicinātu aktīvu lauku iedzīvotāju līdzdalību LEADER+ veida pasākuma, kas ir viena no Latvijas lauku attīstības programmas 2007.–2013.gadam programmām, īstenošanā, aktivitātes „Prasmju iegūšana” ietvaros notika 62 sabiedrības informēšanas semināri. Savukārt gada beigās notika konference „LEADER+ veida pasākuma ieviešana Latvijā”.

2007.gadā izstrādāta un akceptēta arī Latvijas lauku attīstības programmas 2007.–2013.gadam komunikācijas stratēģija.

Sabiedrības izpratnes sekmēšanai par ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu, kā arī meža un koksnes produkcijas izmantošanu visā Latvijā notika vairāk nekā 400 dažādi *Meža dienu 2007* pasākumi. Savukārt jau piekto reizi Rīgā notika *Meža dienu 2007* centrālais pasākums, šoreiz Latvijas Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā. Tas noslēdza aprīlī un maijā notikušos Meža dienu pasākumus visā Latvijas teritorijā un simboliski iezīmēja 75 gadu jubileju kopš Brīvdabas

muzeja atklāšanas. Tāpat notika meža nozares 2006.gada balvas „Zelta čiekurs” pasniegšana, lai izteiktu atzinību par sasniegumiem meža nozarē un veicinātu meža nozares attīstību un atpazīstamību.

Zemkopības ministrijā ik dienas darbojas „karstā telefona” līnija, tādējādi radot iespēju interesentiem darba dienas laikā saņemt speciālistu atbildes uz jautājumiem, kas saistīti ar ZM pārzinātajām jomām. Reizi nedēļā lauksaimnieku pārdomas uzklauša zemkopības ministrs. Gada laikā saņemti ap 500 jautājumu, kā arī sagatavoti komentāri vai atbildes uz šiem jautājumiem.

Regulāri tiek aktualizēta informācija ministrijas interneta mājas lapā www.zm.gov.lv. Aktuāli temati tiek ievietoti mājas lapas sadaļā „Sabiedrības viedoklis”, kur jebkuram interesentam interaktīvi ir iespēja izteikt savu viedokli par sagatavotajiem normatīvo aktu projektiem, politikas plānošanas dokumentu projektiem vai arī uzdot jautājumu ministrijas speciālistiem. Savukārt ministrijas speciālisti tādā veidā iegūst vērtīgu informāciju par lauku iedzīvotāju jautājumiem un tēmām, kuras nepieciešams detalizētāk skaidrot semināros, plašsaziņas līdzekļos un tikšanās reizēs.

Ministrijas mājas lapas sadaļā „Dalība ES” regulāri tiek ievietota informācija par aktualitātēm ES lēmumu pieņemšanas institūcijās – ES Lauksaimniecības un zivsaimniecības ministru padomē, Īpašajā lauksaimniecības komitejā un Pastāvīgo pārstāvju komitejā, kā arī materiāli par Eiropas Komisijas un ES Padomes darba grupām un nacionālajām pozīcijām.

Lauksaimniecības un nozaru labākās pieredzes izplatīšanai noorganizēts ikgadējais konkurss „Sējējs”.

Lai stimulētu jauniešus paskatīties uz laukiem kā uz perspektīvu dzīves un darba vietu, ZM organizēja Latvijas mazpulku dalībniekiem dārzeņu audzēšanas konkursu „Sarkans vīriņš, zaļa bārdiņa”, kura gaitā zemnieku saimniecībā „Ezerkauliņi” notika izglītojošs seminārs un vienošanās parakstīšana par burkānu iepirkšanu no jauniešiem, lai viņu izaudzēto pārdotu veikalos visā Latvijā.

5.1.2. Sabiedrības aptaujas

Zemkopības ministrija veica Latvijas iedzīvotāju, ES un valsts finansiālā atbalsta saņēmēju, kā arī ES struktūrfondu finansējuma saņēmēju aptauju „Attieksme pret lauku attīstības un lauksaimniecības politiku un atbalsta programmām”. Pētījumā tika vērtēta iedzīvotāju attieksme pret pašreizējo situāciju lauksaimniecībā un laukos kopumā, attieksme pret lauksaimniecības un lauku attīstības politiku, attieksme pret ES un valsts finansiālo atbalstu, kā arī ZM un tās pakļautības iestāžu vērtējums. Tāpat arī iedzīvotāji izvērtēja finansiālā atbalsta saņēmēju kontroli.

Lielākā daļa aptaujāto uzskata, ka situācija lauksaimniecības jomā un laukos kopumā tomēr ir viduvēja vai slikta. Arī raksturojot pēdējo trīs gadu izmaiņas nozarē, Latvijas iedzīvotāji biežāk bijuši kritiski noskaņoti. Savukārt ES un valsts finansiālā atbalsta saņēmēji un struktūrfondu izmantotāji vairumā gadījumu situāciju vērtējuši kā viduvēju. To, ka situācija lauksaimniecības jomā pēdējo 3 gadu laikā ir kopumā uzlabojusies, norādīja apmēram viena ceturtdaļa iedzīvotāju. Tāpat iedzīvotāji norādījuši arī uz situācijas pasliktināšanos. Vienlaikus viena trešdaļa atbalsta saņēmēju norāda, ka situācija laukos uzlabojas. Pētījuma dalībnieki biežāk norāda arī uz dzīves līmeņa un dzīves kvalitātes uzlabošanu laukos, ceļu stāvokļa, uzņēmējdarbības attīstības, aktivitātes, ražošanas attīstības, produkcijas kvalitātes, nodarbinātības iespēju, izglītības un medicīnisko pakalpojumu saņemšanas iespēju uzlabošanu.

Pētījumā tika noskaidrota arī iedzīvotāju informētība par lauksaimniecības un lauku attīstības politiku. Lielāka daļa respondentu atzīst, ka ir dzirdējuši par šādu procesu, bet sīkāk tomēr par to neko nezina. Par to, ka labi informēti, atzīst aptuveni piektā daļa respondentu,

neko nav dzirdējusi nedaudz mazāk kā piektā daļa, savukārt labi informēti jutušies 4% respondentu. Tomēr gandrīz pietiekami informācijas saņēmuši ES un valsts finansiālā atbalsta saņēmēju.

Jautājumā par aktuālākajām problēmām lauku attīstībā Latvijas iedzīvotāji visbiežāk norādījuši uz nepieciešamību atbalstīt lauksaimniecības attīstību un lauksaimniekus. Savukārt atbalsta saņēmēji visbiežāk minējuši, ka nepieciešams atbalstīt mazās zemnieku saimniecības un piemājas saimniecības. Tāpat respondenti uzskata, ka ZM vajadzētu risināt jautājumus, kas saistīti ar lauksaimnieciskās produkcijas realizāciju un iepirkumu cenām.

Atbildot uz jautājumu, kurai no ministrijām būtu jāuzņemas galvenā atbildība par lauku problēmu risināšanu, iedzīvotāji tomēr uzskata, ka galvenā atbildība dzīves kvalitātes uzlabošanā, dzīves līmeņa paaugstināšanā laukos, uzņēmējdarbības veidu dažādošanā un līdzsvarotā attīstībā lielākā mērā būtu jāuzņemas gan Labklājības, gan Ekonomikas, gan arī Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai. Taču kāda noteikta daļa atbildības šajās jomās būtu jāuzņemas arī Zemkopības ministrijai.

Saskaņā ar aptaujas datiem vairāk nekā 1/3 daļa respondentu ir dzirdējuši par tādiem valsts un ES finansiālā atbalsta veidiem kā tiešie maksājumi, maksājumi par platību, valsts subsīdijas lauksaimniecībai. Tāpat ¼ daļa aptaujāto ir dzirdējusi par kreditēšanas un kredītgarantiju programmām. Par labi informētiem platību maksājumu jautājumos sevi uzskata 71% aptaujāto. Arī par pārējiem maksājumu veidiem respondenti sevi uzskata pārsvarā par labi informētiem.

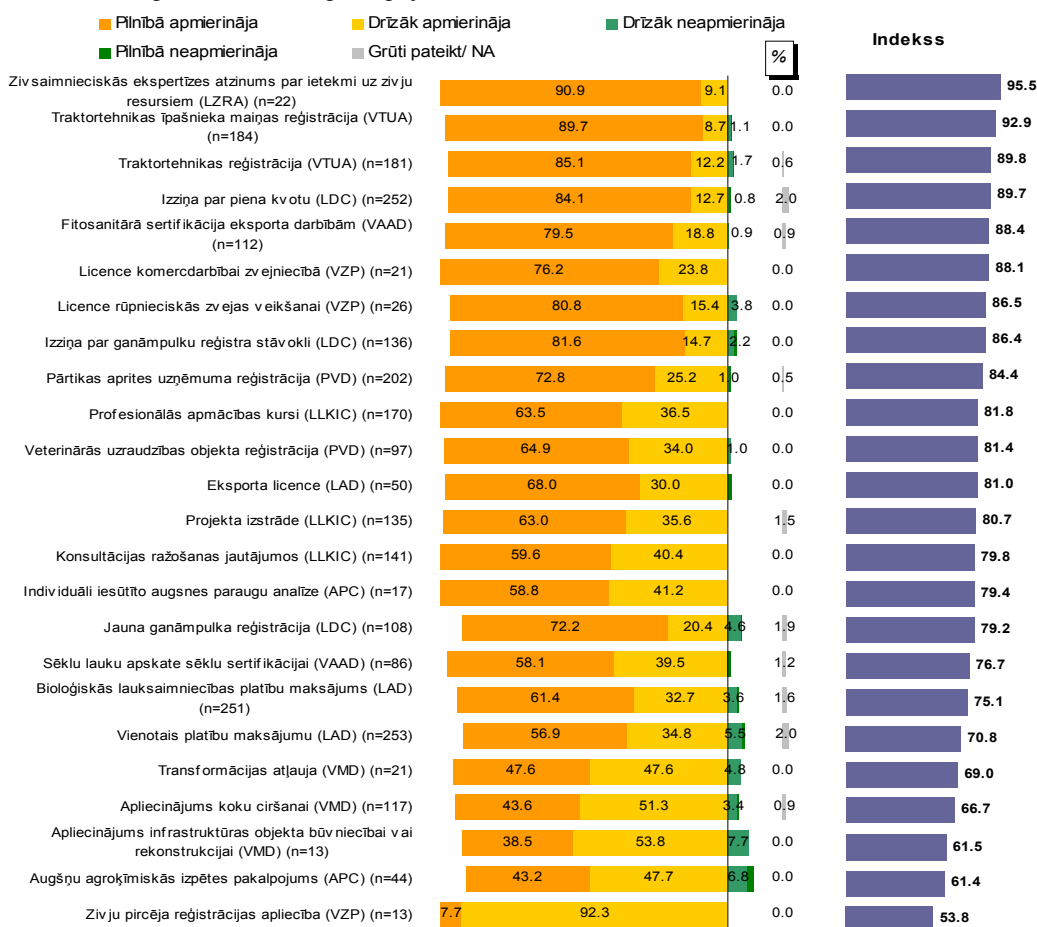
Aptaujas rezultāti arī liecina, ka kopumā ar ZM darbu apmierināta ir viena piektā daļa respondentu. Turklāt laukos dzīvojošie apmierinātību ar ZM darbu pauduši biežāk nekā Rīgas un citu pilsētu iedzīvotāji. Eiropas Savienības un valsts finansiālā atbalsta saņēmēji ZM darbu vērtējuši ievērojami atzinīgāk nekā Latvijas iedzīvotāji kopumā.

Pētījumu centrs „SKDS” no 2007.gada 9.oktobra līdz 29. novembrim veica ZM padotībā esošo iestāžu klientu aptauju ar mērķi noskaidrot klientu apmierinātību ar attiecīgo iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem. Klientu apmierinātības pētījuma ietvaros kopumā tika aptaujāti 10 dažādu ZM padotībā esošo iestāžu klienti, kuri bija saņēmuši 25 dažādus pakalpojumus.

Pakalpojumu saņēmēji kopumā ir apmierināti ar pakalpojumiem. Saskaņā ar aptaujas rezultātiem pakalpojumu saņēmēji, vērtējot pakalpojuma saņemšanu kopumā, pozitīvas atbildes ir snieguši ievērojami biežāk nekā negatīvas, turklāt vairumā gadījumu no pozitīvajām atbildēm lielāko daļu veido tieši atbilde „pilnībā apmierināta”. Kopumā vispozitīvāk pakalpojuma saņemšanas procesu novērtēja klienti, kas saņēma zivsaimnieciskās ekspertīzes atzinumu par ietekmi uz zivju resursiem (95,5 punkti), traktortehnikas īpašnieka maiņas reģistrācijas pakalpojumu (92,9 punkti) un traktortehnikas reģistrācijas pakalpojumu (89,9 punkti). Turpretī salīdzinoši vissliktākos vērtējumus saņēmuši pakalpojumi zivju pircēja reģistrācijas apliecības saņemšanai (53,8 punkti), augšņu agroķīmiskai izpētei (61,4 punkti) un apliecinājuma saņemšanai infrastruktūras objekta būvniecībai vai rekonstrukcijai (61,5 punkti).

10.attēls. Respondentu atbildes par pakalpojuma saņemšanas kopējo vērtējumu

„Visbeidzot, kā Jūs kopumā novērtētu pakalpojuma saņemšanu? Vai Jūs tā...”

Bāzes: attiecīgā pakalpojuma klienti

5.2. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

5.2.1. Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome

Zemkopības ministrija, izstrādājot un īstenojot lauksaimniecības un lauku attīstības politiku, konsultējas ar Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomi (LOSP).

2007.gadā Zemkopības ministrija un LOSP turpināja savu sadarbību, noslēdzot sadarbības līgumu par lauksaimnieku iesaistīšanu lēmumu pieņemšanas procesā, kā arī atgriezeniskās saiknes nodrošināšanu par ministrijas pieņemtajiem lēmumiem.

LOSP apvieno 47 ražotāju organizācijas, tai skaitā 5 daudznozaru organizācijas, 34 nozaru organizācijas un 8 asociētos biedrus.

LOSP sēdēs regulāri piedalās zemkopības ministrs, lai sniegtu informāciju par aktualitātēm lauksaimniecības sfērā un lai atbildētu uz LOSP pārstāvju sagatavotajiem jautājumiem.

Kopš 2002.gada ar Zemkopības ministrijas atbalstu darbojas LOSP Briseles birojs, kas nodrošina regulāru kontaktu uzturēšanu un informācijas apmaiņu ar Eiropas Savienības Profesionālo lauksaimniecības organizāciju komiteju un Eiropas Savienības Lauksaimniecības kooperatīvo organizāciju savienību COPA/COGECA (*Committee of Professional Agricultural Organisations in the European Union/ General Confederation of Agricultural Co-operatives in the European Union*) un iespēju robežās arī ar Eiropas Komisijas

amatpersonām, ES dalībvalstu lauksaimnieku nevalstisko organizāciju pārstāvniecībām un to vadītājiem.

Lai nodrošinātu lauksaimnieku iesaistīšanos lēmumu pieņemšanas procesā ne tikai pēc to profesionālās piederības, bet arī teritoriālā principa, ir izvēsta rajonu lauksaimnieku apvienību darbība ar mērķi nodrošināt tiešu informācijas apmaiņu starp lauku iedzīvotājiem, ministriju un LOSP, kā arī rajona, valsts un pašvaldību institūcijām. 2007.gadā Latvijā darbojās 23 rajonu lauksaimnieku apvienības.

5.2.2. Latvijas Pašvaldību savienība

Zemkopības ministrijai ir izveidojusies sekmīga sadarbība ar Latvijas Pašvaldību savienību (LPS). Ik gadu abas institūcijas vienojas par sarunu virzieniem, parakstot nodomu protokolu, kas paredz savstarpēju sadarbību informācijas apmaiņā par lauksaimniecības un lauku attīstības aktualitātēm. Dokumentā ir noteikta mērķtiecīga un konkrēta turpmākā Zemkopības ministrijas un LPS sadarbība, lai nodrošinātu lauku iedzīvotājus ar informāciju par zemes politikas jautājumiem, Valsts lauku tīkla izveidi, veterinārajām prasībām, aktualitātēm mežu politikā, zivsaimniecībā, ūdeņu apsaimniekošanā, kā arī par lauku attīstības speciālistu darbu pagastos.

5.2.3. Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācija

Lai sekmētu diskusijas ar pārtikas ražotājiem un atsevišķām to organizācijām, Zemkopības ministrija kopš 2003.gada ik gadus slēdz sadarbības līgumu ar Latvijas Pārtikas uzņēmumu federāciju (LPUF).

Līguma ietvaros ir paredzēts kopīgi veikt un organizēt pārtikas aprites politikas izstrādāšanu un nozares perspektīvo attīstību. Tāpat līgums paredz, ka Zemkopības ministrija pirms normatīvo aktu projektu izsludināšanas valsts sekretāru sanāksmē iepazīstina ar tiem LPUF atzinuma sniegšanai, kā arī informē par Ministrijas izveidotajām darba grupām, kas attiecas uz dzīvnieku produktu, pārstrādātu augļu un dārzeņu, vīna, spirta un alkoholisko dzērienu, Eiropas Savienības ārējās tirdzniecības, Eiropas lauksaimniecības vadības un garantiju fonda u.c. darbības sfērām.

LPUF, balstoties uz līguma nosacījumiem, reizi ceturksnī aktuālu pārtikas nozares problēmu risināšanai tiekas ar zemkopības ministru, valsts sekretāri un atbildīgajiem ministrijas speciālistiem. Zemkopības ministrija atbalsta LPUF dalību Eiropas Savienības Pārtikas un dzērienu konfederācijā. LPUF pārstāvji regulāri piedalās konfederācijas komitejas sēdēs, kurās izskata aktuālos jautājumus, kas saistīti ar pārtikas ražošanas nozari, pārtikas produktu izplatīšanu, pārtikas produktu nekaitīgumu, kvalitāti, marķēšanu un citiem jautājumiem. Minētā sadarbība starp ministriju un LPUF nodrošina jaunākās informācijas apmaiņu, kā arī profesionalitāti aktuālu jautājumu risināšanā.

5.2.4. Zvejniecības komisija

Zivsaimniecības nozares nevalstisko organizāciju pārstāvji ir pārstāvēti zvejniecības komisijā, tai skaitā – Latvijas Zvejnieku federācija, Latvijas Zivsaimnieku asociācija, Latvijas Zivrupnieku savienība un Latvijas Pašvaldību savienība.

2007.gadā kopumā notika 10 komisijas sēdes, kurās tika izskatīti jautājumi par zvejas kuģu pirkšanu un pārdošanu, zivju nozvejas kvotu sadali, pārdali, apmaiņu un papildus zvejas iespēju piešķiršanu, kā arī par zvejas tiesību nomas maksas samazināšanu un nozvejas limitu atcelšanu plekstēm. Komisijas darba rezultātā tika izsniegtas un pagarinātas licences rūpnieciskajai zvejai starptautiskajos un citu valstu ūdeņos, rūpnieciskajai zvejai Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ūdeņos, kā arī rūpnieciskajai zvejai Baltijas jūras līcī aiz piekrastes joslas. Pavisam kopā 2007.gadā izsniegta 241 licence.

5.3. Konsultatīvo padomju darbība

5.3.1. Nacionālā augu šķirņu padome

Nacionālā augu šķirņu padome ir konsultatīva institūcija, kas ar savu darbību veicina zinātniski un ekonomiski pamatotas augu šķirņu struktūras veidošanu Latvijā un sēklkopības sistēmas pilnveidošanu. 2002.gada 13.augustā tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 362 „Nacionālās augu šķirņu padomes nolikums”. Padomes sēdes vada padomes priekšsēdētājs. Sēdes notiek ne retāk kā divas reizes gadā.

Nacionālās augu šķirņu padomes galvenie uzdevumi:

- priekšlikumu sagatavošana par augu šķirņu saimniecisko īpašību novērtēšanas metodikām;
- par šķirņu iekļaušanu katalogā un svītrosānu no tā, par valsts atbalstu sēklkopībai un sēklkopības sistēmas pilnveidošanu;
- konkrētas šķirnes sēklas nodrošinājuma izvērtēšana Latvijas tirgū un priekšlikumu sniegšana par zemāko iespējamo dīgtspēju, ar kuru var atļaut uz laiku tirgot sēklas, kuras neatbilst minimālās dīgtspējas prasībām.

Pie padomes atsevišķu specifisku jautājumu risināšanai ir izveidotas astoņas augu šķirņu ekspertu grupas, kuras darbojas saskaņā ar savu nolikumu un tiek sasauktas pēc vajadzības.

Padomes sastāvu uz trīs gadiem apstiprina zemkopības ministrs. Padomes sastāvā ir divi Zemkopības ministrijas pārstāvji, divi lauksaimniecības zinātnes un izglītības iestāžu pārstāvji, četri Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes pārstāvji (no augkopības produkcijas ražošanas, pārstrādes un sēklu tirdzniecības nozares) un trīs Valsts augu aizsardzības dienesta pārstāvji.

2007. gadā Nacionālā augu šķirņu padome izstrādāja priekšlikumus izlases sēklas kvalitātes uzlabošanas izcenojumiem un apjomiem. Tika izvērtēti šķirņu saimniecisko īpašību novērtēšanas rezultāti un sniegti priekšlikumi par attiecīgo šķirņu iekļaušanu Latvijas augu šķirņu katalogā. Tāpat tika izstrādāti priekšlikumi valsts atbalstam kvalitatīvas sēklas sagatavošanai un izmantošanai.

5.3.2. Ģenētisko resursu padome

Ģenētisko resursu padome, kas izveidota 2006.gada 4.jūlijā ar Zemkopības ministrijas rīkojumu Nr.171 „Par Zemkopības ministrijas Ģenētisko resursu padomes izveidi”, ir konsultatīva un koordinējoša institūcija, kuras darbības mērķis ir veicināt Zemkopības ministrijas kompetencē esošo Latvijas lauksaimniecībā un pārtikā izmantojamo augu un dzīvnieku, meža un zivju ģenētiskās daudzveidības (turpmāk – ģenētiskie resursi) aizsardzības un ilgtspējīgas izmantošanas politikas veidošanu un īstenošanu Latvijā.

Ģenētisko resursu padomes galvenie uzdevumi ir šādi:

- atbilstoši sabiedrības un lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozaru attīstības interesēm sniegt ieteikumus jautājumos, kas saistīti ar ģenētisko resursu aizsardzību un ilgtspējīgu izmantošanu Latvijā un starptautiskā līmenī;
- izstrādāt priekšlikumus Latvijas ģenētisko resursu saglabāšanas un ilgtspējīgas izmantošanas politikas veidošanā un īstenošanā;
- veicināt zināšanas un sabiedrības izpratni par ģenētisko resursu lomu lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības ilgtspējīgā attīstībā;
- izstrādāt priekšlikumus nacionālo interešu noteikšanā attiecībā uz Eiropas Savienības un citu starptautisko institūciju tiesību aktu projektiem lauksaimniecības ģenētisko resursu jomā.

Padomes sastāvu uz trīs gadiem apstiprina zemkopības ministrs. Padomes sastāvā ir pārstāvji no Zemkopības ministrijas, Valsts zivsaimniecības pārvaldes, zinātnes un izglītības iestādēm un ar ģenētisko resursu aizsardzību un izmantošanu saistītu biedrību pārstāvji. Padomes sēdes ir atklātas. Ģenētisko resursu padome 2007.gadā organizēja sešas sēdes, kurās tika apspriesti jautājumi saistībā ar ģenētisko resursu organizatoriskās sistēmas uzlabošanu un pilnveidošanu, tika izskatīti darba uzdevumi ģenētisko resursu saglabāšanā un izpētē.

5.3.3. Meža konsultatīvā padome

1997.gadā ir izveidota Meža konsultatīvā padome (MKP), kas ir konsultatīva un koordinējoša institūcija, kuras darbības mērķis ir veicināt līdzsvarotas meža nozares politikas veidošanu un īstenošanu Latvijā. 2006.gada 9.maijā tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr.384 "Meža konsultatīvās padomes nolikums".

Padomes sastāvā ir divi pārstāvji no publisko mežu (valsts un pašvaldību) īpašnieku vai pārvaldītāju interešu grupas, divi pārstāvji no privāto mežu īpašnieku vai pārvaldītāju interešu grupas, četri pārstāvji no kokrūpniecības interešu grupas, viens pārstāvis no meža nekoksnes vērtību apsaimniekotāju interešu grupas, trīs pārstāvji no meža apsaimniekošanas pakalpojumu sniedzēju interešu grupas, trīs pārstāvji no vides un dabas aizsardzības interešu grupas, kā arī viens pārstāvis no darba ņēmēju interešu grupas. Padomes darbā ar padomdevēja tiesībām piedalās viens pārstāvis no meža un meža produktu zinātnisko izpēti pārstāvošajām organizācijām, viens pārstāvis no profesionālo un augstāko izglītību pārstāvošajām organizācijām, pilnvarots pārstāvis no Latvijas Pašvaldību savienības.

Meža konsultatīvās padomes uzdevumi ir šādi:

- atbilstoši sabiedrības un meža nozares interesēm sniegt ieteikumus jautājumos, kas saistīti ar meža nozari;
- saskaņot valsts institūciju un meža nozares interešu grupu viedokļus par meža politikas īstenošanu;
- atbilstoši kompetencei izvērtēt Latvijas un Eiropas Savienības un starptautisko tiesību aktu projektus;
- nodrošināt informatīvo saikni starp meža nozares nevalstiskajām organizācijām un Zemkopības ministriju;
- atbilstoši kompetencei sniegt priekšlikumus, lai pilnveidotu valsts institūciju un meža nozares nevalstisko organizāciju sadarbību;
- sniegt priekšlikumus par Eiropas Savienības struktūrfondu un valsts atbalsta līdzekļu sadales principiem un saņemšanas nosacījumiem.

5.3.4. Zinātniskās izpētes mežu konsultatīvā padome

Pamatojoties uz 2004.gada 27.jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr.630 „Zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas kārtība”, 2006.gada 13.jūlijā ar Zemkopības ministrijas rīkojumu Nr.185. izveidota Zinātniskās izpētes mežu konsultatīvā padome.

Padomes sastāvā ir Zemkopības ministrijas, akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži”, Latvijas Lauksaimniecības universitātes, Latvijas Dabas fonda, Pasaules Dabas fonda, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras, Latvijas Valsts mežzinātnes institūta „Silava”, Latvijas Valsts koksnes ķīmijas institūta, Latvijas Universitātes un Valsts meža dienesta pārstāvji.

Padomes izveides mērķis ir Meža pētīšanas stacijas, zinātnes un izglītības iestāžu un sabiedrības viedokļu saskaņošana par zinātniskās izpētes mežu izmantošanu. Padomes uzdevumi:

- apkopot, saskaņot Meža pētīšanas stacijas, zinātnes un izglītības iestāžu un sabiedrības viedokļus un izstrādāt priekšlikumus Meža pētīšanas stacijas attīstības stratēģijai;

- apkopot, saskaņot Meža pētīšanas stacijas, zinātnes un izglītības iestāžu un sabiedrības viedokļus un izstrādāt priekšlikumus zinātniskās izpētes mežu ikgadējam apsaimniekošanas rīcības plānam;
- sniegt atzinumus par izpētes objektu statusa piešķiršanu vai atņemšanu;
- izvērtēt Zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas plāna pasākumus un to atbilstību Zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas attīstības stratēģijai;
- izvērtēt meža pētīšanas stacijas līdzekļu izlietojuma efektivitāti mežu apsaimniekošanas plāna izpētes atbalsta, mācību un izglītības atbalsta un integrālā monitoringa atbalsta sadaļās noteiktajiem mērķiem.

5.3.5. Dzīvnieku aizsardzības ētikas padome

Zemkopības ministrija normatīvo aktu izstrādes procesā sadarbojas ar Dzīvnieku aizsardzības ētikas padomi. Dzīvnieku aizsardzības ētikas padome ir konsultatīva institūcija, kas izglīto sabiedrību un sniedz valsts iestādēm ieteikumus dzīvnieku aizsardzības jomā. Sēdes notiek ne retāk kā vienu reizi ceturksnī.

Padomei ir šādas funkcijas:

- izvērtēt normatīvos aktus un to projektus dzīvnieku aizsardzības un labturības jomā un sniegt valsts iestādēm ieteikumus to pilnveidošanai;
- sniegt valsts iestādēm ieteikumus dzīvnieku aizsardzībā un labturībā, norādot arī uz nepilnībām uzraudzības un kontroles nodrošināšanā minētajā jomā;
- analizēt situāciju valstī dzīvnieku aizsardzības un labturības jomā un sniegt tās novērtējumu;
- informēt valsts iestādes un sabiedrību par pārkāpumiem dzīvnieku aizsardzībā un labturībā;
- izglītēt sabiedrību jautājumos, kas saistīti ar dzīvnieku aizsardzību un labturību;
- sadarboties ar valsts iestādēm, nevalstiskajām organizācijām, fiziskajām un juridiskajām personām, kā arī ārvalstu iestādēm un organizācijām dzīvnieku aizsardzības un labturības jomā;
- sniegt atzinumus normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos.

5.3.6. Zivsaimniecības konsultatīvā padome

Zivsaimniecības konsultatīvā padome (ZKP) ir konsultatīva un nozares stratēģiskos jautājumus koordinējoša institūcija, kuras darbības mērķis ir iesaistīt valsts institūciju, kā arī zvejniecības, zivju apstrādes un akvakultūras nozares nevalstisko un profesionālo organizāciju, pašvaldību un arodbiedrību pārstāvjus zivsaimniecības politikas veidošanā un īstenošanā. Padome darbojas saskaņā ar Valsts zivsaimniecības pārvaldes 1999.gada 17.jūnija rīkojumu Nr.83 „Par Valsts zivsaimniecības pārvaldes zvejniecības komisijas nolikuma apstiprināšanu”.

Padomes darbu vada zemkopības ministrs un organizē Valsts zivsaimniecības pārvalde. ZKP ir pārstāvētas šādas nevalstiskās organizācijas – Latvijas Zivsaimnieku asociācija, Kurzemes Zvejnieku asociācija, Latvijas Zivrupnieku savienība, Latvijas Pašvaldību savienība, Latvijas Zvejnieku federācija, Latvijas Vēžu un zivju audzētāju asociācija, Nacionālā Zvejniecības ražotāju organizācija.

ZKP padome 2007.gadā apsprieda šādus aktuālus nozares jautājumus: Latvijai iedalītās zvejas iespējas 2008. gadā un piešķirto nozvejas kvotu sadales principi zvejai Baltijas jūrā, Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešana Latvijā 2007.-2013.gadam, zivju produkcijas eksporta iespējas uz Krievijas Federāciju, ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas atbalstītā projekta ietvaros izstrādātā Akvakultūras ilgtspējības attīstības un vadības stratēģija Latvijā.

5.3.8. Zemes meliorācijas jautājumu konsultatīvā padome

Zemes meliorācijas jautājumu konsultatīvā padome ir konsultatīva un koordinējoša institūcija, kuras darbības mērķis ir iesaistīt valsts institūcijas, pašvaldības, kā arī meliorācijas nozares nevalstiskās un profesionālās organizācijas meliorācijas politikas, stratēģijas un ilgtspējīgas attīstības veidošanā un īstenošanā. Padome tika apstiprināta ar Zemkopības ministrijas 2005.gada 13.oktobra rīkojumu Nr.201.

Konsultatīvās padomes sastāvā iekļauti Zemkopības ministrijas, Lauku atbalsta dienesta, valsts SIA „Meliorprojekts”, valsts SIA „Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi”, AS „Latvijas valsts meži”, LLU aģentūras „Ūdenssaimniecības un zemes zinātniskā institūta” un būvkomersantu pārstāvji, kuri darbojas atbilstoši konsultatīvās padomes nolikumam. Padomes sēdes notiek ne retāk kā 4 reizes gadā.

Konsultatīvās padomes uzdevumi:

- sniegt Zemkopības ministrijai ieteikumus meliorācijas politikas un stratēģijas uzlabošanai, iesaistot meliorācijas politikas jautājumu apspriešanā jebkuras ieinteresētās personas, citas ministrijas, nevalstiskās organizācijas un pašvaldības;
- veicināt sadarbību un informācijas apmaiņu starp valsts pārvaldes un pašvaldību institūcijām, citām ministrijām, nevalstiskajām organizācijām un citām fiziskajām un juridiskajām personām meliorācijas politikas ieviešanā;
- koordinēt iepriekš minēto organizāciju un institūciju sadarbību ar valsts pārvaldes iestādēm meliorācijas attīstības veicināšanai;
- iesaistīties meliorācijas nozari regulējošo normatīvo aktu projektu izstrādē;
- veicināt meliorācijas attīstību un meliorācijas sistēmu ekspluatācijas, uzturēšanas un būvniecības prasību ievērošanu;
- sagatavot priekšlikumus stratēģisku, zinātnisku un tehnisku jautājumu risināšanai zemes meliorācijas jomā, kas nodrošinātu hidromeliorācijas sistēmu saglabāšanu, ekspluatāciju un meliorēto lauksaimniecības zemju intensīvu izmantošanu.

5.3.9. Lauksaimniecības un vides aizsardzības konsultatīvā padome

Lauksaimniecības un vides aizsardzības konsultatīvā padome, kuras sastāvs un darbības nolikums tika atkārtoti apstiprināts ar Zemkopības ministrijas 2004.gada 24.decembra rīkojumu Nr.480, ir koordinējoša institūcija, kuras darbības mērķi ir:

- veicināt zemes resursu racionālu izmantošanu, dabas resursu un lauku vides saglabāšanu;
- sekmēt videi draudzīgas lauksaimniecības attīstību un vides prasību ieviešanu lauksaimniecības uzņēmumos;
- nodrošināt līdzsvaru starp vides prasību ieviešanu un zemnieku ekonomiskās stabilitātes saglabāšanu.

Padomes sastāvā ir pārstāvji no Zemkopības ministrijas, Vides ministrijas, Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padomes, Latvijas Lauksaimniecības universitātes, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra, Agroķīmisko pētījuma centra, Lauku atbalsta dienesta, Valsts augu aizsardzības dienesta, Latvijas Pašvaldību savienības, Pasaules dabas fonda biroja Latvijā, Latvijas dabas fonda un Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras.

6. Zemkopības ministrijas plāns 2008.gadam

6.1. Budžeta prioritātes 2008.gadam

Zemkopības ministrijas prioritātes 2008.gadam ir atspoguļotas „Deklarācijas par Ivara Godmaņa valdības Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai” Zemkopības ministrijas rīcības plānā.

Galvenās ministrijas prioritātes:

- ≈ īstenot „Latvijas lauku attīstības programmu 2007.–2013.gadam” un „Rīcības programmu Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2007.–2013.gadam”;
- ≈ aktivizēt līdzdalību ES Kopējās lauksaimniecības politikas optimizēšanā, iestājoties par pakāpenisku atbalsta maksājumu izlīdzināšanu starp vecajām un jaunajām ES dalībvalstīm;
- ≈ izveidot lauksaimniecības un mežsaimniecības risku vadības sistēmu;
- ≈ turpināt izstrādāt uz Ģenētiski modificēto organismu aprites likuma pamata izdodamos normatīvos aktus, kuri reglamentēs ģenētiski modificēto organismu apriti;
- ≈ optimizēt Zemkopības ministrijas un padotības iestāžu publisko pakalpojumu sniegšanu ar mērķi ieviest „vienas pieturas” aģentūras principu un nodrošināt elektroniskā pakalpojuma pieejamību;
- ≈ turpināt darbu pie normatīvo aktu un procedūru radītā administratīvā sloga un izmaksu mazināšanas lauksaimniekiem un meža nozarē strādājošajiem, kā arī to identificēšanas pārtikas drošības jomā.

Detalizēti darbības plāns 2008.gadam pieejams ministrijas interneta mājas lapas sadaļā „Ministrija/Darba plāns”.

Veidojot 2008.gada valsts budžeta projektu, Zemkopības ministrija 2008.gada jaunajām politikas iniciatīvām (prioritātēm) pieprasīja finansējumu Ls 55,94 milj. apmērā.

2007.gada 3.septembra Ministru kabineta ārkārtas sēdē (protokola Nr.48 1.§) tika atbalstītas prioritātes Ls 1,52 milj. apmērā (10.tabula).

10.tabula. 2008.gada finansējuma apjoms Zemkopības ministrijas jaunajām politikas iniciatīvām (prioritātēm)

Programmas/ apakšprogrammas nosaukums	Prioritārie pasākumi	Finansējums, Ls
Pārtikas drošība un kvalitāte, dzīvnieku veselība		
	Pārtikas un veterinārā dienesta īstenotā Piena kvalitātes uzlabošanas programma.	249 800
Sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā		
	Lauku atbalsta dienesta administratīvās kapacitātes stiprināšanai saistībā ar papildu funkcijām jaunajā programmēšanas periodā 2007. - 2013.g. (t.sk. 23 jaunas štata vietas).	500 000
	Lauksaimniecības datu centra īstenotā Piena kvalitātes uzlabošanas programma.	55 200
Kultūra		
	V/a „Latvijas Lauksaimniecības	15 217

Programmas/ apakšprogrammas nosaukums	Prioritārie pasākumi	Finansējums, Ls
	muzejs", v/a „K.Ulmaņa piemiņas muzejs „Pikšas” īstenotā darba samaksas paaugstināšana valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbinātajiem saskaņā ar MK 20.12.2005. noteikumiem Nr.995”.	
Meža resursu valsts uzraudzība		
	Valsts meža dienestā īstenotā darba samaksas paaugstināšana valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbinātajiem saskaņā ar MK 20.12.2005. noteikumiem Nr.995.	704 311
Kopā		1 524 528

Avots: 2007.gada 3.septembra Ministru kabineta ārkārtas sēdes protokols Nr. 48 1.§

6.2. Ilgtermiņa finanšu saistības

Likuma „Par valsts budžetu 2008.gadam” pielikumā „Pilnvaras plānotajām saistībām nākotnē, valsts ilgtermiņa saistību limiti investīcijām (to skaitā ES fondu un citu ārvalstu finanšu instrumentu līdzfinansētās programmas) un pārējām ilgtermiņa saistībām” tiek atspoguļotas valsts ilgtermiņa saistības.

Ministrijai 2008.gadā un turpmākajos gados tās ir plānotas kopsummā Ls 121 402 468 apmērā, t.sk. finansējums:

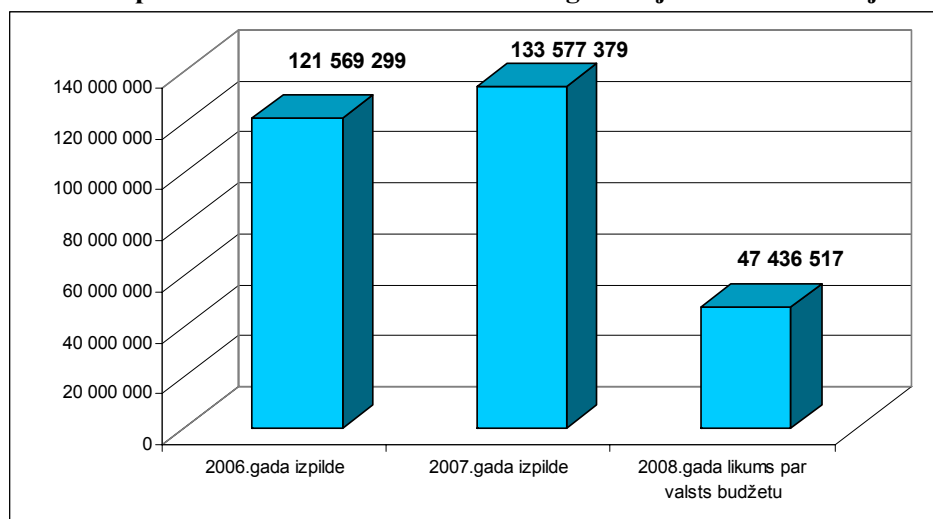
- ES fondu īstenošanai – Ls 119 146 916;
- pārejas programmu projektu īstenošanai – Ls 10 542;
- valsts investīciju programmas projektiem – Ls 2 002 500;
- iemaksām starptautiskajās organizācijās – Ls 242 510.

Ilgtermiņa saistības ES fondu un citu pasākumu realizācijai turpmākajiem gadiem valsts budžeta plānošanas procesā tiek paredzētas atbilstoši uz 2008.gada budžeta projekta sagatavošanas brīdi vadības komitejās apstiprinātajiem projektiem un plānotajām citu pasākumu finansējuma prognozēm. Tādēļ, lai nodrošinātu efektīvu un operatīvu finansējuma pieejamību ES fondu un pasākumu realizācijai, Finanšu ministrijas budžetā ir paredzēta speciāla budžeta programma, kurā tiek rezervēti finanšu līdzekļi ES fondu un citu pasākumu īstenošanai. Normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā gada laikā ar Ministru kabineta rīkojumu tiek veikta papildus finanšu līdzekļu pārdale nozaru ministrijām.

6.2.1. Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda Garantiju daļa

No Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) Garantiju daļas 2004.–2006.gada ES finanšu plānošanas periodā tika finansēti ar tirgu saistītie un tiešie maksājumi, kā arī Lauku attīstības plāna 2004.–2006.gadam pasākumi. Taču, sākoties 2007.–2013.gada ES finanšu plānošanas periodam, tiešie un ar tirgu saistītie maksājumi tiek finansēti no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda. Līdz ar to 11.attēlā redzamais finansējuma ievērojamais samazinājums 2008.gadā, kā arī tā pārtraukšana turpmākajos gados skaidrojama ar to, ka 2008.gadā no Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda Garantiju daļas vairs tiek finansēti tikai atlikušie Lauku attīstības plāna 2004.–2006.gadam pasākumi.

11. attēls. Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda Garantiju daļa, Ls

Avots: Iestāžu iesniegtie gada pārskati un likums „Par valsts budžetu 2008.gadam”

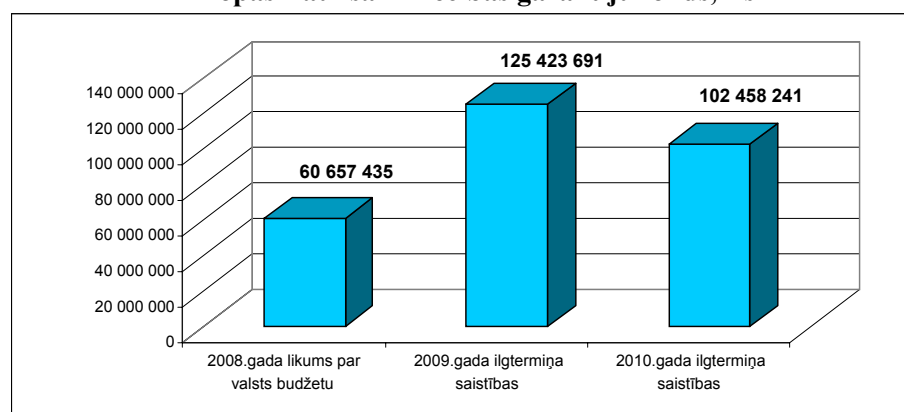
Atbilstoši ES fondu administrēšanas izmaiņām starp 2004.–2006.gada un 2007.–2013.gada periodiem no 2009.gada ELVGF Garantiju daļa vairs neeksistēs, jo Lauku attīstības plāna 2004.–2006.gadam līdzvērtīgi pasākumi tiks finansēti no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai.

6.2.2. Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds

Sākoties jaunajam ES finanšu plānošanas periodam 2007.–2013.gadam, Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELGF) Garantiju daļas līdzšinējā tiešo un ar tirgu saistīto maksājumu daļa turpmāk tiks finansēta no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda.

Likumā „Par valsts budžetu 2008.gadam” ELGF finansējums līdz 2010.gadam plānots kopsummā Ls 288 539 367 apmērā. ELGF ar tirgu saistīto un tiešo maksājumu daļas izdevumu apjoms tiek precizēts ik gadu atbilstoši plānotajiem pasākumiem un Lauku atbalsta dienestā iesniegtajiem pieteikumiem.

12.attēls. Likums „Par valsts budžetu 2008.gadam” – Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds, Ls

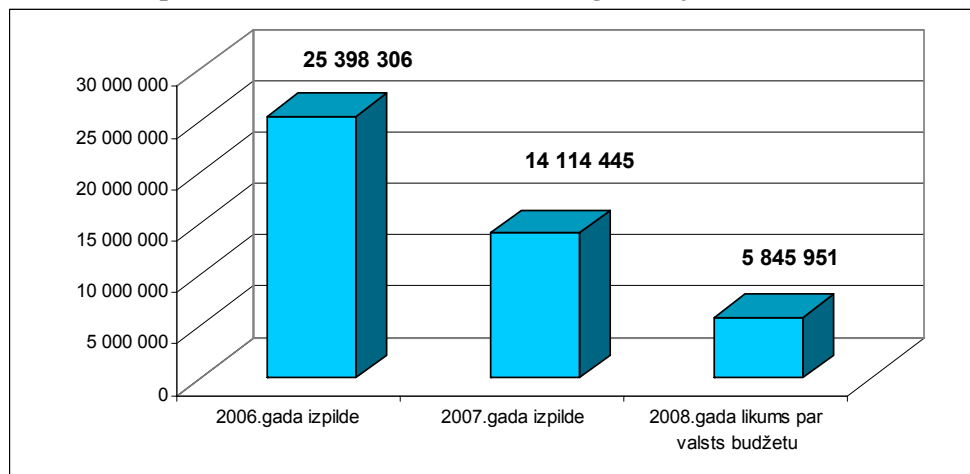

Avots: Iestāžu iesniegtie gada pārskati un likums „Par valsts budžetu 2008.gadam”

6.2.3. Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda Virzības daļa

Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) Virzības daļas finansējuma ilgtermiņa saistības tiek plānotas atbilstoši Vadības komitejās apstiprinātajiem projektiem un to realizācijas tempiem saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem.

13.attēls. Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda Virzības daļa, Ls

Avots: Iestāžu iesniegtie gada pārskati un Likums „Par valsts budžetu 2008.gadam”

2008.gadā ELVGF Virzības daļas finansējuma apjoms samazinās, jo beidzas 2004.–2006.gada ES finanšu plānošanas periods. Jaunajā finanšu plānošanas periodā 2007.–2013.gadam līdzīgiem pasākumiem kā no ELVGF Virzības daļas finansētajiem finanšu līdzekļu apguve tiks uzsākta no jaunā fonda – Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai.

6.2.4. Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai

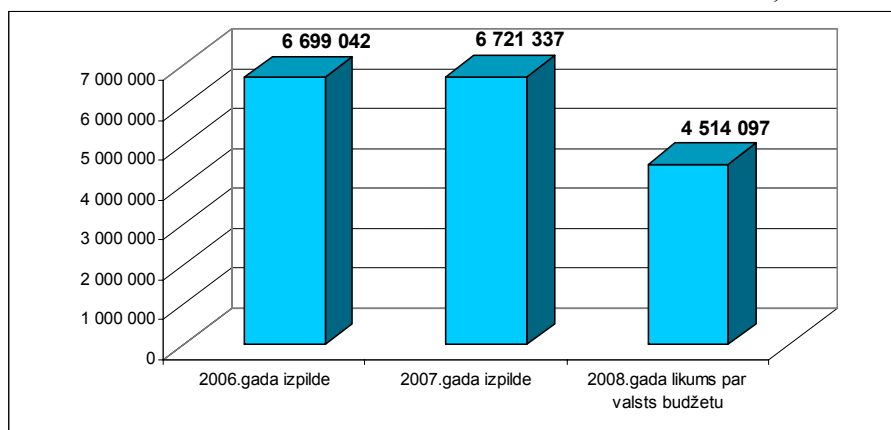
ES finanšu plānošanas periodā 2007.–2013.gadam tiks apvienoti ELVGF Garantiju daļas Lauku attīstības plāna pasākumi un ELVGF Virzības daļas pasākumi.

2007.gadā vēl netika uzsākta finanšu līdzekļu apguve, jo Eiropas Komisijā vēl nebija apstiprināta jaunā Latvijas Lauku attīstības programma 2007.-2013.gadam. Jaunā Latvijas Lauku attīstības programma 2007.-2013.gadam Eiropas Komisijā tika apstiprināta 2008.gada 15.februārī. Līdz ar to likuma „Par valsts budžetu 2008.gadam” ilgtermiņa saistībās netika paredzēts finansējums Eiropas Lauksaimniecības fondam lauku attīstībai, bet tiek plānots, ka turpmākajos gados finansējuma apjoms varētu sasniegt apmēram Ls 160 milj. gadā.

6.2.5. Zivsaimniecības vadības finanšu instruments

Zivsaimniecības vadības finanšu instrumenta ilgtermiņa saistības tiek plānotas atbilstoši Vadības komitejās apstiprinātajiem projektiem un to realizācijas tempiem saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem, taču kopumā nepārsniedzot kopējos apstiprinātos finansējuma apjomus finanšu plānošanas periodam 2004.–2006.gadam.

14.attēls. Zivsaimniecības vadības finanšu instruments, Ls

Avots: Iestāžu iesniegtie gada pārskati un likums „Par valsts budžetu 2008.gadam”

Mainoties ES finanšu plānošanas periodiem, Zivsaimniecības vadības finanšu instrumenta pasākumu finansēšana 2007.–2013.gadam tiks uzsākta no jaunā Eiropas Zivsaimniecības fonda.

6.2.6. Eiropas Zivsaimniecības fonds

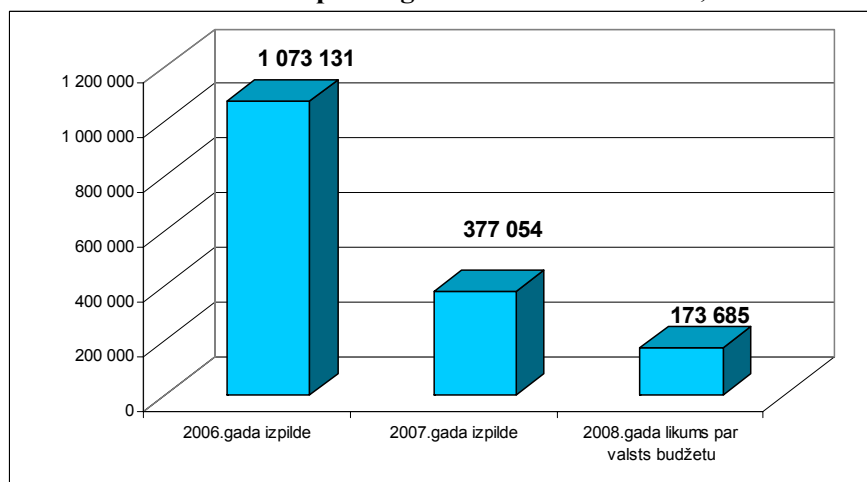
2007.–2013.gada ES finanšu plānošanas periodā no Eiropas Zivsaimniecības fonda (EZF) tiks finansēti pasākumi, kas līdz šim tika finansēti no Zivsaimniecības vadības finanšu instrumenta.

2007.gadā vēl netika uzsākta finanšu līdzekļu apguve, jo Eiropas Komisijā nebija apstiprināta jaunā Rīcības programma EZF atbalsta ieviešanai Latvijā 2007.–2013. gadam. Rīcības programmu Eiropas Komisija apstiprināja tikai 2007.gada 19.decembrī. Līdz ar to likuma „Par valsts budžetu 2008.gadam” ilgtermiņa saistībās netika paredzēts finansējums EZF, bet tiek prognozēts, ka turpmākajos gados tas varētu sasniegt vismaz Ls 15 milj. gadā.

6.2.7. Eiropas Reģionālās attīstības fonds

Attiecībā uz Eiropas Reģionālās attīstības fondu (ERAF) ZM budžetā tiek plānotas ilgtermiņa saistības par Zemkopības ministrijas un tās padotībā un pārziņā esošu iestāžu iesniegtajiem un apstiprinātajiem projektiem, kam atbilstoši struktūrfondu projektu finansēšanas kārtībai ir jāparedz budžetā priekšfinansējums projektu īstenošanai.

15.attēls. Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Ls

Avots: Iestāžu iesniegtie gada pārskati un likums „Par valsts budžetu 2008.gadam”

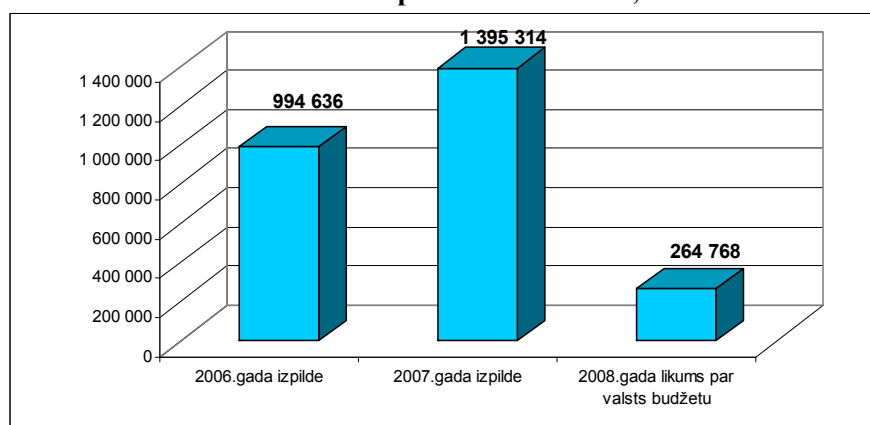
ERAF projektu finansējums – ilgtermiņa saistības tiek plānotas tikai apstiprinātajiem projektiem attiecīgi par to īstenošanu noslēgtajos līgumos ietvertajam finansējuma sadalījumam pa gadiem. Līdzekļu samazinājums izskaidrojams ar to, ka 2004.–2006.gada finanšu plānošanas periodā pieejamie līdzekļi ir jau gandrīz pilnībā apgūti. 2008.gada 31.decembrī beidzas finanšu plānošanas periods, taču jaunajam 2007.–2013.gada finanšu plānošanas periodam līdzekļi vēl nav pieejami.

6.2.8. Eiropas Sociālais fonds

Zemkopības ministrijas budžetā plānotās ilgtermiņa saistības Eiropas Sociālā fonda (ESF) finansētajiem projektiem ir par Zemkopības ministrijas padotībā un pārziņā esošu iestāžu iesniegtajiem un apstiprinātajiem projektiem, kam atbilstoši struktūrfondu projektu finansēšanas kārtībai ir jāparedz budžetā priekšfinansējums projektu īstenošanai.

Eiropas Sociālā fonda projektu finansējums – ilgtermiņa saistības tiek plānotas tikai apstiprinātajiem projektiem attiecīgi par to īstenošanu noslēgtajos līgumos ietvertajam finansējuma sadalījumam pa gadiem.

16. attēls. Eiropas Sociālais fonds, Ls

Avots: Iestāžu iesniegtie gada pārskati un likums „Par valsts budžetu 2008.gadam”

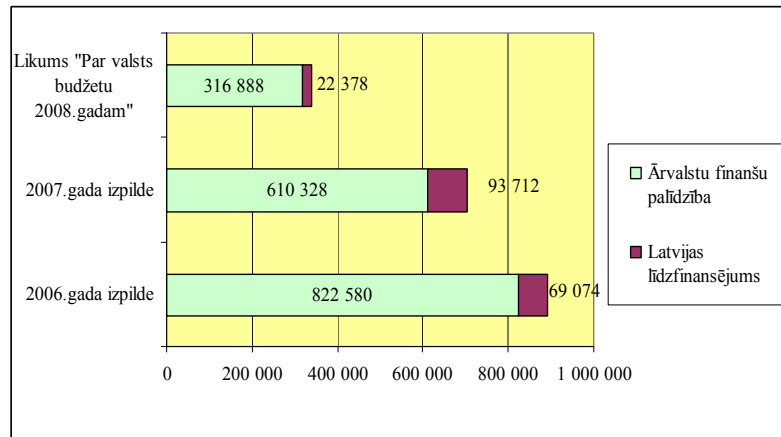
Līdzekļu samazinājums 2008.gadā skaidrojams ar to, ka 2004.–2006.gada finanšu plānošanas perioda pieejamie līdzekļi ir jau gandrīz pilnībā apgūti. 2008.gada 31.decembrī beidzas finanšu plānošanas periods, taču jaunajam 2007.–2013.gada finanšu plānošanas periodam līdzekļi vēl nav pieejami.

6.2.9. Pārejas programma

Zemkopības ministrijas budžetā plānotās ilgtermiņa saistības Pārejas programmai (*Transition Facility*) tiek plānotas iesniegtajiem un apstiprinātajiem projektiem atbilstoši noslēgtajiem līgumiem.

2008.gada sākumā Pārejas programmas ietvaros bija plānots viens projekts, kuram tika paredzēts kopējais finansējums Ls 10 542 apmērā, tai skaitā Latvijas līdzfinansējums Ls 2108 un ārvalstu finanšu palīdzība Ls 8434. 2008.gada 1.maijā ministrijas budžetā atbilstoši Finanšu ministrijas rīkojumiem Pārejas programmas projektu īstenošanai ir paredzēts kopējais finansējums Ls 339 266 apmērā, tai skaitā ārvalstu finanšu palīdzība Ls 316 888 un Latvijas līdzfinansējums Ls 22 378.

17.attēls. Zemkopības ministrijas budžetā pārejas programmai (Transition Facility) (investīcijas) ilgtermiņa saistību plānotais apjoms 2008.gadam un izpilde sadalījumā pa gadiem

Avots: Likums „Par valsts budžetu 2008.gadam”, ZM padotības iestāžu gada pārskati

6.2.10. Valsts investīciju programma

Zemkopības ministrijas budžetā 2008.gadā ilgtermiņa saistībās investīcijām tiek plānots finansējums Ls 2 002 500 apmērā šādiem projektiem:

- Ls 692 500 projektam „Eiropas Savienības atbalsta maksājumu lauksaimniecībai, laukiem un zivsaimniecībai administrēšanas informācijas sistēmas un lauku reģistra ĢIS pilnveidošana”;
- Ls 280 000 projektam „Meža ģeogrāfiskās informācijas sistēma”;
- Ls 480 000 projektam „Valsts augu aizsardzības dienesta ēku kompleksa un laboratoriju remonta un rekonstrukcijas projekts”;
- Ls 550 000 projektam „ZM darbinieku darba apstākļu uzlabošanai un telpu atbilstībai darba aizsardzības prasībām”.

6.2.11. Iemaksas starptautiskajās organizācijās Ls 242 510

11.tabula. 2008.gadam ZM budžetā plānotais maksājumu apjoms starptautiskajās organizācijās

Starptautiskās institūcijas nosaukums	Maksājumu apjoms, Ls
Kopā	242 510
Graudu zinātnes un tehnikas organizācija (ICC)	2 100
Sēkļu kontroles asociācija (ISTA)	3 300
Eiropas un Vidusjūras augu aizsardzības organizācija (EPPO)	14 000
Epizootijas birojs (OIE)	12 000
Pārtikas un lauksaimniec. organizācija (FAO)	144 460
Starptautiskā Jūras pētniecības padome (ICES)	38 000
Organizācija ekonomiskai sadarbībai (OECD)	2 000
Starptautiskā organizācija zvejniecības attīstībai Austrumu un centrālajā Eiropā (EUROFISH)	15 500
Dzīvnieku audzēšanas Eiropas asociācija (EAAP)	2 200
Starptautiskais augu ģenētisko resursu institūts (IPGRI)	1 700
Starptautiskā apvienība jaunu augu veidu aizsardzībai (UPOV)	4 800
Starptautiskā dārzkopības asociācija (ISHS)	450
Baltijas jūras reģionālā konsultatīvā padome (BS RAC)	2 000

Avots: Likums „Par valsts budžetu 2008.gadam”

6.3. Plānotie pētījumi

Saskaņā ar 2008.gada 22.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.41 „Noteikumi par valsts atbalstu lauksaimniecībai 2007.gadā un tā piešķiršanas kārtību” 4.pielikuma „Atbalsts izglītībai, zinātnei un informācijas izplatīšanai” IV sadaļu „Atbalsts lauksaimniecībā izmantojamiem zinātnes projektiem” tiek finansēti šādi 2007.gadā uzsāktie pētījumi:

1. Vidi saudzējošu audzēšanas tehnoloģiju precizēšana augļu un ogu dārzos dažādos augsnes un klimatiskajos apstākļos. Izpildītājs: Latvijas Valsts augļkopības institūts.

2. Tehnoloģiskie risinājumi graudkopības nozares attīstībai Latvijā. Izpildītājs: Valsts Stendes graudaugu selekcijas institūts.

3. Stādaudzēšanas kā Latvijas dārzkopības sektora jaunas un dinamiskas nozares attīstības potenciāls un tā izmantošanas risinājumi. Izpildītājs: Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts.

4. Vīrus slimību diagnostika kartupeļu selekcijas un sēklaudzēšanas darba kvalitātes uzlabošanai. Izpildītājs: Valsts Priekuļu laukaugu selekcijas institūts.

5. Molekulāro marķieru izmantošana lopbarības un pārtikas miežu perspektīvo līniju identificēšanā. Izpildītājs: Valsts Stendes graudaugu selekcijas institūts.

6. Jaunas videi draudzīgas metodes izstrāde rudzu graudu kvalitātes saglabāšanai lietainos laika apstākļos. Izpildītājs: Valsts Stendes graudaugu selekcijas institūts.

7. Dažādu graudaugu sugu piemērotība siltumenerģijas ražošanai un radušos atkritumu produktu – pelnu – agronomiskās vērtības noteikšana. Izpildītājs: Valsts Stendes graudaugu selekcijas institūts.

8. Lauksaimniecībā un pārtikā izmantojamo kultūraugu ģenētisko resursu dokumentācija, vākšana, izvērtēšana un saglabāšanas iespēju ekonomiskā izpēte. Izpildītājs: Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silava”.

9. Lauksaimniecībā izmantojamo dzīvnieku ģenētisko resursu izvērtēšana un to raksturojošo gēnu izpēte ar molekulārām metodēm. Izpildītājs: Latvijas Lauksaimniecības universitāte.

10. Kūtsmēslu normatīvu pilnveidošana un dzīvnieku vienības aprēķināšana. Izpildītājs: valsts SIA “Agroķīmisko pētījumu centrs”.

11. Latvijas iedzīvotāju pārtikas patēriņa grozs un pārtikas un lauksaimniecības produktu bilance Latvijā no 2006. līdz 2008.gadam. Izpildītājs: Pārtikas un veterinārā dienesta Nacionālais diagnostikas centrs.

12. Latvijā ražoto pārtikas produktu kvalitātes rādītāju salīdzinājums ar ārzemju produkciju. Izpildītājs: Pārtikas un veterinārā dienesta Nacionālais diagnostikas centrs.

13. Pamatojuma izstrāde Nacionālā bioloģiskā drošuma sistēmas attīstības stratēģijai 2008.–2013.gadam. Izpildītājs: Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts.

14. Kampilobakteriozes un jersiniozes ierosinātāju izplatība un to mikrobiālā rezistence pārtikas aprites ķēdē. Izpildītājs: Latvijas Lauksaimniecības universitāte.

15. Aitu katarālā drudža vektoru – *Culicoides* sugu – izplatība Latvijā, to kvantitatīvie rādītāji un bioloģiskās īpatnības. Izpildītājs: Pārtikas un veterinārā dienesta Nacionālais diagnostikas centrs.

16. Salmonelozes ierosinātāju izplatība un to mikrobiālā rezistence dējējvistu ganāmpulkos. Izpildītājs: Pārtikas un veterinārā dienesta Nacionālais diagnostikas centrs.

Saskaņā ar 2008.gada 11.februāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.97 „Valsts atbalsta piešķiršanas kārtība meža nozares attīstībai 2008.gadā”, 2007.gadā uzsākti un 2008.gadā turpināti šādi pētījumi:

1. Energotaupošu biomasas kombinēto žāvēšanas režīmu izstrāde, izmantojot pneimoimpulsa žāvēšanas metodi;

2. Enerģētiskās koksnes plūsmas teorētiskā un eksperimentālā modeļa izstrāde un produktu kvalitātes prasību izvērtējums;
3. Latvijas mežsaimniecības reaģētspējas uz iespējamām klimata izmaiņām Eiropā un kvalitatīvas koksnes kā rūpniecības izejvielas vērtības pieaugumu pilnveidošana;
4. Nekailciršu meža apsaimniekošanas modeļu izstrāde;
5. Bioloģisko preparātu pielietošana *Heterobasidion annosum* izraisītās sakņu trapes ierobežošanai skujkoku audzēs;
6. Privātā meža sektora attīstību ietekmējošo faktoru analīze;
7. Mežsaimniecības ietekme uz putnu sugu daudzveidību;
8. Latvijas galveno meža koku sugu mežaudžu (populāciju), sēkļu ieguves plantāciju un reproduktīvā materiāla ģenētiskās daudzveidības, izcelsmes un saimnieciski nozīmīgu īpašību pētījumi ar molekulāro marķieru palīdzību (rekomendācijas meža atjaunošanai un selekcijai);
9. Mērķtiecīgi izveidoto kokaudžu augšanas gaita un strukturēšanās.

2008.gadā ir uzsākti šādi pētījumi:

1. Administratīvā sloga un izmaksu izvērtējums pārtikas drošības normatīvajā regulējumā. Izpildītājs: Latvijas Lauksaimniecības universitāte.
2. Ģenētiski modificēto organismu riska faktoru un ietekmes uz vidi novērtējums. Izpildītājs: Latvijas Universitāte.
3. Dzīvnieku liemeņu references cenu ietekmējošo faktoru izpēte un cenu korekcijas modeļa izstrāde liellopu un cūku liemeņiem. Izpildītājs: Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts.
4. Minerālmēslu maksimālo normu noteikšana kultūraugiem. Izpildītājs: Latvijas Lauksaimniecības universitāte.
5. Eiropas Savienības lauksaimniecības un lauku attīstības politikas gaidāmās pārmaiņas – perspektīvais novērtējums Latvijai un Baltijas valstīm. Izpildītājs: Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts.
6. Policiklisko aromātisko ogļūdeņražu satura indikatora novērtēšana Latvijas pārtikas produktos. Izpildītājs: Pārtikas un veterinārā dienesta Nacionālais diagnostikas centrs.
7. Latvijā iegūtā govju jaunpiena nekaitīguma kritēriju noteikšana. Izpildītājs: Pārtikas un veterinārā dienesta Nacionālais diagnostikas centrs.
8. Latvijā iegūtā govju piena sasaldēšanas punkts, to ietekmējošo faktoru izpēte. Izpildītājs: Latvijas Lauksaimniecības universitāte.
9. Dzīvnieku invāzijas slimību izplatības izpēte Latvijā. Izpildītājs: Latvijas Lauksaimniecības universitāte.
10. Dzīvnieku izcelsmes produktu (piens, gaļa) integrētās audzēšanas nosacījumu, rekomendāciju un prasību noteikšana lopkopības saimniecībās. Izpildītājs: Latvijas Lauksaimniecības universitāte.
11. Piena un gaļas centra darbības stratēģijas izstrāde. Izpildītājs: Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts.
12. Kultūraugu kaitīgo organismu izplatības, postīguma un attīstības ciklu pētījumi kaitīguma sliedzīņu izstrādāšanai integrētajā augu aizsardzībā. Izpildītājs: Latvijas Lauksaimniecības universitāte.

7. Saīsinājumi

COPA/COGECA – Eiropas Savienības Profesionālo lauksaimniecības organizāciju komiteja/
Eiropas Savienības Lauksaimniecības kooperatīvo organizāciju savienība
EK – Eiropas Komisija
EIVA – Elektronisko iepirkumu valsts aģentūra
ELFLA – Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
ELGF – Eiropas Lauksaimniecības Garantiju fonds
ELVGF – Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonds
ES – Eiropas Savienība
EUROFISH – starptautiskā organizācija zivsaimniecības attīstībai Austrumu un Centrālajā
Eiropā
EZF – Eiropas Zivsaimniecības fonds
FAO – Pārtikas un lauksaimniecības organizācija
IAKS – Iekšējā audita kontroles sistēma
ICES – Starptautiskā Jūras pētniecības padome
IKP – Iekšzemes kopprodukts
KLP – Kopējā lauksaimniecības politika
KNAB –Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs
LAD – Lauku atbalsta dienests
LAD IS – Lauku atbalsta dienesta Informācijas sistēmas
LIZ – lauksaimniecībā izmantojamā zeme
LLKC – Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs
LLU – Latvijas Lauksaimniecības universitāte
LOSP – Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome
LPS – Latvijas Pašvaldību savienība
LPUF – Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācija
Ls – Latvijas valsts valūta (lats)
MK – Ministru kabinets
OIE – Epizootijas birojs
NAFO – Ziemeļrietumu Atlantijas zvejniecības organizācija
NEAFC – Ziemeļaustrumu Atlantijas zvejniecības komisija
PTO – Pasaules Tirdzniecības organizācija
PVD – Pārtikas un veterinārais dienests
PVTM – Papildu valsts tiešie maksājumi
SIA – sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SUDAT – Lauku saimniecību uzskaites datu tīkls
VAS – valsts akciju sabiedrība
VMD – Valsts meža dienests
VPM – Vienotais platību maksājums
ZKP – Zivsaimniecības konsultatīvā padome
ZM – Zemkopības ministrija
ZVFI – Zivsaimniecības vadības finanšu instruments

8. Kontaktinformācija

Zemkopības ministrija
Republikas laukums 2, Rīga, Latvija, LV-1981

Tālrunis 67027010
Fakss 67027512
Elektroniskais pasts zm@zm.gov.lv
Mājas lapa www.zm.gov.lv

Darba laiks: 8.30 - 17.00
„Karstais telefons” 67027010
Trešdienās no plkst. 9:00 līdz 10:00 uz jautājumiem atbild zemkopības ministrs

Struktūrvienības¹

Administratīvais departaments	67095190
Budžeta un finanšu departaments	67027351
Eiropas Savienības un valsts atbalsta departaments	67027056
Iekšējā audita departaments	67878699
Juridiskais departaments	67027087
Kopējās lauksaimniecības politikas departaments	67027378
Lauksaimniecības departaments	67027592
Lauku attīstības departaments	67027004
Meža politikas departaments	67027459
Meža resursu departaments	67027101
Pārtikas departaments	67878716
Politikas koordinācijas departaments	67027387
Preses un sabiedrisko attiecību nodaļa	67027070
Starptautisko lietu departaments	67027567
Veterinārais departaments	67027522

¹ Struktūrvienību kontaktinformācija dota saskaņā ar 2008.gada struktūru